လယ်ယာ စီးပွား သတင်း
The Agri-Business News

မျှော်မှန်းချက် (Vision)

အားလုံးပါဝင်ပြီး နိုင်ငံတကာနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် ရေရှည်တည်တံ့သော လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်မှုစနစ် ထွန်းကားစေခြင်းဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံ၍ အာဟာရပြည့်ဝစေပြီး ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝ မြင့်မားလာစေရန်နှင့် နိုင်ငံ့စီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန်။

နှစ်ပတ်တစ်ကြိမ် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တိုင်း ထုတ်ဝေသည် | ၁၃၈၀ ပြည့်နှစ် ပြာသိုလဆန်း ၁၁ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ | (16-1-2019) အမှတ် (၇၄၆)

www.moai.gov.mm

ajrvyfajrvyfESifhajr½dkif;rsm; pDrHcefYcGJa&;Oya'jyifqifa&;qGJa&; vkyfief;ntSdEdIif;tpnf;ta0;usif;y
ajrvyfajrvyfajr½dkif;vkyfudkifrSkpD;qifv,f,majrtjzpfajymif;vJajymufxm;ykdif;qkdif&efvkd;0ifDwnf

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၃

လယ်ယာကဏ္ဍနှင့် ပတ်သက်သည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများသည် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သူများကို အားပေးကူညီနိုင်ရေး၊ ယင်းတို့၏ သက်သာပိုင်ခွင့်နှင့် အကာအကွယ်ရပိုင်ခွင့်များ အပြည့်အဝရရှိရေးတို့ကို ရည်ရွယ်ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းဖြစ်ရာ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေကို ပြောင်းလဲလာသော ခေတ်စနစ်နှင့် လိုက်လျောညီထွေမှုရှိစေရန် လိုအပ်သော ပြင်ဆင်မှုများဆောင်ရွက်ပြီး သက်ဆိုင်ရာများမှတစ်ဆင့် အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရန် လိုကြောင်း ယနေ့ ညနေပိုင်းက နေပြည်တော်ရှိ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပသော မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးနည်းဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲ ရေးလုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက ဆွေးနွေးပြောကြားသည်။ (ပုံ)

အစည်းအဝေးတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များနှင့် ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ အငြိမ်းစား ပညာရှင်ကြီးများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများမှ ပညာရှင်များ၊ ဖိတ်ကြားထားသူများ စုံညီစွာ တက်ရောက်ကြသည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများကို နိုင်ငံသားတိုင်း လျှောက်ထားနိုင်ကြသကဲ့သို့ နိုင်ငံတစ်ဝန်း မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ လျှောက်ထားလာမှုများအပေါ် စိစစ်၍ လုပ်ကိုင်ခွင့် ခွင့်ပြုပေးလျက်ရှိကြောင်း၊ လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူလယ်သမားများ အပါအဝင် အမှန်တကယ်ဖော်ထုတ်လုပ်ကိုင်လိုသူများကို မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းလုပ်ကိုင်မှုမှတစ်ဆင့် လယ်ယာမြေအဖြစ် ပြောင်းလဲလျှောက်ထားပြီး လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုရရှိရေး ဦးတည်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ သို့မှသာ လယ်ယာကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် လယ်ယာကဏ္ဍဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပိုမိုတိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလာနိုင်မှာဖြစ်ကြောင်း၊ လက်ရှိလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနက ရေးဆွဲထားသည့် နည်းဥပဒေကြမ်းအပေါ် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဆက်စပ်ဌာနများမှ ပညာရှင်များ၊ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများမှ ပညာရှင်များ၏ အကြံပြုချက်များ၊ သုံးသပ်ချက်အကြံပြုချက်များအရ ထပ်မံပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာမှတစ်ဆင့် အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းသွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း ဆွေးနွေးပြောကြားသည်။

ဆက်လက်၍ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသက်နိုင်ဦးက မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး နည်းဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်နည်းဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲရာတွင် ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော အချက်အလက်များကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

ထို့နောက် ဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်လာကြသူများက သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများအလိုက် ဆွေးနွေးကြပြီး ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးတို့က ဖြည့်စွက်ဆွေးနွေးကြသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

Nrdk.jyESifhaus;vufzGHUNzdK;rIuGm[cscufusOf;ajrmif;vm&efESifhoufpkdiGfa&;wdkifynfolrsm; ylaygif;yg0ifrIta&;yg
jynfaxmifpkeh;uD;a'oufzGHUNzdK;rIta&;yg0iftwGufvkdtyfonfhvrf;n,fcsufqifwkdifrsm;ESifhawGUqkHpOfajymMum;

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၆

မြို့ပြနှင့်ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးမှု ကွာဟချက်ကျဉ်းမြောင်းလာစေရေး၊ နိုင်ငံလူဦးရေ အများဆုံးနေထိုင်ရာ ကျေးလက်ဒေသများ၏ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေးစသည့် လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသနေပြည်သူများ၏ စုစည်းညီညွတ်စွာ ပူးပေါင်းပါဝင်ခြင်းသည် များစွာအရေးပါကြောင်း၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး အဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် မြေယာအသုံးချမှုတွင်လည်း စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို မထိခိုက်စေရေးနှင့် သတ်မှတ်ထားသော ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ဖြစ်စေရေး ဂရုပြုဆောင်ရွက်ကြရန်လိုအပ်ကြောင်း ယမန်နေ့ နေ့လယ်ပိုင်းတွင် လက်ပန်မြစိမ်းရောင်ကျေးရွာ ရပ်မိရပ်ဖများ၊ စီမံကိန်းကော်မတီဝင်များနှင့် တွေ့ဆုံစဉ် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက ပြောကြားသည်။ (ပုံ)

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး ဝေါမြို့နယ် လက်ပန်မြစိမ်းရောင်ကျေးရွာတွင် ကျင်းပသည့် အဆိုပါတွေ့ဆုံပွဲအခမ်းအနားသို့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး စိုက်/မွေး/ဆည် ဝန်ကြီး ဦးအောင်ဇော်နိုင်၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် လယ်ယာမြေ စီမံ

စာ - ၂ သို့

---

t&ydkf t&ydkf

အရိုပ်လိုလူ

opfwpfyifaumif? iSufwpfaomifcsd
a&S [mif t qGJcsDv nfyJr&yfhnd
em;vSdkmcsd
pdfpdkdsrfjrjr?Mu&loloabmus/
raemvSo'jyftarwm&ydcsd
t&ydfvkdpGJESdft m;xlwDvbm;/
v,form;uDDoeft mif{&m0wDwkdif;a'oufD

ယခင်တစ်ပတ်က၊ လယ်ယာစီးပွားသတင်းဂျာနယ်၊ မျက်နှာဖုံးတွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် “ချင့်ချိန်၊ စဉ်းစား၊ ရေးသားစေလို” ဆောင်းပါးကို ဖတ်ရှုရသဖြင့် အဆိုပါဆောင်းပါးတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့်ဖော်ပြပါ “အရိပ်လိုလူ” ကဗျာကလေးကို ရေးဖွဲ့ရွတ်ဆိုခဲ့သူ၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ဓနုဖြူမြို့နယ်မှလယ်သမားကြီး ဦးသိန်းအောင်ထံမှ ဖုန်းဝင်လာသည်။

မြှတ်စိုး(လှိုင်)

သူ၏အဆိုမှာ ထိုကဗျာကလေးသည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်တည်းကိုသာ ရည်ညွှန်း၍ စပ်ဆိုခဲ့ခြင်းမဟုတ်ပါ။ တောင်သူလယ်သမားများသည် လူသားတို့၏စားရေရိက္ခာအတွက် ကျွဲနွားများနှင့်အတူ ဖက်ကာ၊ နေပူမရှောင်၊ မိုးရွာ

စာ - ၂ သို့

ရှေ့ဖုံး – အရိပ်၏အရိပ် မှ

မရှောင်၊ ဥတုသုံးလီ၊ ရာသီ ၁၂ ပါးလုံး၊ လယ်ကွင်း၊ ယာခင်းထဲတွင် ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ ကုန်ထုတ်လုပ်နေကြရသူများ ဖြစ်သဖြင့်၊ ၎င်းတို့အပေါ် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ လက်ရှိပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် ယခင်တာဝန်ယူသွားခဲ့သည့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး အပါအဝင် အဆက်ဆက်သော အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးများက မေတ္တာတရား၊ အကြင်နာတရားဖြင့် ကူညီပံ့ပိုး စောင့်ရှောက်ခဲ့ခြင်းကို ကျေးဇူးတုံ့ပြန်သောအားဖြင့် ယင်းကဗျာလေးကို ချက်ချင်း ဂုဏ်ပြုစပ်ဆိုကာ အခမ်းအနား၌ပင် ရွတ်ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း ဖုန်းထဲက ရှင်းပြသည်။

ဦးသိန်းအောင်ပြောကာမှ ကျွန်တော်ပြန်စဉ်းစားကြည့်မိသည်။ ထိုဆောင်းပါးထဲတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်နေသည့် "မျှဝေခြင်း" ရန်ပုံငွေဖြင့် နိုင်ငံတစ်ဝန်းအကောင်အထည်ဖော်ပေးခဲ့သော လယ်ယာကဏ္ဍအထောက်အကူပြု လုပ်ငန်းများမှာ မနည်းလှပေ။

နှစ်နှစ်တာကာလအတွင်း လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ သဒ္ဓါစိတ်ဖြင့် လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက်ဖိုးမျှသော လှူဒါန်းငွေအပါအဝင် အလှူငွေများကို မြန်မာနိုင်ငံဒေသအရပ်ရပ်ရှိ ပြည်သူများ၏ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များကို အောက်ပါအချက်များနှင့်ကိုက်ညီမှုအရ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးနေခြင်းဖြစ်သည်-

(က) အမှန်တကယ်လိုအပ်ချက်ရှိသော နေရာဖြစ်ခြင်း၊
(ခ) နိုင်ငံတော်၏ဘတ်ဂျက်ခွင့်ပြုငွေအရ လက်ရှိအခြေအနေတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိသောကိစ္စရပ်ဖြစ်ပြီး၊ အချိန်နှင့်တပြေးညီ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ခြင်း၊
(ဂ) တစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက်မဟုတ်ဘဲ အများအကျိုးကို ဖြစ်ထွန်းစေခြင်း၊
(ဃ) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီး ပြန်လည်ထူထောင်ရန် အခက်အခဲဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသောနေရာများဖြစ်ခြင်း၊
(င) ဘဝနေထိုင်ရေးအတွက် အမှန်တကယ် လိုအပ်သည့်ကိစ္စရပ်ဖြစ်ခြင်း၊
(စ) လူနည်းစုများ (minorities) ဖြစ်ခြင်း၊
(ဆ) ဝန်ကြီးဌာနက အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော စီမံချက်များ အကောင် အထည်ဖော်ရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်ခြင်း။

မျှဝေခြင်းအစီအစဉ်ဖြင့် ချင်းပြည်နယ်၊ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်၊ စစ်ကိုင်း၊ ပဲခူး၊ မကွေး၊ မန္တလေးနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးများနှင့် နေပြည်တော်ကောင်စီဒေသတို့တွင် ကျေးရွာချင်းဆက် လမ်းများပြုပြင်ပေးခြင်း၊ စာသင်ကျောင်းဆောင် တည်ဆောက်ပေးခြင်း၊ လယ်ယာမြေဖော်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့်ပြုပြင်ပေးခြင်း၊ လယ်သမားတာများ ပြုပြင်ပေးခြင်း၊ သောက်သုံးရေကန်များတူးဖော်ပေးခြင်း၊ စက်ရေတွင်းများ တူးဖော်ပေးခြင်း၊ ရေပေး/ရေနုတ်မြောင်းများပြန်လည်တူးဖော်ပေးခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းပေါင်း ၆၅ ခုကို ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း ၆၅၀၀ ကျော် အကုန်အကျခံ၍ ပံ့ပိုးကူညီဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ယခင်ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး လက်ထက်ကလည်း ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ ဆန်စပါးအသင်းချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးချစ်ခိုင်၏ ကဋ္ဌနကျွန်းသာကုမ္ပဏီက တောင်သူလယ်သမားများ၏ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအားစုများအတွက် ချေးငွေများထုတ်ချေးခဲ့ရာ ကြွေးမြီသိန်းပေါင်း သောင်းဂဏန်း ကျန်ရှိနေ၍ ဓနုဖြူမြို့နယ် ဂုန်လျှော်ဘေထုပ်စက်ရုံခန်းမဆောင်တွင် ၂၀၁၂ ခုနှစ်က ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးမြင့်လှိုင်ကိုယ်တိုင် တောင်သူလယ်သမားများနှင့်တွေ့ဆုံပွဲတစ်ခုတွင် စိတ်ကောင်းစေတနာမှန်ဖြင့် ကြွေးမြီကင်းရှင်းအောင် စားသောက်နေထိုင်နည်းကို ရှင်းပြခဲ့ရာ တောင်သူလယ်သမားများက များစွာကျေးဇူးတင်ရှိခဲ့ကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများက ထိုသို့စေတနာမှန်ဖြင့် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ အကြံဉာဏ်ကောင်းများပေးခြင်းတို့ကို တောင်သူလယ်သမားများကိုယ်တိုင်က ကျေးဇူးတင်ဝမ်းမြောက်ကာ "အရိပ်လိုလူ" ဆိုသည့် ဂုဏ်ပြုကဗျာကလေးကိုပင် တောင်သူလယ်သမားဘဝဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်းဥက္ကဋ္ဌ လယ်သမားကြီး ဦးသိန်းအောင်က ချက်ချင်းစပ်ဆိုကာ ဓနုဖြူမြို့တွေ့ဆုံပွဲ၌ ရွတ်ဆိုဂုဏ်ပြုခဲ့သည်ကို ဝမ်းမြောက်ဖွယ် တွေ့မြင်ကြားသိခဲ့ကြရပြီးဖြစ်သည်။

သို့သော် ယင်းကဲ့သို့ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများက မိမိတို့နည်းဟန်တစ်မျိုးစီဖြင့် တောင်သူလယ်သမား ကြီးများနှင့်တိုင်းပြည်အတွက် အကျိုးရှိစေမည့် လယ်ယာကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြသော်လည်း "အမြင်ကောင်းဖြင့် အကောင်းမမြင်" ဘဲ "အမြင်တစ်မျိုးဖြင့်အဆိုးမြင်"ကာ မီဒီယာသမားတချို့က သရော်လှောင်ပြောင်ခဲ့ကြသည်ကို ဝမ်းနည်းဖွယ် ကြားသိ တွေ့မြင်ခဲ့ကြပြီးဖြစ်သည်။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အဆိုးမြင် ရေးသားချက်ပေါ်တွင် နောက်ဆက်တွဲအကျိုးဆက်များအဖြစ်၊ ကာတွန်းဆရာတချို့နှင့် အနုပညာရှင်အချို့ကပါ "လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက် လျှော့သောက်" "ထမင်းတစ်နပ် လျှော့စား"ဟူသည့် ဟာသဆန်ဆန် စကားရပ်များဖြင့် သရော်လှောင်ပြောင်ခဲ့ကြသည်။

ယခင်လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနက ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်အထိ ထုတ်ဝေခဲ့သည့် "မြန်မာလယ်ယာသတင်း"သည်လည်းကောင်း၊ ထို့နောက် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်မှ ယနေ့တိုင် ယခုစိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနက ဆက်လက်ထုတ်ဝေလျက်ရှိသော "လယ်ယာစီးပွားသတင်းဂျာနယ်"သည်လည်းကောင်း၊ တောင်သူလယ်သမား ဦးကြီးများအပါ အဝင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်း၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် သမဝါယမလုပ်ငန်းကဏ္ဍများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ထာဝစဉ်ရည်မှန်းချက်ထားကာ သတင်း၊ ဆောင်းပါး (သုတ/ရသ) ဝတ္ထု၊ ကဗျာ၊ ကာတွန်းအပါအဝင် ပြည်တွင်းပြည်ပ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ ဗဟုသုတ စုံစုံလင်လင် ဝေဝေဆာဆာဖြင့် စီစဉ်တင်ဆက်ပေးနေခြင်းကို စာဖတ်ပရိသတ်အပေါင်းက ကောင်းစွာ နားလည်ကြပြီးဖြစ်ပါသည်။

ယင်းကဲ့သို့ အနှစ်သာရသဘောကို အမြင်မှန်ဖြင့်မြင်တတ်သော စာဖတ်ပရိသတ်များထဲတွင် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ဓနုဖြူမြို့နယ်မှ "တောင်သူလယ်သမားဘဝဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်း" ဥက္ကဋ္ဌ လယ်သမားကြီး ဦးသိန်းအောင်ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တောင်သူလယ်သမားများလည်းပါဝင်ကာ တို့ကဲ့သို့သောပုဂ္ဂိုလ်များက မိမိတို့တောင်သူလယ်သမားများ၏ဘဝကို စာနာနားလည်ကာ မှန်ကန်စွာ အနီးကပ်ဦးဆောင်ပံ့ပိုးပေးခဲ့ကြသည့် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ ပဲ့ကိုင်ရှင် ယခင်ဝန်ကြီးအဆက်ဆက်နှင့် လက်ရှိပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအား တောင်သူလယ်သမားများအပေါ် အရိပ်သဖွယ် စောင့်ရှောက်သူများဟု တင်စားကြလျှင် ထိုပဲ့ကိုင်ရှင်များက မူဝါဒနှင့် မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာ ညွှန်ကြားအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို အရိပ်ပမာ ထက်ကြပ်မကွာလိုက်ပါကာ ပြည်သူများသို့ မှန်ကန်စွာ အသိပေးနေသည့် "လယ်ယာစီးပွားသတင်းဂျာနယ်" ကိုလည်း "အရိပ်၏အရိပ်" ပမာ တင်စားလိုပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ လယ်ယာစီးပွားသတင်းဂျာနယ်အနေဖြင့် လယ်ယာကဏ္ဍဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၊ သတင်းဆောင်းပါးများ၊ နည်းပညာများ၊ ဈေးကွက်သတင်းများကို ပကတိအရှိအတိုင်း၊ အခြေအနေမှန်အတိုင်း စာဖတ်ပရိသတ် တောင်သူဦးကြီးများနှင့် ပြည်သူများကို လေးစားစွာ ဆက်လက်တင်ဆက်ပေးသွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်းနှင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ နှစ်သစ်အခါသမယတွင် ပြည်သူပြည်သားအပေါင်း ချမ်းမြေ့သာယာ ရှိကြပါစေကြောင်း ဆုမွန်ကောင်းများ ပို့သလိုက်ရပါသည်။

မြတ်စိုး(လှိုင်)

ကရင်ပြည်နယ်တွင် မှိုစိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ဖြစ်ထွန်းမှု ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ကြည့်ရှု အားပေး

ကရင် ပြည်နယ်တွင် KNU, BGF, KNU KNLA-PC, KNDO, KKO, NCAလက်မှတ်ရေးထိုးထားသောအဖွဲ့၊ မထိုးရသေးသောအဖွဲ့နှင့် DKBA (ခွဲထွက်) အဖွဲ့စသော လက်နက်ကိုင်များအနက် ငြိမ်းချမ်းရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်မိသားစုများ၊ နယ်စပ်ဒုက္ခသည်စခန်းမှ ပြန်လာကြမည့် နေရပ်ပြန်တိုင်းရင်းသားများအတွက် အရင်းအနှီးနည်းပြီး ဝင်ငွေအမြန်ဆုံးရရှိနိုင်ကာ ဒေသတွင်းစားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုနှင့် မိန်းကလေးငယ်များနှင့် မသန်စွမ်းသူများ ပါဝင်လုပ်ကိုင်နိုင်သော စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ "Choice for Innovation Easy Agri-Service" အနေဖြင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှ စတင်ခဲ့သော ငွေနှင်းမှိုစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေးကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးဒေသများသို့ ကွင်းဆင်းကာ ပညာရှင်ဝန်ထမ်းများ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ လက်တွေ့လေ့လာခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

ယခုနှစ် ဇန်နဝါရီတွင် ဘားအံ၊ လှိုင်းဘွဲ့၊ သံတောင်ကြီး၊ ကော့ကရိတ်၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီး၊ မြဝတီ၊ ဖာပွန်မြို့နယ်များရှိ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနရုံးများ၊ ခြံများ၌ မှိုများကို ဝယ်ယူနိုင်ကြပြီဖြစ်သည်။ မှိုစိုက်ပျိုးနည်းပညာများလည်း ပို့ချလျက်ရှိရာ ငြိမ်းချမ်းရေးတပ်ဖွဲ့များ၏ KNU (မြဝတီခရိုင်၊ လေးကေ့ကော်)၊ DKBA (မြဝတီခရိုင်၊ ဆုံဆည်းမြိုင်)၊ KNU KNLA-PC (ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ထို့ကော်ကိုး)၊ KNU ဗဟိုစိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးစခန်း (ကော့ကရိတ်)မြို့နယ်တို့တွင်လည်း မှိုများထွက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။

ကရင်ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးများသည် ဇန်နဝါရီ ၆ ရက်က စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနတွင် ခင်းကျင်းပြသထားသော မှိုစိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်မှုများကို ကြည့်ရှုအားပေးကာ ဝင်ငွေအမြန်ဆုံးရရှိနိုင်သည့် မှိုစိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးအား ရေရှည်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ဆက်လက်ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရန် မှာကြားသည်။

ဆက်လက်၍ ငြိမ်းချမ်းရေးဒေသများ၌ မှိုကို လက်ဆင့်ကမ်းစိုက်ပျိုးနိုင်ရေး နည်းပညာပေးပြသပြီး မျိုးများဖြန့်ဖြူးမှုကို မှိုလုပ်ငန်းရှင်၊ တိုင်းရင်းသားပြည်သူနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနတို့ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု သိရသည်။

မြတ်သဥ္ဇာလှိုင်

ရှေ့ဖုံး – မြို့ပြနှင့်ကျေးလက် မှ

ခန့်ခွဲရေးဦးစီးဌာနများမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များနှင့် တိုင်း/ခရိုင်/မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ရပ်မိရပ်ဖများ တက်ရောက်ကြသည်။

တွေ့ဆုံပွဲအခမ်းအနားတွင် ကျေးရွာရပ်မိရပ်ဖများက ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များကို ဆွေးနွေးတင်ပြကြရာ သက်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များက ရှင်းလင်းပြောကြားကြပြီး ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးတို့က ဖြည့်စွက်ဆွေးနွေးကြကာ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များကို ညှိနှိုင်းဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးကြသည်။

ဆက်လက်၍ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးနှင့်အဖွဲ့သည် လက်ပန်ကျေးရွာ ကိုးသိန်းရှင်ရန်ပြေစေတီတော်အတွက် အလှူငွေများ ပေးအပ်လှူဒါန်းပြီး သာ့သနာနယ်မြေအတွင်း လှည့်လည်ကြည့်ရှုကာ တာဝန်ရှိသူများအား လိုအပ်ချက်များ ဆွေးနွေးမှာကြားသည်။

ထို့နောက် လက်ပန်မြစိမ်းရောင်ကျေးရွာ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်နေမှုများကို ကြည့်ရှုအားပေးကြရာ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးခန့်ဇော်က မြစိမ်းရောင်ကျေးရွာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာများကိုတင်ပြပြီး လက်ပန်မြစိမ်းရောင်ကျေးရွာ စီမံကိန်းကော်မတီဝင်များက လုပ်ငန်းအမျိုးအစားအလိုက် အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နေမှုများကို ရှင်းလင်းတင်ပြကြသည်။

ထိုမှတစ်ဆင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးနှင့်အဖွဲ့သည် အုတ်ဖိုကျေးရွာသို့ရောက်ရှိကြပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (VDP) ဆောင်ရွက်နေမှုများကို ကြည့်ရှုအားပေးကြရာ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးခန့်ဇော်က ၂၀၁၈–၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများနှင့် ကျေးရွာတစ်ရွာ ထုတ်ကုန်တစ်မျိုး (OVOP) စီမံကိန်းဆိုင်ရာများကိုလည်းကောင်း၊ အုတ်ဖိုကျေးရွာမှ စီမံကိန်းကော်မတီဝင်များက ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအလိုက် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုများကိုလည်းကောင်း တင်ပြကြသည်။

တင်ပြချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ပြန်လည်ဆွေးနွေးပြောကြားပြီး စိုက်ပျိုးမြေများ အဆင့်မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရေးနှင့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးတွဲဖက်လုပ်ကိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာဌာနများက ကွင်းဆင်းလေ့လာကာ ဒေသနှင့်လိုက်လျောညီထွေစွာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေနိုင်မည့် အစီအမံများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးရေး ဆွေးနွေးမှာကြားသည်။

ထို့နောက် တောင်သူများ၏ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာအခက်အခဲများနှင့်ပတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းက နည်းပညာရပ်ဆိုင်ရာများကို ဆွေးနွေးပြောကြားသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

လယ်ယာ စီးပွား သတင်း
The Agri-Business News

The Agri-Business News

အယ်ဒီတာချုပ်
မြတ်စိုး(လှိုင်)

အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ
တင်ကြည်လှိုင်

သတင်းအင်အားစု
ဆန်းညွန့် (ရေနံချောင်း)၊
သိန်းဇော်၊ အင်ပင်သန်းငွေအောင်၊
မော်ကျွန်းမြင့်အောင်
ငွေးငွေးရီ (မန္တလေး)၊
ရွှေ (လှိုင်သာယာ)၊
ခင်မေကြည် (မန္တလေး)၊
ဒေါ်ဟန်သိန်း(ပြည်)၊
တင်မလတ် (မော်လမြိုင်)၊
ညောင်ဦးဖိုး၊ အောင်နိုင် (ပခုက္ကူ)၊
ကြေးမုံငယ်၊ ဖြူမာချို (ရန်ကုန်)၊
မြတ်သဉ္ဇာလှိုင် (ဘားအံ)၊

ထုတ်ဝေသူ
ဦးမျိုးတင့်ထွန်း
မြဲ - ၀၀၄၁၀

ပုံနှိပ်သူ
ဦးမောင်နီ
မြဲ - ၀၀၂၆၉
ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊
စိမ်းလဲ့မေလမ်းသွယ်
ရန်ကင်းစာတိုက် ရန်ကုန်မြို့

ဒေါင်းစီးစာလုံး
သက်မော်

ဒီဇိုင်း
စိုးဟန်၊ နွယ်နီ

ဖလင်၊ ကာလာခွဲ
မြကျွန်းသာ

ကြော်ငြာ
လယ်ယာစီးပွားသတင်းအဖွဲ့

ဖြန့်ချိရေး
စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်
ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးရုံးများ
ရန်ကုန် – စာပေဗိမာန်အရောင်းဆိုင်
– ဝါမိုးအောင်စာပေ၊
စာပေဗိမာန်အနီး
မန္တလေး – မန္တလေးရုံးခွဲ
စီမံကိန်းဦးစီးဌာန

ဆက်သွယ်ရန်
လယ်ယာစီးပွားသတင်း
ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊
စိမ်းလဲ့မေလမ်းသွယ်
ရန်ကင်းစာတိုက် ရန်ကုန်မြို့
ဖုန်း–၆၆၃၅၀၅
Email:agribusinessnews2000
@gmail.com

အယ်ဒီတာ့အာဘော်

qDGb;EW;plyd&; weft m;ay; udyrf

ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူတို့သည် အစားအစာဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးကို အလေးထား စားသုံးလာကြသည်။

ထိုသို့စားသုံးရာတွင် စားသုံးဆီ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာလည်း အလွန်အရေးပါလာသည်။ လူတို့အား ဘေးဥပဒ်ဖြစ်စေသော စားသုံးဖွယ်ရာတွင် ဆီကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သည့်ရောဂါများမှာ အများအပြားပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် လူတို့သည် မိမိတို့ဝင်ငွေအရ ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သော စားသုံးဆီသန့်များကို ရွေးချယ်သုံးစွဲလာကြသည်။

ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေအရ ဆီစားသုံးမှုကို တွက်ချက်ကြည့်လျှင် အာဆီယံနိုင်ငံများအတွင်း၌ စားသုံးမှုအနိမ့်ဆုံးနှုန်းနှင့် တွက်ချက်ကြည့်ခြင်းပင်လျှင် လူတစ်ဦး တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ ဆီ ၆၀ ကျပ်သား (၁၂ ကီလိုဂရမ်)ခန့် စားသုံးကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

ထို့ကြောင့် ပြည်တွင်းအတွက် တစ်နှစ်လျှင် ဆီစားသုံးမှုကို အနိမ့်ဆုံးလိုအပ်ချက်မှာ မက်ထရစ်တန်ခြောက်သိန်းခွဲခန့် ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် စက်မှုကုန်ကြမ်းအတွက် လိုအပ်ချက်၊ စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းများနှင့် ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသည်များအတွက် စားသုံးမှုသီးသန့်လျာထားချက်များကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်သော အခါ နောက်ထပ် မက်ထရစ်တန်လေးသိန်းကျော် လိုအပ်မည်ဖြစ်သဖြင့် နှစ်စဉ်ပြည်တွင်းလိုအပ်ချက်စုစုပေါင်းမှာ မက်ထရစ်တန်ချိန် ၁၀ သိန်းခွဲခန့် ရှိနေသည်။

ယနေ့လက်ငင်းအခြေအနေအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စိုက်ပျိုးမြေဧက ၄၅ သန်းကျော်ရှိသော်လည်း ဆီထွက်သီးနှံကို ဧက ခုနစ်သန်းခွဲ (စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ ၁၆ ရာခိုင်နှုန်း)သာ စိုက်ပျိုးလျက်ရှိပြီး သီးနှံအထွက်မှာ မက်ထရစ်တန် ၁၃ သိန်းကျော်သာ ရှိသေးသည်။

အဆိုပါ စိုက်ပျိုးထွက်ရှိမှုမှ ဆီထွက်သီးနှံလုံးဆန်မက်ထရစ်တန်သုံးသိန်းကျော်ကို ပြည်ပသို့နှစ်စဉ်တင်ပို့ရောင်းချနေသဖြင့် ပြည်တွင်း၌ ဆီထွက်သီးနှံလက်ကျန် မက်ထရစ်တန် ၁၀ သိန်းကျော်ကိုသာ ဆီကြိတ်ခွဲနိုင်သဖြင့် စားသုံးဆီ မက်ထရစ်တန် လေးသိန်းကျော်သာ ထွက်ရှိကာ စားသုံးဆီမက်ထရစ်တန်ခြောက်သိန်းခွဲကျော် ပြည်ပမှ နှစ်စဉ်တင်သွင်းနေရသည်ဟု သိရသည်။

လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ တစ်နှစ်တာစားသုံးမှုမှာ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများအနက် မလေးရှားနိုင်ငံတွင် ၃၈ ကီလိုဂရမ်၊ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ၄၂ ကီလိုဂရမ်ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ့စားသုံးမှုမှာ ပျမ်းမျှ ၂၆ ဒသမ ၇ ကီလိုဂရမ်ရှိနေချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တစ်ဦးချင်းစားသုံးမှုမှာ အနိမ့်ဆုံးဖြစ်သည့် ၁၂ ကီလိုဂရမ်ဖြင့်သာ တွက်ချက်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့အခြေအနေပြောင်းလဲလာမှုအရ ဆီထွက်သီးနှံမှာ ဈေးကွက်ဝင်သီးနှံဖြစ်လာနေသည်။

ဆီထွက်သီးနှံတွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဓိကဆီထွက်သီးနှံများမှာ နှမ်း၊ မြေပဲ၊ မုန်ညင်း၊ နေကြာ၊ ပန်းနှမ်း၊ ပဲပိစပ်နှင့်ဆီအုန်းစသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

စားသုံးဆီထုတ်လုပ်မှုတွင် မြေပဲသည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ ဆီစက်ပိုင်ရှင်များအသင်းက မြေပဲကို ကန်ထရိုက်စနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးလိုသည့် တောင်သူများကို မြေပဲမျိုးကောင်းမျိုးသန့်နှင့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များပါ ပံ့ပိုးကူညီပေးကာ စိုက်ပျိုးစေလျက်ရှိသည်။

အဆိုပါစနစ်ဖြင့် လက်တွေ့စိုက်ပျိုးလိုသူများအတွက် တစ်ဧကလျှင် တင်း ၉၀ မှ ၁၀၀ အထိ ထွက်ရှိသည့် ဆင်းပဒေသာ ၁၁ မြေပဲမျိုးများကို အထွက်တိုးနည်းစနစ်ကိုပါပေးကာ ဖြန့်ဖြူးပေးနေပြီး မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ဧက ၂၀၀၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးတွင် ဧက ၁၀၀ နှင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး ဧက ၅၀ စတင်နိုင်ခဲ့ကာ နောင်အခါတွင် တိုးချဲ့သွားရန်ရှိသည် ဆို၏။

မြန်မာ့ဆီထွက်သီးနှံများကို လက်ငင်းအခြေအနေပေါ်မူတည်၍ တွက်ချက်ကြည့်သောအခါ လုံးဆန်အတိုင်း ရောင်းချမှုမှရရှိသည့်ဝင်ငွေနှင့် စားသုံးဆီလိုအပ်ချက်ကို ပြည်ပမှတင်သွင်း၍ သုံးစွဲရသည့်ငွေတို့၏ ခြားနားချက်အရ အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၂၀၀၀ နီးပါး အကျိုးအမြတ်ရရှိနေသည်ဟု ဆီကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များက တွက်ချက်ရရှိသဖြင့် အခြေအနေအပေါ်မူတည်ကာ နည်းလမ်းစုံဖြင့် ဆီထွက်သီးနှံတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးကြရန် တိုက်တွန်းလိုက်ရပေသည်။ ။

ရော်ဘာအစေးထွက်လှုံ့ဆော်ဆေး အီသရယ်အသုံးပြု အစေးလှီးနည်းပညာ သရုပ်ပြပွဲ ကျင်းပ

တိုက်ကြီး ဒီဇင်ဘာ ၁၅

ရော်ဘာအစေးထွက်လှုံ့ဆော်ဆေး အီသရယ်အသုံးပြု၍ အစေးလှီးနည်းပညာ သရုပ်ပြပွဲကို တိုက်ကြီးမြို့နယ် ဖူးကြီးဒေသ စိမ်းလဲ့မြိုင်ရော်ဘာခြံတွင် ယနေ့ကျင်းပရာ တိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဦးစီးမှူးရုံးမှ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ ဒေါ်အေးမီမီစိုးနှင့် ဌာနမှတာဝန်ရှိသူများ၊ ရော်ဘာစိုက်တောင်သူများ၊ ရော်ဘာခြံရှင်များ၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်ရပ်မိရပ်ဖများ စုစုပေါင်း ၁၀၀ ဦးခန့် တက်ရောက်ကြသည်။

သရုပ်ပြပွဲတွင် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါ်အေးမီမီစိုးက ရော်ဘာပင်သက်တမ်း ၁၅ နှစ်နှင့် အထက်ရှိ အစေးလှီးအပင်ကြီးများတွင် အီသရယ် အစေးထွက် လှုံ့ဆော်ဆေးအသုံးပြု၍ အစေးလှီးနည်း၊ အီသရယ်ဖျော်စပ်အသုံးပြုနည်းများ၊ သုတ်လိမ်းရမည့်နည်းစနစ်များ၊ အစေးလှီးအခေါက်ကုန်နှုန်းကို လျှော့ချနိုင်မှု ထုတ်လုပ်မှုစရိတ် လျှော့နည်းစေနည်းစသည့် ခြံရှင်များအတွက် အကျိုးရှိစေသောနည်းလမ်းများကို ရှင်းလင်းပြောကြားပြီး ရော်ဘာခြံရှင်များ၏ မေးမြန်းချက်များကို ပြန်လည်ဆွေးနွေးသည်။ ထို့နောက် လက်တွေ့ရှင်းလင်းပြသသည်။ (ပုံ)

အလားတူ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့နယ် ကမာပါကျေးရွာ ဦးမြင့်သူရော်ဘာခြံတွင် အစေးလှီး နည်းပညာပေးသရုပ်ပြပွဲကို ၁၇.၁၂.၁၈ ရက်က ပြုလုပ်ရာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူးရုံးမှ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါ်အေးမီမီစိုး၊ မြို့နယ်ဦးစီးမှူးနှင့် တာဝန်ရှိသူများ၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် တောင်သူများ၊ ရော်ဘာခြံရှင်များ စုစုပေါင်း ၄၅ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။

ပေါက်မြို့နယ်တွင် မိုးနှောင်းချည်မျှင်ရှည်ဝါ ငွေချည် - ၉ ကွင်းသရုပ်ပြပွဲ ကျင်းပ

ပေါက် ဒီဇင်ဘာ ၂၆

စက်မှုကုန်ကြမ်းသီးနှံတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် မိုးနှောင်းချည်မျှင်ရှည်ဝါ (ငွေချည် – ၉) စံပြကွက်စိုက်ခင်းကွင်းသရုပ်ပြပွဲကို ယနေ့နံနက်ပိုင်းက ပခုက္ကူခရိုင် ပေါက်မြို့နယ် ယာကြီးပြင်ကျေးရွာ တောင်သူ ဦးတင်မောင်မြင့်၏ မိုးနှောင်းချည်မျှင်ရှည်ဝါ (ငွေချည် – ၉)စိုက်ခင်းတွင် ကျင်းပရာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးရဲထွန်းဝင်းနှင့် တာဝန်ရှိသူများ၊ မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးမှူး ဦးခင်မောင်ဆွေနှင့်ဝန်ထမ်းများ၊ ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများ၊ တောင်သူများ စုစုပေါင်း ၁၁၈ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။

ရှေးဦးစွာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးရဲထွန်းဝင်းက အမှာစကားပြောကြားပြီး မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးမှူး ဦးခင်မောင်ဆွေနှင့် ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်းများက လယ်ယာမြေဥပဒေနှင့် ချည်မျှင်ရှည်ဝါစိုက်ပျိုးနည်းပညာများကို ဟောပြောဆွေးနွေးကာ စိုက်ခင်းအတွင်း လက်တွေ့ရှင်းလင်းပြသကြသည်။ (ပုံ)

အောင်နိုင် (ပခုက္ကူ)

သရုပ်ပြပွဲတွင် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါ်အေးမီမီစိုးနှင့်အဖွဲ့က သက်တမ်း ၁၅ နှစ်နှင့်အထက်ရှိ အစေးလှီးအပင်ကြီးများတွင် အီသရယ်လှုံ့ဆော်ဆေးအသုံးပြုခြင်း၊ အီသရယ် ဖျော်စပ်နည်း၊ အသုံးပြုနည်း၊ သုတ်လိမ်းနည်းများကို ရှင်းလင်းပြောကြားပြီး ရော်ဘာခြံရှင်များ၏ မေးမြန်းချက်များကို ပြန်လည်ဆွေးနွေးကာ အီသရယ် အသုံးပြုပုံကို လက်တွေ့ပြသသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

နွေစပါးအထွက်တိုးစေလိုလျှင် လယ်သမားကြီးများ သတိထားပြုပြင်

အောင်ဆန်း
(စိုက်ပျိုးရေး)

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နွေစပါးစိုက်ပျိုးမှု ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်စ၍ သန္ဓေတည်ခဲ့သည်။ ယခင်က နှစ်ရာချီ၍ မိုးစပါး စိုက်ဧက ၁၅ သန်းကျော်သာ စိုက်ပျိုးခဲ့သည်။ နိုဝင်ဘာလကျော်မှ စိုက်ပျိုး၍ရသော ရေကြီးကွင်း၊ ရေနက်ကွင်းရေကျနောက်စိုက်စပါးများကိုသာ မိုးစပါးအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ မိုးစပါးစိုက်ပျိုးချိန်ကို မေ ၁ ရက်မှ အောက်တိုဘာ ၃ ရက်အထိ သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး နွေစပါးစိုက်ပျိုးချိန်ကို နိုဝင်ဘာ ၁ ရက်မှ ဧပြီ ၃၀ ရက်အထိ သတ်မှတ်လိုက်သဖြင့် ရေကြီးကွင်းရေနက်ကွင်းများတွင် ရေကျမှစိုက်ပျိုးရသော ရေကျနောက်စိုက်စပါး (ဒေသအခေါ် စကမုရင်း၊ မုရင်းစပါး)များသည် နွေစပါးအဖြစ် ကင်ပွန်းတပ်ခံလိုက်ရသည်။

နွေရာသီစိုက်ပျိုးရသော နွေစပါးစစ်စစ်မှာ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်မှသာ စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက် နွေစပါးကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့် စိုက်ပျိုးလာခဲ့ရာ ၂၀၁၂–၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် နွေစပါးစိုက်ဧကသုံးသန်းကျော်အထိ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ နွေစပါးသည် စတင်စိုက်ပျိုးသည်မှစ၍ အထွက်နှုန်းတရိပ်ရိပ်တိုးတက်ထွက်ရှိခဲ့ပြီး အနှစ် ၂၀ ကြာနောက်ပိုင်း စပါးအထွက်နှုန်းရပ်တန့်စပြုလာခဲ့သည်။

နွေစပါးသည် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်ကောင်းစွာရရှိသဖြင့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်လည်းမှန်မည်၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်လည်းစိုက်မည်၊ ဓာတ်မြေသြဇာလည်း အလုံအလောက်ထည့်မည်၊ စနစ်တကျပြုစုစောင့်ရှောက်ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့မည်ဆိုပါက စပါးအထွက်တင်းရာကျော်သည်မှာ မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲပေ။

သို့သော် လက်တွေ့တွင် နွေစပါးအထွက်နှုန်းမှာ ပထမတန့်သွားသည်။ နောက်တဖြည်းဖြည်း အထွက်ကျဆင်းလာသည်အထိ ဖြစ်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။

မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ရသည်ကို ခြုံငုံလေ့လာသုံးသပ်ကြည့်လျှင် မြေဆီလွှာပျက်သုဉ်းလာခြင်း၊ စိုက်ပျိုးသည့်စပါးမျိုးများ ဗီဇလျော့ကျလာခြင်း၊ ရေမြေအခြေအနေများချို့ယွင်းပျက်စီးလာခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ လိုက်နာကျင့်သုံးမှု လျော့ရဲရဲဖြစ်လာခြင်းစသည့် အားနည်းချို့ယွင်းချက်များ တွေ့ကြရသည်။

သို့သော် ဤအချက်များကို တောင်သူလယ်သမားကြီးများ သတိမမူမိကြပေ။

နွေစပါးစိုက်ပျိုးသော တောင်သူလယ်သမားကြီးသည် မိုးစပါးရိုးပြတ်ကို မီးရှို့ပစ်ကြသည်။ ရိုးပြတ်ကို မီးရှို့ပါက နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်အားလုံး၊ ဖော့စဖရပ် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပိုတက်စီယမ်ဓာတ် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဆာလ်ဖာ ၅ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် သွပ်ဓာတ်၊ စီလီကာဓာတ်များလည်း ဆုံးရှုံးသွားစေသည်ကို မသိရှိကြပေ။

ထို့ပြင် စပါးပင်ကို ရိတ်သိမ်းလိုက်သောအခါ စပါးပင်ထဲတွင် မြေကြီးထဲမှ စုပ်ယူစားသွားသော နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဖော့စ်ဖိတ်ဓာတ် ၃၀ မှ ၃၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ ပိုတက်စီယမ်ဓာတ် ၈၀ မှ ၈၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ ဆာလ်ဖိတ်ဓာတ် ၄၀ မှ ၄၅ ရာခိုင်နှုန်းတို့ ပါသွားသည်။ (Roshida & Aunt. 1976. Japan)။

စပါးရိတ်သိမ်းပြီး ရိုးပြတ်ကိုမီးမရှို့လျှင် စပါးအဖျင်းအမှော်အမှိုက် ကောက်ရိုးများမြေကြီးထဲသို့ ပြန်ထည့်ပြီး မြေယာပြုပြင်ထွန်ယက်လိုက်လျှင် ယင်းပစ္စည်းများဆွေးမြည့်ပြီး မြေဆွေးဖြစ်သွားပါသည်။ ဆွေးမြည့်သွားသည့် မြေဆွေး၊ သစ်ဆွေးသည် မိတ်ဆွေပိုး၊ ပင့်ကူ၊ သားရဲကောင်များ၏ ဇီဝအာဟာရဖြစ်သွားပြီး ၎င်းမိတ်ဆွေပိုးများ ရှင်သန်ပွားများမှုကို ဖြစ်စေပြီး စပါးပင်ပြန်လည်စိုက်ပျိုးသည့်အခါ ဇီဝနည်းဖြင့် ပိုးမွှားကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးကိုပါ အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။ (Raros - 1974)

ကောက်ရိုးနှင့်ရိုးပြတ်များကို မီးမရှို့ဘဲ ထယ်ရေးအနက် ၅ စင်တီမီတာမှ ၁၀ စင်တီမီတာထိ ရောက်အောင် ထယ်ထိုးမြေမြှုပ်ပေးခြင်းဖြင့် မြေဆွေးအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားပြီး အာဟာရဓာတ်များရရှိသဖြင့် စပါးပင်ကြီးထွားချိန်ကုန်သည်အထိ နိုက်ထရိုဂျင်မြေသြဇာထပ်မံထည့်ပေးရန်မလိုတော့ဘဲ အလိုအလျောက်ပြည့်ဝစေသည်ဟု ဂျပန်စပါးပညာရှင် (Roshida - 1979)က ဆိုထားပါသည်။

စပါးအထွက်နှုန်းကောင်းလိုလျှင် မြေဆီလွှာသည် ရူပဂုဏ်သတ္တိ၊ ဓာတုဂုဏ်သတ္တိ၊ ဇီဝဂုဏ်သတ္တိများဖြင့် ပြည့်စုံနေရန် လိုအပ်သည်။ သီးနှံပင်များ အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းပြီး အထွက်နှုန်းကောင်းစေရန် မြေဆီလွှာအတွင်း မြေဆွေးဓာတ်အနည်းဆုံး ၁ ဒသမ ၅ မှ ၂ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ရှိဖို့လိုသည်။

မိုးစပါးအပြီး နွေစပါးသီးထပ်စိုက်ပျိုးလာကြသည့်အခါ နှစ်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ မြေဆီလွှာ၏ ဓာတ်ဂုဏ်သတ္တိ၊ ရူပဂုဏ်သတ္တိ၊ ဇီဝဂုဏ်သတ္တိများပါ ပျက်သုဉ်းလာတော့သည်။ ဤသို့ပျက်သုဉ်းခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာအတွင်း အာဟာရဓာတ်များ လျော့ပါးသွားသည့်အပြင် မြေဆီလွှာဖွဲ့စည်းမှုလည်း ပြောင်းလဲသွားသည်။

ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန၏ ၁၉၈၇ မှ ၁၉၉၄ ခုနှစ်အထိ ရှစ်နှစ်တာသုတေသန စမ်းသပ်ချက်အရ စပါးကိုတစ်နေရာတည်းတွင် နှစ်စဉ်ဆက်တိုက်စိုက်ပျိုးပါက လေးနှစ်အကြာမှစ၍ စပါးအထွက်နှုန်းကျဆင်းလာသည်ဟု ဆိုပါသည်။

ထို့အတူ မြေ၏ချဉ်ငန်ကိန်းနိမ့်လာပြီး မြေချဉ်လာခြင်း၊ အဓိကအာဟာရဓာတ်များဖြစ်သည့် နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်၊ ဖော့စ်ဖရပ်ဓာတ်၊ ပိုတက်စီယမ်ဓာတ်များ လျော့နည်းလာခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ၎င်းအပြင် ကယ်လ်စီယမ်ဓာတ်၊ မဂ္ဂနီစီယမ်ဓာတ်များလည်း လျော့ကျသွားသည်ဟု ဆိုထားပါသည်။ မြေဆီလွှာ၏ဖွဲ့စည်းမှုမှာ သဲပမာဏများလာပြီး နုန်းနှင့်မြေစေးပါဝင်မှုပမာဏ လျော့ကျလာကာ သဲဆန်နုန်းမြေအဖြစ်သို့လည်း ပြောင်းလဲသွားသည်ဟု ဆိုထားပါသည်။

ရှေးတောင်သူလယ်သမားကြီးများ ဘိုးဘွားမိဘများ၏ အမွေဆက်ခံလာကြသော ယနေ့ခေတ် တောင်သူလယ်သမား လူလတ်၊ လူငယ်အချို့သည် မိမိတို့၏ လယ်ယာကိုစိတ်မဝင်စားကြတော့ဘဲ ဆိုင်ကယ်တစ်စီးဖြင့် ဗီဒီယိုရုံသွား၊ တယ်လီဖုန်းပွတ်ရင်းဖြင့်သာ အချိန်ကုန်နေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ မိမိလယ်ယာမြေများကို ဂရုတစိုက် မပြုပြင်ကြတော့ပေ။

စပါးပင်၊ သီးနှံပင်များက ထုတ်နုတ်စားသုံး၍ ကုန်ခန်းသွားသောအာဟာရများကို မြေဆွေး၊ နွားချေး၊ သဘာဝမြေဆွေးများဂရုတစိုက်ချပေးပြီး ပြန်လည်ဖြည့်တင်းသည့်လုပ်ငန်းစဉ်ကို မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ဖို့ လိုနေပါသည်။

သို့မှသာ မြေဆီလွှာ၏ ရူပဂုဏ်သတ္တိ၊ ဓာတုဂုဏ်သတ္တိ၊ ဇီဝဂုဏ်သတ္တိများပြန်လည်မြင့်တက်လာပြီး စပါးအထွက်နှုန်းကောင်းစေမည် ဖြစ်သည်။

နွားချေး၊ သဘာဝမြေဆွေးကို တစ်တန်မှ သုံးတန်ထည့်ပေးခြင်းဖြင့် စပါးအထွက်နှုန်း ၄၅ ရာခိုင်နှုန်း ပိုမိုလာသည်ဟု ရေဆင်းသုတေသနဦးစီးဌာန သုတေသနရလဒ်က ထောက်ပြထားပါသည်။

ကောက်ရိုး၊ ပေါင်းမြက်၊ အပင်အကြွင်းအကျန်များအား အီးအမ်မြေဆွေးပြုလုပ်ကာ အီးအမ်မြေဆွေးတစ်တန်၊ အီးအမ်ဖျော်ရည် ၆၀ လီတာ၊ အီးအမ်ဘိုကာရှီ ၂၀ ပေါင် ထည့်ပေးခြင်းဖြင့် အထွက် ၃၃ ရာခိုင်နှုန်းပိုမိုထွက်ရှိလာသည်ဟုလည်း ဆိုပါသည်။ စပါးခွံ၊ ဖွဲနု၊ အီးအမ်ဘိုကာရှီ ပေါင် ၆၀ နှုန်းထည့်ပေးပါကလည်း စပါးအထွက် ၂၂ ရာခိုင်နှုန်းတိုးတက်ထွက်ရှိသည်ဟုလည်း ထပ်မံဆိုထားပါသည်။ သစ်စိမ်းမြေသြဇာအဖြစ် ပဲလွှမ်း၊ ပဲတီစိမ်း၊ ပိုက်ဆံလျှော်များကို ကြဲပက်ပြီး တစ်ဧက သုံးတန်မှ ခုနစ်တန်ခန့် မြေတွင်းထယ်ထိုးမြေမြှုပ်ပေးလျှင် မြေဆွေးဓာတ်တက်လာပြီး စပါးအထွက် ၁၄–၁၉ ရာခိုင်နှုန်းတိုးမြင့်ထွက်ရှိနိုင်သည်ဟုလည်း ဆိုထားပါသည်။

မိုးစပါး၊ နွေစပါး သီးထပ်နှစ်စဉ် ဆက်တိုက်စိုက်ပျိုး၍ နှစ်ကြာလာလျှင် စပါးအထွက်နှုန်း ကျဆင်းလာခြင်းကို ပြန်လည်မြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက် သဘာဝမြေဆွေး၊ နွားချေးတစ်ဧကငါးတန်နှုန်း ထည့်ပေးသည့်အပြင် ယူရီးယားမြေသြဇာကို တစ်မျိုးတည်းအသုံးမပြုဘဲ ယူရီးယား၊ တီစူပါ၊ ပိုတက်ရှ်မြေသြဇာများကို အချိုးညီညီအသုံးပြုဖို့လိုအပ်ပြီး ဂျစ်ပဆန်ကျောက်မှုန့် တစ်ဧက ၁၁၂ပေါင်နှုန်း တွဲဖက်အသုံးပြုရန် လိုအပ်သည်ဟု ရေဆင်းသုတေသနဦးစီးဌာနက အကြံပြုထားပါသည်။

နောက်တစ်ချက်မှာ ရေတင်မြေပြင်၍ မြေယာပြုပြင်ထွန်ယက်သည့်နည်းစနစ်အမှားကြောင့် အထွက်နှုန်းကျဆင်းရသည်ကိုလည်း လက်တွေ့မြင်တွေ့နေရပါသည်။

လယ်သမားကြီးများ လက်တွေ့ကျင့်သုံးနေသောစနစ်မှာ မိုးစပါးရိတ်ပြီးလျှင် ရိုးပြတ်ကို မီးရှို့ပါသည်။ ၎င်းနောက် ရေတင်မြေပြင်ထွန်ယက်ပြီး စပါးကိုချက်ချင်းစိုက်ပျိုးပါသည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် အားနည်းချက်နှစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

ပထမတစ်ချက်မှာ လယ်မြေသည် မိုးရာသီတစ်ရာသီလုံးရေဖြင့် ဖုံးလွှမ်းခံထားရသဖြင့် မြေဆီလွှာအတွင်း အောက်စီဂျင်ပြတ်၍ လေမဲ့ဇုန်ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းကြောင့် စပါးပင်အမြစ်များ အောက်စီဂျင်မရ၍ ကြီးထွားမှုနှောင့်နှေးစေပါသည်။ သို့ပါ၍ နည်းစနစ်အမှန်မှာ ရေမတင်မီ မြေကို အခြောက်ထယ်ရေးမြေလှန်ထားပြီး နှစ်ရက်၊ သုံးရက်ကြာမှသာ ရေတင်မြေပြင်ပြုလုပ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယအချက်မှာ ချက်ချင်းရေတင်မြေပြင်၍ တမန်းရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လိုက်သည့်အခါ လယ်မြေအတွင်း ပေါက်ရောက်နေသော ကောက်လေကောက်လွှင့်ပင်များ၊ ပေါင်းမြက်ပင်များသည် တမန်းအောက်သို့ရောက်ရှိသွားပါသည်။ အဆိုပါ အပင်အစိတ်အပိုင်းများသည် မြေတွင်းရှိဇီဝပိုးများ၊ အင်ဇိုင်းများ၊ လေများအကူအညီဖြင့် တဖြည်းဖြည်းဆွေးမြည့်ရပါသည်။ ဤသို့ဆွေးမြည့်မှုဖြစ်စဉ်သည် ကောင်းစွာဆွေးမြည့်သွားရန် တစ်ပတ်ခန့်ကြာသည်။ ဤအချိန်တွင် အော်ဂဲနစ်အက်စစ်၊ ဖောမစ်အက်စစ်၊ ပရိုပီယောနစ်အက်စစ်၊ အက်စစ်တစ်အက်စစ်၊ ဗျူတဲရစ်အက်စစ်၊ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့၊ ဆာလ်ဖာဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့များ ထွက်ပါ

စာ – ၁၄ သို့

ဘဝရပ်တည်ရှင်သန်ရေး အားဆေးတစ်လက်

မြတ်စိုး(လှိုင်)

ရန်ကုန် မြို့က ခေတ်မီမြန်မာ စားသောက်ဆိုင်ကြီးတစ်ခုမှာ တစ်ခါက ကိုဘကောင်း ကြုံခဲ့ရတာလေးပါ။ စားသောက်ပြီးသောအခါ "လာ–သမီးကလေး ဘယ်လောက်ကျသလဲ" "မုန့်ဟင်းခါး ဘူးသီးကြော်နဲ့ ၁၀၀၀၊ နက်စ်ကော်ဖီဆိုင်ဖျော်က ၁၀၀၀ စုစုပေါင်း ၂၀၀၀ ကျပ်ပါ ဘဘ"

"နည်းနည်းများတယ်၊ ၁၂၀၀ ပဲထားပါ"

စားပွဲထိုးမိန်းကလေးချောချောကလေး ပါးချိုင့်ကလေးပေါ်အောင် ပြုံးနေပြီး ဘာမျှပြန်မပြော။

ထို့နောက် ကိုဘကောင်းက "အလကားစတာပါကွယ်၊ စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းဆိုတာ ဈေးမဆစ်ဘူး၊ ကြွေးမကျဘူးကွယ့်၊ သိပ်ကောင်းတာ ဒါကြောင့် စားသောက်ဆိုင်တွေ ကြီးပွားကြတာ"

ထိုမိန်းကလေးအား ရှင်းပြနေသည်ကို တစ်ခုခုဖြစ်တယ်ထင်ပြီး အခြားမိန်းကလေးနှစ်ဦးကပါ အနားသို့ရောက်လာကြ၏။

ထိုအခါ ကိုဘကောင်းက သူတို့လေးတွေ ရှေ့ရေးအတွက် ကြိုးစားစေချင်သည့် စကားလက်ဆောင်လေးတစ်ခုကိုပေးလိုသဖြင့် "အခုလို ကြုံကြိုက်နေတုန်း သမီးတို့မှာ ပညာတတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မတတ်သည်ဖြစ်စေ အခုလို ကြုံကြိုက်နေတုန်းမှာ အတတ်ပညာတစ်ရပ်အဖြစ် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်းကို လေ့လာ သင်ယူသင့်တယ်ကွယ့်၊ ဒါဟာ သူ့စရိတ်နဲ့သူ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာတစ်ခုကို တက္ကသိုလ်တစ်ခုမှာ သင်နေရသလိုပဲ၊ အခုလို အလုပ်လုပ်ကိုင်ရင်း လစာထဲက ငွေကို ချွေတာစုဆောင်းထားပြီး အတတ်လည်းစုံ၊ ငွေလည်းအသင့်အတင့် စုမိပြီဆိုရင် အလုပ်ကထွက်နိုင်တဲ့ အချိန်မှာ ကိုယ်တတ်ထားတဲ့အစားအသောက်အတတ်ပညာနဲ့ ကိုယ်ပိုင်စားသောက်ဆိုင်ကလေးတစ်ခု ထူထောင်လုပ်ကိုင်ဖို့ ကြိုးစားသင့်တယ်။ အဲဒါမှ အမှန်ကြီးပွားနိုင်မယ်၊ ဒီမှာ စားပွဲထိုးလုပ်ငန်းချည်းပဲ တစ်သက်လုံး လုပ်မယ်ဆိုရင်တော့ ဘယ်တိုးတက်နိုင်မလဲ"ဟု အတွေးကလေးတစ်စပေးကာ လက်တွေ့ အောင်မြင်နေသည့် ထမင်းဆိုင်ပိုင်ရှင်မိန်းကလေးတစ်ယောက်အကြောင်းကို စားပွဲထိုးမိန်းကလေးများအား ရှင်းပြလိုက်သည်။

× × ×

ထိုဆိုင်နှင့်သိပ်မဝေးသည့် ဘုရင့်နောင်ပွဲရုံတွေအနီးတွင် ထမင်းဆိုင်ကြီးတစ်ဆိုင်ရှိသည်။

ထိုဆိုင်ပိုင်ရှင် မိန်းကလေးမှာ တစ်ချိန်က ထမင်းဟင်းနာမည်ရသည့် ဆိုင်ပိုင်ရှင် အဘိုးကြီး၊ အဘွားကြီးကို ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးခဲ့ရသူ ဖြစ်သည်။

ထိုသို့လုပ်ကိုင်ပေးရင်း ဟင်းကောင်းကောင်းချက်နည်း၊ ထမင်းဆိုင်ရောင်းချနည်းတွေကို တစ်ပါတည်း လေ့လာသင်ယူသည်။

ထို့နောက် အဆိုပါ ဆိုင်ပိုင်ရှင်နှစ်ဦး အသက်အရွယ်ကြီးရင့်သောအခါ ထိုမိန်းကလေးမှာ ဆိုင်ကိုဦးစီးဦးဆောင်ပြုကာ ကြီးကြပ်ပေးရသည်။

ထို့နောက် ယင်းအဘိုးကြီး အဘွားကြီးများ ကွယ်လွန်သွားကြသည့်အခါတွင် မတော့သူသည် ချက်ပြုတ်နည်းအမွေကိုပါ ရလိုက်ရုံသာမက ထမင်းဆိုင်တစ်ဆိုင်လုံး အောင်မြင်စွာ ဦးဆောင်နိုင်သည့် အရည်အချင်းနှင့်ပါ ပြည့်စုံနေပြီဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အဝေးပြေးကုန်တင်ယာဉ်များ ဆုံဆည်းရာ ဘုရင့်နောင်ပွဲရုံနယ်မြေတွင် နာမည်ရ ထမင်းဆိုင်တစ်ဆိုင်ကို ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပြီး ယခုအခါ အဆိုပါလုပ်ငန်းဖြင့် အောင်မြင်နေသူတစ်ယောက်ဖြစ်လာကာ ရွှေတွဲလွဲငွေတွဲလွဲ မိသားစုနှင့် တင့်တင့်တယ်တယ် နေထိုင်နိုင်သူ လုပ်ငန်းရှင်တစ်ယောက်အဖြစ် ရပ်တည်လာနိုင်ခဲ့တော့သည်။

အဆိုပါဖြစ်ရပ်ကလေးကို နမူနာပေးကာ ရှင်းပြလိုက်ရာ သူတို့လေးတွေ သဘောပေါက်သွားကြပြီး "ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ဘဘ၊ သမီးတို့လည်း ကြိုးစားပါ့မယ်"ဟု ကတိပေးစကား ပြောကြားကြသဖြင့် ကိုဘကောင်းခမျာ ရှင်းပြရကျိုးနပ်ကာ ဝမ်းသာအားရ ပြုံးလျက်သာ။ ■

ကြံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု နှစ်ရက်သင်တန်း ဖွင့်လှစ်

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ဦးစီးမှူးရုံးတွင် ကြံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုသင်တန်းကို ၁၃.၁၂.၁၈ ရက်မှ ၁၄.၁၂.၁၈ ရက်အထိပြုလုပ်ရာ ဒုတိယတိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး ဒေါ်ခင်ငြိမ်းနုနှင့် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါ်အေးမီမီစိုး၊ တာဝန်ရှိသူများနှင့် သင်တန်းသားသင်တန်းသူ ၂၀ ဦးတို့ တက်ရောက်ကြသည်။

သင်တန်းတွင် ကြံသီးနှံမျိုးကွဲများ၊ ရောဂါပိုးမွှားများ၊ ကြံသုတေသန လုပ်ငန်း၊ ကြံအထွက်တိုး စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းပညာ၊ အထူးအထွက်တိုး ကြံစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်၊ လမိုင်းပြုပြင်ခြင်း၊ ကြံတစ်ဆစ်ချင်း ပျိုးထောင်စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်၊ ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ရေလိုအပ်ချက်၊ ဓာတ်မြေဩဇာလိုအပ်ချက်နှင့် အထွက်နှုန်းတိုင်းတာ စစ်ဆေးခြင်းစသည်တို့ကို စာတွေ့ လက်တွေ့ သင်ကြားပေးသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန

ကော်ဖီစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု သင်တန်း မတူပီမြို့နယ်တွင် ဖွင့်လှစ်

ချင်းပြည်နယ် မတူပီမြို့နယ်တွင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ကော်ဖီ–ရာသီသီးနှံဌာနခွဲနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသစ်သီးဝလံ ပန်းမန်နှင့်ဟင်းသီးဟင်းရွက် ထုတ်လုပ်တင်ပို့ရောင်းချသူများအသင်းတို့ ပူးပေါင်းဖွင့်လှစ်သည့် ကော်ဖီစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုသင်တန်းကို ဒီဇင်ဘာ ၁၈ ရက်မှ ၂၀ ရက်အထိ သုံးရက်ကြာ ဖွင့်လှစ်သည်။

အဆိုပါသင်တန်းဖွင့်ပွဲသို့ မတူပီမြို့နယ် သစ်သီးဝလံပန်းမန်နှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု ဥက္ကဋ္ဌ ဦးလှမွန်က အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားပြီး မင်းတပ်မြို့နယ်မှ ရှစ်ဦး၊ ကန်ပက်လက်မြို့နယ်မှ လေးဦး၊ မတူပီမြို့နယ်မှ ၁၈ ဦး စုစုပေါင်း ၃၀ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။

ချင်းပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေး

ဝါသီးနှံအထွက်တိုး စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်သင်တန်း မကွေးတွင် ဖွင့်လှစ်

မကွေး ဒီဇင်ဘာ ၁၃

ဝါသီးနှံအထွက်တိုးစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်သင်တန်းကို မကွေးတိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန တိုင်းဒေသကြီး ဦးစီးမှူးရုံးတွင် ၁၃.၁၂.၁၈ ရက်မှ ၁၄.၁၂.၁၈ ရက်အထိ ဖွင့်လှစ်သည်။

သင်တန်းဖွင့်ပွဲသို့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဦးဝင်းမော်ဌေး၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်ရှိ ဌာနအသီးသီးမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန မကွေးခရိုင် ဦးစီးမှူး၊ မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများ တက်ရောက်ကြသည်။

သင်တန်းဆရာများအဖြစ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန (ရုံးချုပ်) နေပြည်တော်၊ ဝါနှင့်လျှော်မျှင်ထွက်သီးနှံဌာနခွဲမှ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါ်သန်းသန်းနု၊ ဦးစီးအရာရှိ ဒေါက်တာ မျိုးမျိုးကြည်၊ မန္တလေးတိုင်း ဝါသီးနှံ သုတေသနနှင့်နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးရေးခြံ (ရွှေတောင်)မှ ဒုတိယ ဦးစီးမှူး ဦးထိန်လင်းတို့က ပို့ချပေးကြပြီး မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မြို့နယ်အသီးသီးမှ ဝန်ထမ်း ၈၄ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။

ရှေးဦးစွာ မကွေးတိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးက အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားသည်။ ထို့နောက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန တိုင်းစိုက်ပျိုးရေးဦးစီးမှူး ဦးခင်မောင်ဝင်းက သင်တန်းဖွင့်လှစ်ရခြင်းရည်ရွယ်ချက်များနှင့် သင်တန်းတက်ရောက်သူဝန်ထမ်းများကို အားပေးစကားပြောကြားသည်။

သင်တန်းပထမနေ့တွင် ဝါပင်တည်ဆောက်ပုံနှင့် ကြီးထွားဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဝါသီးနှံအထွက်နှုန်းမြင့်မားစွာရရှိရေးနှင့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ၊ ဝါမျိုးများ၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာ၊ လိုအပ်သောအာဟာရဓာတ်များ၊ ကျရောက်တတ်သော ပိုးမွှားများနှင့်ပတ်သက်၍ သင်ကြားပို့ချကြပြီး ဒုတိယနေ့တွင် ပိုးမွှားကင်းထောက် မှတ်တမ်းယူနည်း၊ ဖျက်ပိုးများအား ဓာတုပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြု၍ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနည်းပညာများနှင့်ပတ်သက်သော ပညာရပ်များကို ဆွေးနွေးပို့ချသည်။ ထို့နောက် ထူးချွန်ဆုရရှိသူသင်တန်းသူများအား ဆုချီးမြှင့်သည်။ **(အောက်ပုံ)**

မော်မော်ဝင်း (တိုင်းစိုက်ပျိုးရေး)

အချိန်မီကာကွယ်နှိမ်နင်း ပဲမျိုးစုံ ပိုးမွှားရောဂါကင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပဲမျိုးစုံဧက ၁၀ ဒသမ ၇၅ သန်း စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသည်။ မြန်မာ့ပဲမျိုးစုံတွင် မတ်ပဲ၊ ပဲတီစိမ်း၊ ကုလားပဲနှင့် ပဲစင်းငုံတို့သည် ပြည်ပဈေးကွက်၌ နေရာရလျက်ရှိရာ ပဲမျိုးစုံစိုက်ဧကများလည်း တစ်ရှိန်ထိုးတက်လာခဲ့သည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံသည် ပဲမျိုးစုံစိုက်ပျိုးမှုဦးဆောင်နိုင်ငံလည်း ဖြစ်သည်။

မောင်မြင့်အောင် (တန့်ဆည်)

ပဲမျိုးစုံစိုက်ဧကတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ပဲမျိုးစုံသီးနှံ ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါများကို ဂရုပြုလာရသည်။ ပဲမျိုးစုံသီးနှံပိုးမွှားရောဂါဖျက်ဆီးမှုကြောင့် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများတွင် နှစ်စဉ် ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း ဆုံးရှုံးသည်ဟု ဆိုသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပိုးမွှားရောဂါထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းမှု မပြုလုပ်လျှင် ၄၀ ရာခိုင်နှုန်းထိ ဆုံးရှုံးမှုရှိသည်ဟု သိရသည်။

ထို့ကြောင့် တစ်ရှိန်ထိုးမြင့်တက်လာသည့်စိုက်ဧကများအတွက် ပဲမျိုးစုံသီးနှံ ပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းရေးကို အချိန်မီ ဆောင်ရွက်ရန် အလွန်အရေးကြီးလာသည်။

ငမြှောင်တောင်ပိုး (Armywarm) သည် ပဲမျိုးစုံကိုဖျက်ဆီးနိုင်သည့် အဓိကဖျက်ပိုးဖြစ်သည်။ အစုံစားဖျက်ပိုး (Polyphagous) လည်း ဖြစ်သည်။ ဖလံအမ၏ အရှေ့အတောင်သည် အညိုရောင်ရှိ၍ ရွှေဝါရောင် အစင်းကွက်များ ပါရှိသည်။ နောက်ဘက်အတောင်မှာ ဖြူမှိုင်းရောင်ရှိ၍ အညိုဖျော့ရောင်ဖြင့် အနားကွပ်ထားသည်။

ဖလံအမသည် အရွက်၏အောက်မျက်နှာပြင်တွင် ဥများကို အစုံလိုက်အပြုံလိုက် အုသည်။ ဥတစ်မြုံလျှင် ဥပေါင်း ၂၀၀ မှ ၃၀၀ ထိ ရှိပြီး ဥမြုံပေါ်တွင် ညိုဝါရောင်အမွေးနုများဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားသည်။ ဖလံအမတစ်ကောင်သည် ဥပေါင်း ၁၀၀၀ မှ ၂၀၀၀ အထိ အုနိုင်သည်။ ဥမှ ပေါက်လာသော ပိုးလောက်ကောင်များသည် စိမ်းညိုရောင်ရှိ၍ အစာဝလာသောအခါ အရောင်ရင့်လာသည်။ ပိုးလောက်ကောင်၏ ခန္ဓာကိုယ်ဘေးတွင် အဝါရောင်အစင်းတန်းပါရှိ၍ အစင်းတန်းပေါ်တွင် အနက်ရောင် လခြမ်းပုံအကွက်များ စီတန်းနေသည်။ ရုပ်ဖုံးဘဝကို မြေကြီးထဲတွင် ပြုလုပ်သည်။ ရုပ်ဖုံးမှာ နီညိုရောင်ဖြစ်သည်။ လောက်ကောင်ဘဝတွင် အဆင့်ခုနစ်အဆင့်အထိရှိသည်။ ဥဘဝမှ ဖလံသက်တမ်းကုန်ဆုံးသည် အထိ တစ်လ၊ ရုပ်ဖုံးဘဝတွင် တစ်ပတ်၊ နှစ်ပတ် အကောင်ကြီးဘဝတွင် သုံးရက်ကြာသည်။

ငမြှောင်တောင်ပိုး၏ လောက်ကောင်အဆင့်ဆင့်ကသာ သီးနှံပင်ကို ကိုက်စားဖျက်ဆီးသည်။ လောက်ကောင်များသည် နေ့အချိန်တွင် အပင်ခြေမြေကြီးထဲသို့ဆင်း၍ ခိုအောင်းနေပြီး နံနက်စောစောနှင့် ညအချိန်မှသာ အပင်ပေါ်တက်ကာ စားသောက်ဖျက်ဆီးသည်။ ရေလွှမ်းခံရသော စိုက်ခင်းများ၊ နောက်မိုးကောင်းသောနှစ်များတွင် ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ကျရောက်ဖျက်ဆီးတတ်သည်။ အပင်ကိုဖျက်ဆီးခံရပါက နွားစားထားသကဲ့သို့လည်းကောင်း တံစဉ်နှင့်ရိတ်ဖြတ်ထားသကဲ့သို့လည်းကောင်း ငုံးတိတိပြတ်နေသည်။ လောက်ကောင်များ အုပ်စုဖွဲ့၍ စားသောက်လေ့ရှိသည်။

ငမြှောင်တောင်ပိုးသည် စပါး၊ ပြောင်း၊ ပဲမျိုးစုံ၊ ဆီထွက်သီးနှံအပြင် ချုံနွယ်ပိတ်ပေါင်းများကိုလည်း ခိုအောင်းစားသောက်တတ်သဖြင့် ဘက်စုံနည်းဖြင့် ကာကွယ်နှိမ်နင်းမှသာ ပို၍ထိရောက်မှုရှိသည်။

ကျိုင်းကောင်တစ်ကောင်သည် တစ်နေ့လျှင် လောက်ကောင်လေးငါးကောင်အထိ စားသောက်ဖျက်ဆီးနိုင်သည်။ ညထွက်နံကောင်သည် ပိုးဥသုံးစုမှ လေးစုအထိ စားသောက်ဖျက်ဆီးနိုင်သည်။ ပိုးသတ်ဆေးကို ချင့်ချိန်ဖျန်းခြင်းဖြင့် မိတ်ဆွေသားရဲကောင်ပိုးမွှားများ တိုးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်သည်။

ဥမြုံများ၊ ပိုးလောက်ကောင်များကို လူဖြင့်ရှာဖွေဖျက်ဆီးပစ်ရန် လိုအပ်သည်။ မီးရောင်ထောင်ချောက်ထွန်း၍ ဖလံအမများကို ဖမ်းခြင်းဖြင့် ဥပေါင်းထောင်ချီ၍ ဖျက်ဆီးပစ်ရာရောက်စေသည်။ ညအချိန်တွင် ထွက်စားတတ်သဖြင့် ထိသေဆေး၊ စားသေဆေးတစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ညအချိန်တွင် ပက်ဖျန်းကာကွယ်နိုင်သည်။ ဆွတ်ခူးချိန်နီးပါက တမာပိုးသတ်ဆေးကိုသာ အသုံးပြုရမည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ချုံနွယ်မြက်များကို သုတ်သင်ခုတ်ထွင်၍ မီးရှို့ပစ်ပါက ပိုးသံသရာကို ပြတ်တောက်စေသည်။

ပဲမျိုးစုံသီးနှံကို ဖျက်ဆီးတိုက်ခိုက်နေသည့် အခြားပိုးတစ်မျိုးမှာ ပင်စည်ထိုးယင် (Bean Stem Fly) ဖြစ်သည်။ ပဲမျိုးစုံတွင် ကျရောက်ဖျက်ဆီးနိုင်သည်။ အပင်ငယ်စဉ်တစ်လအတွင်း မသိလိုက်ရဘဲ ဖျက်ဆီးသည့်ပိုးဖြစ်သဖြင့် အထူးဂရုပြုရန် လိုအပ်သည်။ ယင်မသည် အလွန်သေးငယ်သဖြင့် အလွယ်တကူမမြင်နိုင်ပေ။ ယင်မသည် မြေကြီးနှင့်နီးသော အရွက်ညှာအနီးတစ်ဝိုက် အရွက်မျက်နှာပြင်ပေါ်တွင် ဥတံဖြင့် ထိုးသွင်း၍ တစ်လုံးချင်းအုသည်။ ပေါက်လာသော လောက်ကောင်ငယ်များသည် အရွက်အသားအတွင်းထိုးဖောက်၍ အရွက်ညှာမှတစ်ဆင့် မြေကြီးနှင့် ကပ်လျက် ပင်စည်အထိ စားသောက်ဖျက်ဆီးသည်။ အရွက်များ မီးလောင်ထားသကဲ့သို့ တဖြည်းဖြည်းခြောက်သွားသည်။ ပဲခင်းတွင် ဖျာတစ်ချပ်စာ အကွက်လိုက် အကွက်လိုက် ဝါခြောက်နေတတ်သည်။ အပင်များငယ်စဉ်၌ပင် သေသွားကြရသည်။ ပိုးကျခံရပါက မြေကြီးနှင့် ကပ်လျက် ပင်စည်ဖောင်းပွ၍ အက်ကွဲနေသည်။ ၎င်းအက်ကွဲဒဏ်ရာအတွင်း စည်ပုံသဏ္ဌာန်ရှိ ရုပ်ဖုံးအိမ်များတွေ့ရသည်။ ပိုးလောက်ကောင်များသည် အရွက်အစိမ်းသားများကို မြွေလိမ်မြွေကောက်သဖွယ် ထွင်းဖောက်စားသောက်သည်။

ယင်ကောင်သည် အနက်ရောင်ဖြစ်သည်။ အမသည် အထီးထက် ခန္ဓာကိုယ်အနည်းငယ်ပိုကြီးသည်။ ယင်မတစ်ကောင်သည် ဥပေါင်း ၁၀၀ မှ ၃၀၀ အထိ အုနိုင်သည်။ အကောင်ကြီးဘဝ နှစ်ပတ်၊ ဥဘဝ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်၊ ပိုးလောက်ကောင်ဘဝ တစ်ပတ်၊ ရာသီဥတုအေးပါက ရုပ်ဖုံးဘဝတွင် ခုနစ်ရက်မှ ၁၀ ရက်အထိ ကြာသည်။

ပင်စည်ထိုးယင်ကို ကာကွယ်နှိမ်နင်းရန်မှာ မြေပြုပြင်စဉ်ကပင် ပဲပင်အကြွင်းအကျန်များ မီးရှို့ပြီး မြေပြင်ချိန်တွင် တစ်ဧက ဒိုင်ယာဇီနွန် ၁၀ ဂျီ (၁၅ မှ ၂၀)ကီလိုဂရမ်နှုန်း ကြဲတင်ထည့်ရသည်။ ဖျက်ဆီးခံရသော အပင်များကိုနုတ်ပြီး မီးရှို့ပစ်ရမည်။ အပင်ငယ်စဉ် အရွက်နု (True Leaf) ထွက်ချိန်မှစ၍ ပင်လုံးပြန့်အာနိသင်ရှိဆေးတစ်မျိုးမျိုး ကြိုတင်ဖျန်းပေးရသည်။

ပဲမျိုးစုံသီးနှံကို ဒုက္ခပေးသည့် နောက်ပိုးတစ်မျိုးမှာ ပဲတောင့်ထိုးသည့်ပိုး (Pod Borer) ဖြစ်သည်။ ကုလားပဲမှလွဲ၍ ပဲမျိုးစုံ ဆီထွက်သီးနှံ နှမ်းနှင့်နေကြာတွင်လည်း ကျရောက်နိုင်သည်။ ဥဘဝသုံးရက်၊ လောက်ကောင်ဘဝ နှစ်ပတ်၊ ရုပ်ဖုံးဘဝတွင် တစ်ပတ်၊ ဖလံဘဝတွင် တစ်ပတ်ကြာသည်။ ဖလံ၏အရှေ့အတောင်သည် အညိုရောင်ရှိ၍ အဖြူကွက်များပါဝင်သည်။ နောက်ဘက်အတောင်သည် မီးခိုးဖျော့ရောင်ရှိ၍ အနားစွန်းတွင် အညိုကွက်များရှိသည်။ အညွန့်၊ အဖူး၊ အပွင့်၊ ပဲတောင့်များအပေါ်တွင် ဥများကို အစုလိုက် အုချသည်။ ဖလံအမသည် ဥ ၂၀၀ မှ ၁၀၀၀ ခန့်အထိ အုနိုင်သည်။ ဥများသည် လုံးရှည်အဝါရောင်ရှိ၍ အကောင်ပေါက်ကာနီးတွင် အညိုရောင်ပြောင်းသွားသည်။ ပိုးလောက်ကောင်သည် အစိမ်းဖျော့ရောင်အောက်ခံဖြစ်၍ ကျောပေါ်တွင် အနက်စက်များပါဝင်သည်။ လောက်ကောင်ဘဝ အဆင့်ငါးဆင့် ရှိသည်။

လောက်ကောင်၏ ပါးစပ်မှထုတ်သော ချည်မျှင်နှင့်အရွက်၊ အဖူး၊ အပွင့်၊ အသီးတို့ကို လုံးထွေးပြီးအိမ်ပြုလုပ်လျက် အတွင်းတွင်နေ၍ စားသောက်ဖျက်ဆီးသည်။ ပွင့်ထွေးရွက်ထွေးပိုးဟုလည်း ခေါ်သည်။ သီးတောင့်ကိုခွဲကြည့်ပါက လောက်ကောင်ကို တွေ့ရသည်။ စွန့်ပစ်ထားသော ပိုးချေးများ လောက်ကောင်ဘေးတွင် တွေ့ရသည်။ လုံးထွေးနေသောအိမ်အတွင်း ရုပ်ဖုံးပြုလုပ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ အပင်ခြေမြေကြီးထဲတွင်လည်း ရုပ်ဖုံးပြုလုပ်သည်။

ပဲတောင့်ထိုးပိုးကို ပိုးချည်လုံးထွေးနေသော အစိတ်အပိုင်းများကို ခူးယူဖျက်ဆီးပစ်ခြင်း။ ပန်းဖူးမဝင်မီကတည်းကပင် ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်သည်။ စားသေဆေး၊ ပိုးသတ်ဆေးတစ်မျိုးမျိုး (ဥပမာ–Endosulfan) ကြိုတင်ပက်ဖျန်းခြင်းတို့ဖြင့် သီးတောင့်ခူးချိန်နီးလျှင် ဆေးဖျန်းခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်ရန် လိုအပ်သည်။

ပဲမျိုးစုံသီးနှံဖျက်ပိုးမွှားကို တန်ပြန်စားသောက်သည့် မိတ်ဆွေပိုးများ ရှိကြသည်။ ပိုးမွှားကာကွယ်ရာတွင် မိတ်ဆွေပိုးများ များပြားအောင် ဖန်တီးပေးခြင်းသည်လည်း ထိရောက်သော ကာကွယ်နှိမ်နင်းရေး နည်းလမ်းကောင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ အင်းဆက်ပိုးအချို့နှင့် ကျေးငှက်တို့သည် ကုလားပဲဖျက်ပိုးများ၏ သဘာဝရန်သူဖြစ်သည်။ သားရဲကောင်တို့သည် ပဲစင်းငုံဖျက်ပိုးများကို စားသောက်ကြသည်။ ပင့်ကူနှင့် ပုတ်သင်ညိုများသည် ကုလားပဲသီးလုံးဖောက်ပိုးကောင်ကို ဖျက်ဆီး စားသောက်ကြသည်။ သို့အတွက် ပဲမျိုးစုံဖျက်ပိုးများ ကာကွယ်နှိမ်နင်းရာတွင် ဘက်စုံနည်းဖြင့် ကာကွယ်နှိမ်နင်းပါက ပို၍ထိရောက်မှု ရရှိနိုင်သည်။

ပဲမျိုးစုံသီးနှံများတွင် ကျရောက်တတ်သော အဓိကရောဂါမှာ ပင်ညှိုး ရောဂါ (Wilt) ဖြစ်သည်။ ဤရောဂါသည် အေးသောရာသီဥတု ၂၀ မှ ၂၅ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ကို ကြိုက်နှစ်သက်သည်။ ရောဂါဖြစ်စေသည့် မှိုသည် ပင်ကြွင်းပင်ကျန်မျိုးစေ့များတွင် ခိုအောင်းနေနိုင်သည်။ ရောဂါကျရောက်သောမြေတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ခိုအောင်းနေနိုင်သည်။ မြေစေးမြေဆိုလျှင် ပို၍ရှည်ကြာစွာနေနိုင်သည်။ ဤနည်းဖြင့် တစ်နေရာမှတစ်နေရာသို့ ပျံ့နှံ့ကူးစက်နိုင်သည်။ ပဲရာဇာ၊ ပဲစင်းငုံတို့သည် ဤမှိုရောဂါပိုးများကို လက္ခဏာမပြဘဲ သယ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိကြသည်။

အပင်ငယ်စဉ်ကပင် ဤရောဂါကိုစ၍တွေ့နိုင်သည်။ သို့သော် အခြားမြစ်ပုပ်၊ မြစ်ဆွေးရောဂါများနှင့်ရောထွေးနိုင်သဖြင့် သေချာစစ်ဆေးကြည့်ရှုရန် သတိပြုသင့်သည်။ အပင်ငယ်စဉ်တွင် အရွက်များအောက်သို့ ငိုက်ကျခြင်း၊ အရောင်ဖျော့ခြင်း၊ မြေကြီးပေါ်သို့ လဲကျနေခြင်းများ တွေ့နိုင်သည်။ လဲကျနေသောပင်စည်သည် သိမ်ပြီးရှုံ့နေသည်။ အမြစ်ပိုင်း၏ပြင်ပလက္ခဏာများသည် ထူးခြားပြောင်းလဲမှုမရှိ၊ အမြစ်၏ အတွင်းသားများကိုခွဲကြည့်လျှင် ညိုနေသည်။ အပင်ကြီးအဆင့်တွင် အသီးသီးချိန်အထိ ဤရောဂါဖြစ်နိုင်သည်။ ရှေးဦးစွာ အညွန့်များ ငိုက်ကျလာပြီး တစ်ပင်လုံးညှိုးလာသည်။ ထို့နောက် ကောက်ရိုးရောင်ကဲ့သို့ ခြောက်လာသည်။ ပင်စည်ကိုခွဲကြည့်ပါက အူတိုင်အနက်ရောင်ဖြစ်နေသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ တစ်ပင်လုံးညှိုးခြင်းမရှိဘဲ ပင်ကိုင်းတစ်ခု (သို့မဟုတ်) အချို့၌သာ ညှိုးကျသည်။

ဤရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းမည်ဆိုပါက ပဲနှင့်အမျိုးမတူသော သီးနှံဖြင့် သီးလှည့်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရောဂါခံနိုင်ရည်ရှိသောမျိုးကို ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ မျိုးစေ့ဆောင်ရောဂါဖြစ်သဖြင့် မျိုးစေ့ငါးပြည်ကို ဘင်လိတ်တီဆေး တစ်ကျပ်ခွဲသားနှင့်လူးနယ်ပြီးစိုက်ခြင်း၊ ရောဂါဖြစ်သောအပင်များကို အမြစ်ပါမကျန်အောင်နုတ်၍ မီးရှို့ပစ်ပြီး မြေကို ထယ်လှန်ပေးထားခြင်းတို့ဖြင့် ကာကွယ်နှိမ်နင်းရန် လိုသည်။

ပဲမျိုးစုံသီးနှံကို နှောင့်ယှက်တိုက်ခိုက်နေသော ရောဂါဆိုးအခြားတစ်မျိုးမှာ မှည့်ပြောက်စွန်းရောဂါ (Anthraenose) ဖြစ်သည်။ မှိုရောဂါအမျိုးအစားဖြစ်သည်။ ဤရောဂါသည် တစ်ရာသီမှတစ်ရာသီသို့ အစေ့ခွံအတွင်း ခိုအောင်း၍လည်းကောင်း၊ သီးနှံပင်အကြွင်းအကျန်များတွင် ခိုအောင်း၍လည်းကောင်း ကူးစက်နိုင်သည်။ စိုထိုင်းဆ ၉၂ ရာခိုင်နှုန်း အထက်နှင့်အပူချိန် ၁၃ မှ ၂၂၆ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အတွင်းတွင် ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားရန် အကောင်းဆုံးအခြေအနေဖြစ်သည်။ ၁၇ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဆိုပါက ပို၍ဆိုးဝါးစွာဖြစ်ပေါ်ပြန့်ပွားနိုင်စွမ်းရှိသည်။ မကြာခဏ လေရောမိုးပါဆက်တိုက်ရွာနေပါက ဤရောဂါသည် ကပ်ရောဂါအသွင်သို့ပင် ပြောင်းသွားရန် အခြေအနေပေးသည်။

ဤမှိုရောဂါသည် အပင်၏အစိတ်အပိုင်းအားလုံးကို တိုက်ခိုက်နိုင်သည်။ အပင်ငယ်ထွက်ကာစ အစေ့ရွက်ပေါ်တွင် သေးငယ်သော အနက်ရောင် အစက်ကလေးများတွေ့ပြီး မကြာမီပုပ်သွားစေသည်။ ရိုးတံများ၊ အရွက်များ၊ သီးတောင့်များပေါ်တွင် သေးငယ်သော အဝိုင်းပုံ အရှည်ပုံနီညိုရောင်အနာကွက်များတွေ့ရပြီး မကြာမီအနက်ရောင် ပြောင်းသွားသည်။ ထို့နောက် အနာကွက်အလယ်မှချိုင့်လာပြီး အဝါရောင်အနားရစ်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ပင်စည်ပေါ်တွင် အနာကွက်များမှာ ရှည်၍ အနက်ရောင်ရှိသည်။ သီးတောင့်တွင် ရောဂါပြင်းထန်စွာခံရပါက လိမ်ကောက်၍ ခြောက်သွားသည်။ ခြောက်သွေ့နေသော အပင်များ၏ ကိုင်းများ၊ အရွက်များကို ကွင်းထဲတွင် ပျံ့နှံ့စွာတွေ့ရခြင်းသည် ဤရောဂါ၏ ထင်ရှားသောလက္ခဏာဖြစ်သည်။

ဤရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းမည်ဆိုပါက ရောဂါရအပင်များကို အမြစ်ပါမကျန်အောင် ဆွဲနုတ်၍မီးရှို့ပစ်ခြင်း၊ ရိတ်သိမ်းပြီးလျှင် ထယ်ထိုး မြေလှန်ထားခြင်းတို့ဖြင့် ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်သည်။

အခြားမျိုးနွယ်ဝင်မတူသော အပင်များနှင့်သီးလှည့်စိုက်ပါ။ အပူချိန် ၆၀ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိသော ရေနွေးထဲ၌ မျိုးစေ့ကို ငါးမိနစ်ကြာစိမ်ပြီး

စာ – ၁၄ သို့

ဆုံဆည်းမြိုင်သို့ အလည်တစ်ခေါက်

ဆုဝေယံ
(စိုက်ပျိုးရေး)

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးမြို့ မြဝတီသို့ မကြာမီရောက်ဖူးတော့မည်ဆိုသည့်အသိက အိပ်မက်အလား။ မြဝတီမြို့သည် ကရင်ပြည်နယ်၏ အရှေ့တောင်ဘက်စွန်းမြို့တစ်မြို့ဖြစ်ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် နယ်နိမိတ်ချင်း ထိစပ်နေသည်။ မြဝတီမြို့နှင့်ထိုင်းနိုင်ငံ၏ နယ်စပ်မြို့ မဲဆောက်မြို့ကို သောင်ရင်းမြစ်က စည်းခြားထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယအကြီးမားဆုံးနယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး မြို့ကြီးအဖြစ် မသိသူ မရှိပေ။

ထိုစည်ကားလှသောမြို့ကြီးသည် မွန်ပြည်နယ်၏မြို့တော် မော်လမြိုင်မြို့၏ အရှေ့ဘက် ၁၇၀ ကီလို မီတာနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံမြို့တော် ဘန်ကောက်မြို့၏ မြောက်ဘက် ၄၂၆ ကီလိုမီတာအကွာတွင် တည်ရှိသည်။ ဟောင်သရောမြစ်ကိုကျော်လွန်ပြီး လမ်းခွဲအရောက်တွင် ကော့ကရိတ်မြို့တွင်းသို့ဝင်သည့်လမ်းရှိပြီး မြဝတီဘက်သို့ ဦးတည်နေသည့် အာရှလမ်းမကြီးကလည်း ဖြူးဖြောင့်လျက်။

မြဝတီမြို့နယ်၊ စုကလိမြို့တွင် ငြိမ်းချမ်းရေး မိသားစုဝင်များက ဒေသခံများနှင့်ပူးပေါင်းကာ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတိုးတက်ရေးအတွက် လုပ်ဆောင်နေသည်ဟု သတင်းများကြားသိရသဖြင့် ကျွန်မတို့သည် ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၈ ရက်က ပြည်နယ်ဦးစီးမှူး၏ ခရီးစဉ်တွင် လိုက်ပါခွင့်ရခဲ့သည်။ ပြည်နယ်အစိုးရက စီစဉ်ပေးထားသည့် ရုံးကားလေးသည် အာရှလမ်းမကြီးအတိုင်း မြဝတီသို့ ဦးတည်ကာ တရွေ့ရွေ့ ရွေ့လျားနေ၏။ ကျွန်မသည် သဘာဝအလှတွေကိုခံစားရင်း တစ်တောဝင် တစ်တောင်ထွက် ကွေ့ဝိုက်ဖောက်လုပ်ထားသည့် အာရှလမ်းမကြီး၏ဝဲယာရှိ ရော်ဘာပင်၊ ဝါးပင်၊ ငှက်ပျောပင်၊ ယူကလစ်ပင်၊ ကျွန်းပင်၊ အင်ဖက်ပင်နှင့် ကွမ်းသီးပင်များ၏ မြင်ကွင်းအလှကိုခံစားရင်း လိုက်ပါနေမိသည်။

မြဝတီမြို့သို့ နီးလာလေလေ အစေ့ထုတ်

ပြောင်းခင်းတွေ ထူထပ်လာလေလေ။ မြူဆိုင်းနေသော ဒေါနတောင်တန်းကြီးနှင့် ကုန်းဆင်း ကုန်းတက်လမ်းများမှာ မြင်ရသူအဖို့ ချင်းပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကချင်ပြည်နယ်သို့ ရောက်နေသည့်အလား ခံစားရသည်။

မြဝတီမြို့ဝင် ဆိုင်းဘုတ်ကိုတွေ့မြင်ပြီး ခမ်းနားလှသော မြဝတီမြို့သို့ရောက်ရှိလာကာ မြဝတီမြို့ကို ဖြတ်သန်း၍ အဓိက ဦးတည်ရာဖြစ်သော ဆုံဆည်းမြိုင်ကျေးရွာသို့ ဆက်လက်ထွက်ခွာလာခဲ့ကြပြန်သည်။ မြို့အထွက်၌ နှစ်နိုင်ငံစည်းခြားထားသော သောင်ရင်းမြစ်ကိုလွန်၍ ထိုင်းနိုင်ငံကို လှမ်းမြင်နေရသည်။ လမ်းဘေးဝဲယာရှိ ကျူပင်၊ ကိုင်းပင်များကလည်း ဘယ်ယိမ်းညာနွဲ့ ကြိုဆိုနေကြ၏။

စိမ်းစိုအေးမြသော တောတောင်လျှိုမြောင်များကိုဖြတ်၍ လမ်းဖောက်ထားသဖြင့် သစ်ရိပ်ဝါးရိပ်များနှင့် တောတောင်အလှတွေက မဲဇာတောင်ခြေရောက်နေဘိသကဲ့သို့ နေပြောက်မထိုး အုပ်မိုးလျက်။

အေးမြကြည်လင်သည့် တောင်ကျချောင်းရေတသွင်သွင် စီးဆင်းနေသောစမ်းချောင်းကလေးတွေ။ တောင်တက်လမ်းရှုခင်းများက ရင်တလှပ်လှပ်ဖြင့် အသည်းအေးစရာ။ ရာသီသီးနှံလေးတွေ စိုက်ပျိုးထားသည့် တောင်ကုန်းပုလေးများကို တောင်တန်းကြီးတွေက ဝန်းရံကာဆီးပေးထားကြသည်။

ထိုတဒင်္ဂတွင် အဆိုတော်မျိုးကြီး၏ "ရွှေငွေနဲ့× × ဂုဏ်သိမ်ခြံပ်တို့မရှိလည်း× × နေနိုင်ပါတယ် တစ်သက်လုံး× × × အလိုအပ်ဆုံးကဘဝကို အရိုးသားဆုံးနေဖို့× × × "ဆိုသည့် သီချင်းသံကို ကြားယောင်ကာ ဂုဏ်ငွေပကာသနများကို ခဝါချ၍ တောတောင်ထဲတွင် ရိုးရှင်းစွာလာနေချင်မိသေးရဲ့။

မြဝတီမြို့နယ် ဖလဒိုကျေးရွာအရောက်တွင် တစ်ဧကလျှင် တင်း ၁၀၀ ထွက်ရှိသော လုံးဆန်မွှေးစပါးများ ခြွေလှေ့နေသည်ကို ကျွန်မတို့အဖွဲ့များက ဝိုင်းဝန်းကူညီခြွေလှေ့ပေးခဲ့ကြရာ ဦးစိုးနိုင်အပါအဝင် တောင်သူဦးကြီးတို့ ကျေးဇူးတင်ပီတိဖြစ်နေကြသည်။ ထိုမျိုးသည် ဒေသပေါက်ဈေး တစ်တင်းလျှင် ကျပ် ၁၀၀၀၀ ခန့်နှင့် ရောင်းချနေရသဖြင့် စားကောင်းကာ ထိုင်းဈေးကွက်သို့ တင်ပို့သောကြောင့် ၎င်းမျိုးကို တောင်သူများသို့ ဖြန့်ဖြူးပေးရေး စမ်းသပ်နိုင်ရန် မျိုးနမူနာယူလာကြသည်။

မိုင် ၅၀ ကွာဝေးသော်လည်း ယခင်က နယ်မြေမတည်ငြိမ်မှုများကြောင့် သွားရေးလာရေးခက်ခဲပြီး ညအိပ်ညနေသွားရသည့် မြဝတီနှင့် ဆုံဆည်းမြိုင်ခရီးကို ယခုအခါ သံကူကွန်ကရစ်လမ်းကြီးဖြင့် တစ်နာရီကျော်သာ ကြာမြင့်ခဲ့သည်။

ဆုံဆည်းမြိုင် ကျေးရွာရောက်ကာနီးတွင် မင်္ဂလာတံတားကို မြင်တွေ့ခဲ့ရ၏။ ဆုံဆည်းမြိုင်ကျေးရွာသို့ ရောက်သော် ကရင်ပြည်နယ်အစိုးရက ထောက်ပံ့ပေးထားသည့် သိန်း ၁၅၀ ကုန် KC (Knowledge Center) စင်တာကြီးကို တွေ့မြင်ရသည်။

KC စင်တာထဲ၌ ဒေသခံတောင်သူများ၊ ငြိမ်းချမ်းရေး မိသားစုဝင်များ၊ မြဝတီမြို့နယ်မှ စိုက်ပျိုးရေးမိသားစုများသည် စုစုစည်းစည်းနှင့် အားလုံး၏မျက်နှာများကလည်း တက်ကြွနေကြ၏။ မှိုမွေးမြူစိုက်ပျိုးခြင်း ပညာပေးဟောပြောပွဲနှင့် လက်တွေ့ပြသခြင်း နည်းပညာပေးဆွေးနွေးပွဲလည်း ရှိနေသည်။ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးက EAO (Ethnic Army Organization) ဒေသများတွင် လယ်ယာကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် ဒေသခံတောင်သူများ ကြုံတွေ့နေရသည့် အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများကို မေးမြန်းကာ တတ်စွမ်းသမျှ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ရင်းနှီးစွာ ပြောဆိုဆွေးနွေးသည်။

မြဝတီမြို့နယ် ဦးစီးမှူး ဦးသန်းရွှေက မှိုမွေးမြူစိုက်ပျိုးနည်း အဆင့်ဆင့်ကို ငွေနှင်းမှိုထုပ်များဖြင့် စာတွေ့လက်တွေ့ အသေးစိတ်ပို့ချပေးနေသည်။

ဆွေးနွေးပွဲပြီးလျှင် ကျွန်မတို့အဖွဲ့သည် ဆုံဆည်းမြိုင်အခြေစိုက် ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြု ကရင့်တပ်မတော် (DKBA) မှ စစ်ဦးစီးချုပ် (ဗိုလ်ချုပ်)ကြီး စောမူရှေးအား သွားရောက်တွေ့ဆုံပြီး ဒေသတွင်း စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတိုးတက်စေရေး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြသည်။ ထို့နောက် ကရင်မုန့်ဟင်းခါးဖြင့် ဧည့်ခံကျွေးမွေးရာ ကရင်လူမျိုးတို့၏ ဖော်ရွေ၊ ရိုးသား၊ ဧည့်ဝတ်ကျေခြင်းတို့ကို လက်တွေ့မြင်တွေ့ရသည်။ ထည်ဝါသော အိုးအိမ်တိုက်တာကြီးများ၊ ဖြောင့်ဖြူးနေသော ကွန်ကရစ်လမ်းကြီး၊ မီးမရသေးသော်လည်း ဆိုလာမီးများဖြင့် ထိန်ညီးနေသော ဆုံဆည်းမြိုင်ကျေးရွာကလေးမှာ ယခင်က စစ်မြေပြင်ဖြစ်ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုလျှင် ယုံနိုင်မည်မထင်။

ဆုံဆည်းမြိုင်ကအပြန် မြဝတီမြို့နယ် မယ့်ထော်သလေးကျေးရွာအရောက်တွင် တောင်သူ ဦးစောထူးဒိုသန်း၏ အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းနေသော သခွားခင်းများ၊ ဒေသတွင်းရောင်းချနေသော သခွားသီးဆိုင်များသို့ ဝင်ရောက်လေ့လာကြပြန်သည်။ သခွားသီးများကို ဘားအံ၊ မော်လမြိုင်နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံဈေးကွက်များသို့ တင်ပို့ရောင်းချရာ ၁၀ ကီလိုကို ဘတ်ငွေ ၅၀ မှ ၁၀၀ အထိ ပေါက်ဈေးရရှိကြသဖြင့် မြန်မာငွေဖြင့် တစ်ပိဿာ ၅၀၀ ကျပ်ခန့်ပေါက်ဈေးရှိနေသည်။ လက်ရှိဟင်းသီးဟင်းရွက် ဈေးကွက်အခြေအနေများကို တောင်သူများထံမှလေ့လာပြီး ပြည်နယ်ဦးစီးမှူးက တောင်သူတို့ တွေ့ကြုံနေရသော အခက်အခဲများရှိပါက ကူညီဖြေရှင်းပေးရန် အသင့်ဖြစ်ကြောင်း အားပေးစကားပြောကြားကာ ချစ်ခင်စွာ နှုတ်ဆက်ထွက်ခွာလာခဲ့ကြသည်။ အပြန်လမ်းတွင် မယ့်ထော်ကလေးကျေးရွာရှိ မယုစားသောက်ဆိုင်တွင် ခဏတာနားရင်း ဝမ်းစာဖြည့်ကြသည်။

ဆိုင်အပြင်အဆင်၊ စားသောက်ဖွယ်ရာများ၊ အချိုရည်များ၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများအားလုံးသည် ထိုင်းရိုးရာစတိုင်ဖြစ်နေ၍ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ရောက်သွားဘိသကဲ့သို့ပင် ခံစားရသည်။ ကျွန်မတို့အဖွဲ့လည်း ဝမ်းစာဖြည့်ပြီး ဘားအံသို့ အတွေးကိုယ်စီဖြင့် ပြန်လည်ချီတက်လာကြသည်။

အလှထူးသော တိမ်ပင်လယ်တွေရှိသည့် ချင်းတောင်တန်းများနှင့်အလှချင်းပြိုင်နေသည့်

မြဝတီတောင်တန်းကြီးများ၊ ဝိသမလောဘသားများ၏ သားကောင်အဖြစ်မှ လွတ်မြောက်နေသေးသည့် မြဝတီဆုံဆည်းမြိုင်လမ်းဘေးက သဘာဝသစ်ကြီးဝါးကြီး တောတောင်ရှုခင်းများကို ငေးမောရင်း "ရိုးသားတဲ့ကရင်မလေးရယ်"ဆိုသည့် တေးသွားနှင့်အညီ သွေးချင်းကရင်လူမျိုးတို့၏ ရိုးသားဖြောင့်မတ်သည့် စိတ်ဓာတ်၊ ထိုင်းယဉ်ကျေးမှုတွေပျံ့လွင့်စပြုနေသည့် ထူးခြားသော လူနေမှုစတိုင်၊ လမ်းတွင် အမှတ်မထင်တွေ့မြင်ခဲ့ရသောဆင်ကြီးများအကြောင်းတွေကို တွေးတောရင်း ဆုံဆည်းမြိုင်ကျေးရွာလေးကို လွမ်းနေဆဲပင်။

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းတွင် အစိုးရဌာနများနှင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍများ ယခုကဲ့သို့ အောင်မြင်လာခြင်းများသည် ငြိမ်းချမ်းရေး၏ အသီးအပွင့်များ ဖြစ်ပေသည်။ နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါက တစ်တိုင်းပြည်လုံး သာယာဝပြောလာမည်မှာ ဧကန်ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု၏ရလဒ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအံ့မခန်းအောင် တိုးတက်လာသည်ကို တွေ့မြင်ကြရပြီး စုကလိမြို့၊ ဆုံဆည်းမြိုင်ကျေးရွာမှ ထွက်ရှိသော ကောက်ပဲသီးနှံ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို ထိုင်းနိုင်ငံဈေးကွက်သို့လည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်သို့လည်းကောင်း၊ မော်လမြိုင်သို့လည်းကောင်း တင်ပို့ရောင်းချကာ လယ်ယာထွက်ကုန် ကုန်စည်စီးဆင်းမှုဖွံ့ဖြိုးလာနေပြီ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ငြိမ်းချမ်းရေးအစွန့်ရှည်ကာ လယ်ယာကဏ္ဍ ဆတက်ထမ်းပိုးတိုးတက်လာစေရန် ဆုမွန်ကောင်းတောင်းလျက်။ ■

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းတွင် အစိုးရဌာနများနှင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍများ ယခုကဲ့သို့ အောင်မြင်လာခြင်းများသည် ငြိမ်းချမ်းရေး၏ အသီးအပွင့်များဖြစ်ပေသည်။ နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများအားလုံး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါက တစ်တိုင်းပြည်လုံး သာယာဝပြောလာမည်မှာ ဧကန်ဖြစ်သည်။

တရုတ်တစ်သျှူးငှက်ပျောလုပ်ငန်းနှင့်မြန်မာ့အနာဂတ်

ဦးပရက်သိန်းဝေ

မြန်မာတို့၏ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံ၊ ကိုးကွယ်မှုတို့ကို လေ့လာကြည့်လျှင် ငှက်ပျောကို လွန်ခဲ့သော ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာကပင် နီးနီးကပ်ကပ်ရှိခဲ့ကြောင်း အထင်အရှားသိသာပါသည်။ မြန်မာပြည်၏ မြောက်စွန်းမှတောင်စွန်းအထိ အရှေ့စွန်းမှအနောက်စွန်းအထိသာမက မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်းဒေသများ၌ပင် အမျိုးအမည်ကွဲပြားသော ငှက်ပျောအရိုင်း၊ အယဉ် မျိုးစိတ်များစွာကို တွေ့နိုင်ပါသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် ယနေ့သိပ္ပံ ပညာရှင်များ အလွန်တန်ဖိုးထားသော ဇီဝကွဲ၊ ဇီဝမျိုးစုံ (Bio diversity)ကြွယ်ဝခြင်း၏ ပြယုဂ်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ရုက္ခဗေဒပညာရှင်အချို့က ငှက်ပျော၏မူလဒေသ တစ်နည်းအားဖြင့် ငှက်ပျော၏ မူရင်းဒေသ (Centre of Origin)မှာ မြန်မာပြည်ဟု ယူဆကြသည်။ အပင်တစ်မျိုး၏ မူရင်းဒေသ၏ လက္ခဏာတစ်ရပ်မှာ ထိုဒေသ၌ ဇီဝမျိုးစုံဇီဝကွဲများ များပြားစွာရှိနေခြင်း ဖြစ်သည်။ သာမန်လူများ အနေဖြင့် မူရင်းဒေသဆိုသောစကားကို ထိုက်တန်စွာ သဘောမပေါက်နိုင်သော်လည်း သိပ္ပံပညာရှင်များ အတွက်ကား ထိုစကားမှာ အသည်းခိုက်အောင် တန်ဖိုးထားတတ်သောစကား ဖြစ်သည်။

လွန်ခဲ့သော ၁၀ စုနှစ်အနည်းငယ်က ပရိုင်းမိတ်များ၏ ရုပ်ကြွင်းများကို တွေ့ရှိရာမှ **"လူသားအစ၊ မြန်မာက"** ဟူ၍ ဆိုလာကြသည်။ လူသား (သို့မဟုတ်) လူသားမျိုးစိတ်တစ်မျိုးမျိုး၏ ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းအပေါ်မူတည်၍ လူသားတို့၏ မူရင်းဒေသအဖြစ် တင်ပြရမည့်အစား လူသားတို့ထက် စောသော ပရိုင်းမိတ်များ၏ ရုပ်ကြွင်းများရှိ၍ ထိုဒေသကို လူသားတို့၏ မူလဒေသဟု ကောက်ချက်ချခြင်းမှာ ယုတ္တိမတန်ရုံမက အဓိပ္ပာယ်မဲ့ သက်သက်သာ ဖြစ်သည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ မြန်မာများသည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းများစွာကပင် ငှက်ပျောနှင့်ရင်းနှီးခဲ့သည်။ စိုက်ပျိုးစားသုံးခဲ့ကြသည်။ သို့သော် လွန်ခဲ့သော နှစ် ၁၀၀ ခန့်မှစ၍ ငှက်ပျောလုပ်ငန်းများ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ထွန်းကားလာသောကာလတွင် မြန်မာတို့ငှက်ပျော လုပ်ငန်းဖြင့် မည်ရွေ့မည်မျှအကျိုးများရရှိအောင် လုပ်နိုင်ခဲ့ပြီးကြောင်း လေ့လာသုံးသပ်ရတော့မည့် အချိန် ကျရောက်လာပြီဖြစ်သည်။

ငှက်ပျောအကြောင်း တစေ့တစောင်း

လူတို့တန်ဖိုးထားစားသုံးနေသော သစ်သီးလေးမျိုးတွင် ငှက်ပျောမှာ ဒုတိယ အရေးအကြီးဆုံးနှင့် ဈေးကွက်ပမာဏ အကြီးဆုံးအသီးဖြစ်သည်။ ငှက်ပျောထက် ဈေးကွက်ကျယ်သောအသီးမှာ စပျစ်သီးဖြစ်သည်။ စပျစ်သီးကို အမျိုးမျိုး စားသုံးရုံမက ဝိုင်ချက်လုပ်ခြင်း၊ စပျစ်သီးခြောက်လုပ်ငန်းများကြောင့် ဈေးကွက်တွင်ကျယ်ရခြင်းဖြစ်သည်။ အသီးလောကတွင် တတိယနေရာရထားသော အသီးမှာ လိမ္မော်၊ ကွဲကော၊ ဂရိတ်ဖရုအုပ်စု ဖြစ်သည်။ စတုတ္ထအဆင့်အသီးမှာ ပန်းသီးဖြစ်သည်။

ငှက်ပျောကို အာရှတိုက်သားများ၊ အာဖရိက တိုက်သားများ စားသုံးကြသကဲ့သို့ ချမ်းသာသော နိုင်ငံကြီးများရှိ လူများကလည်း တန်ဖိုးထား စားသုံးကြသည်။ တချို့က ငှက်ပျောသီးတစ်လုံးစီ ကို လှပစွာ ထုပ်ပိုးပြီး တန်ဖိုးထား ရောင်းချကြသည်။ ငှက်ပျောသီးကို လွန်စွာနှစ်သက်သော ကမ္ဘာ့သမပိုင်းမှ လူချမ်းသာများမှာ မိမိတို့ဒေသတွင် ငှက်ပျောကို စိုက်ပျိုး၍မရကြပေ။ ထို့ကြောင့် ငှက်ပျောကို တောင်အမေရိကတိုက်နှင့် မြောက်အမေရိကတိုက် အကြား ကာရေဗီယံပင်လယ်ကွေ့ဒေသရှိ နိုင်ငံများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကာ ဧကသန်းချီ၍ စိုက်ပျိုးကြသည်။ ထိုငှက်ပျောလုပ်ငန်းကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် အမေရိကန်ရေတပ်ကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ ထိုဒေသတွင် နိုင်ငံရေးအရ စီးပွားရေး ဩဇာချဲ့ထွင်ခဲ့ကြသည်မှာ ထိုဒေသမှထွက်သော ငှက်ပျောသီးများကို အမေရိကတိုက်နှင့် ဥရောပနိုင်ငံများဆီသို့ ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောကြီးများဖြင့် တင်ပို့ရောင်းချခဲ့ကြသည်။

ငှက်ပျောတွင် ပင်ကိုအားဖြင့် အခြားထူးခြားချက်များ ရှိနေသည်။ ပင်စည်အဖြစ် မြင်တွေ့ရသောအပိုင်း မှာ ပင်စည်မဟုတ်၊ ရွက်ညှာများ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပူးကပ်ပြီး မြေပေါ်ပင်စည်ကဲ့သို့ ရှိနေခြင်းဖြစ်သည်။ ငှက်ပျောပင်၏ ပင်စည်မှာ သစ္စာပန်းဥကဲ့သို့ မြေအောက်တွင်ရှိသော ခေါင်း (ဂေါင်း)ဖြစ်သည်။ ငှက်ပျောအမြစ်များမှာ မြေအတွင်းသို့ စိုက်မဝင်ဘဲ မြေသားအပေါ်ပိုင်းလောက်တွင်သာ ဖြန့်ကျက်နေသည်။ ငှက်ပျောမြစ်များမှာ မြေသစ်၊ မြေပွများတွင် ၁၂ ပေအထိ ရှည်လျားနိုင်သည်။ အစာနှင့်ရေကို အမြောက်အမြားစုပ်ယူစားသုံးနိုင်သော အပင်မျိုးဖြစ်သည်။ **ထို့ကြောင့် ငှက်ပျောကိုစိုက်ပျိုးရာတွင် ထိုအပင်များစားနိုင်သလောက် မြေဩဇာကျွေးပေးပါက အသီးထွက်နှုန်း အလွန်ကောင်းသောအပင်မျိုး ဖြစ်သည်။**

ငှက်ပျောသည် အစာနှင့်ရေ အခက်အခဲမျိုးကို အချိန်အသင့်အတင့်ထိ ခံနိုင်ရည်ရှိသော်လည်း ကြာရှည်စွာ ရေငတ်ခြင်း၊ အစာမလုံလောက်ခြင်းကို ခံနိုင်ရည်မရှိပေ။ ငှက်ပျော၏ အထူးခြားဆုံး အာဟာရ စားသုံးမှုပုံစံမှာ ပိုတက်စီယမ် ခေါ် ပြာဓာတ်ကို ကမ္ဘာပေါ်ရှိ မည်သည့်အပင်မျိုးနှင့်မျှ နှိုင်းယှဉ်၍ မရအောင် စားသုံးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ခေတ်မီငှက်ပျောစိုက်ပျိုးသူများက ယူရီးယားကဲ့သို့ နိုက်ထရိုဂျင် မြေဩဇာမျိုးကို ငှက်ပျောစိုက်ခင်း တစ်ဧကလျှင် တစ်နှစ်၌ တစ်အိတ်မှ လေးအိတ်အထိ ကျွေးကြသည်။ တီစူပါ ခေါ် ဖော့စဖိတ်မြေဩဇာကို နှစ်အိတ်ခန့်အသုံးပြုပြီး ပိုတက်စီယမ် မြေဩဇာကိုကား ရှစ်အိတ်မှ ကိုးအိတ်အထိ အသုံးပြုကြသည်။ မြေဩဇာ တစ်အိတ်၏ အလေးချိန်မှာ ကီလိုဂရမ် ၅၀ (သို့မဟုတ်) ပိဿာချိန် ၃၀ ခန့် ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ ပိုတက်စီယမ်ကို အမြောက်အမြား ကျွေးခြင်းမှာ ငွေကို အကြောင်းမဲ့မြေသို့သွန်ချခြင်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ ငှက်ပျောပင်စားနိုင်သလောက် ထောက်ပံ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ပိုတက်စီယမ်ကို အလုံအလောက် စားသုံးရခြင်းကြောင့် အခြားသော အာဟာရများကိုလည်း ပိုမိုစုပ်ယူစားသုံး နိုင်စွမ်းကို ဖြစ်စေသည်။ မြေဩဇာအဖြစ် အသုံးပြုသော ယူရီးယား၊ တီစူပါတို့မှ နိုက်ထရိုဂျင်နှင့်ဖော့ဖရပ်စ် ကဲ့သို့သော အာဟာရများကို ရရှိသော်လည်း အခြားလိုအပ်သော အနည်းလို အာဟာရများကိုကား စိုက်ပျိုးမြေမှ ရယူကြသည်။

တရုတ်များအနေဖြင့် မြန်မာ့မြေတွင် တစ်နှစ်တာအတွက် တစ်ဧကကို ကျပ်သုံးသိန်းခန့် ပေးကြသဖြင့် မြေငှားသောဒေသခံများအနေဖြင့် တွက်ခြေ ကိုက်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ အကယ်၍ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် စိုက်ပျိုးပါက ရင်းနှီးရသောငွေ၊ လုပ်သားအားနှင့်ကာမိသော အကျိုးအမြတ်ကို တရုတ်တို့ ပေးသလောက် မရနိုင်ချေ။

သို့သော် တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးဝန်းကျင်တစ်ခုလုံး ကြီးမားစွာ ထိခိုက်စေပါသည်။ ငှက်ပျောသည် အဆိပ်အတောက်ထုတ်သော အပင်မျိုး မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် အဆိပ်အတောက်ကြောင့် ထိခိုက်မှုမရှိနိုင်ပါ။ ငှက်ပျောစိုက်ပျိုးရာတွင် အသုံးပြုသော ပေါင်းသတ်ဆေးများ၊ ပိုးသတ်ဆေးများ၊ မှိုသတ်ဆေးများကသာ ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံးကို ထိခိုက်စေမည်ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေး သယံဇာတများ ဖြစ်သော မြေဆီလွှာ၊ ရေတို့ကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေမည် ဖြစ်သည်။

မြေဆီလွှာအတွင်းမှ အနည်းလို ဒြပ်စင်များ ဖြစ်သော သံဓာတ်၊ သွပ်ဓာတ်၊ ကြေးဓာတ်ကဲ့သို့သော အာဟာရများကို စားသုံးပစ်ခြင်း၊ နှစ်ကာလ ကြာရှည်စွာ စိုက်ပျိုးလာခြင်းက ထိုအခြေအနေကို ပို၍ဆိုးဝါးစေသည်။ နှစ်အတန်ကြာလာသောအခါ ထိုမြေဆီလွှာအတွင်း အနည်းလိုဒြပ်စင်များ ချို့တဲ့မှုကြောင့် မြေပျက်အဖြစ် ရောက်ရတော့မည်ဖြစ်သည်။ ထိုအနည်းလိုဒြပ်စင်များကုန်ခန်းမှုကို အခြားသော မြေဩဇာများဖြင့် ကုစား၍မရ၊ ထိုအခြေအနေမျိုးတွင် ထိုသုံးနေကျ ယူရီးယား၊ တီစူပါ၊ ပိုတက်ရှ်တို့မှာ အခြေအနေကို ပို၍ဆိုးစေမည်ဖြစ်သည်။ အနည်းလို ဒြပ်စင်နှင့်မိမိတို့အငှားချထားသောမြေမှ ဆုံးပါးသွားသည့်တန်ဖိုးကို မြေငှားသောဒေသခံများ သတိပြုမိမည် မဟုတ်ပါ။

တရုတ်တို့သည် ငှက်ပျောစိုက်ပျိုးရာတွင် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ဝင်ရုံမက ဈေးကောင်းရမည့်မျိုးများကိုသာ စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်သည်။ ဤငှက်ပျောစိုက်ပျိုးခြင်းသမိုင်းကို လေ့လာကြည့်လျှင် ငှက်ပျောတွင် ကျရောက်သော ရောဂါအမျိုးမျိုးကြောင့် ငှက်ပျောလုပ်ငန်းများ ကြီးမားစွာ ထိခိုက်မှု ရှိသည်။ အကယ်၍ ငှက်ပျောကို သာမန်သားတက်များပွား၍ စိုက်ပျိုးပါက ရောဂါများ အဆက်မပြတ်ဘဲရှိနေမည် ဖြစ်သည်။ **ရောဂါမဝင်ရောက်သေးသော ဆဲလ်တစ်ခုသာပါသော တစ်သျှူးများကို စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် တရုတ်တို့၏ ငှက်ပျောများတွင် ရောဂါများ မျိုးဆက်တစ်ဆက်မှတစ်ဆက်သို့ ကူးခြင်းမရှိတော့ပေ။** ရောဂါကင်းသော အပင်များကို စိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် ကြီးထွားနှုန်းကောင်းသည်။ အထွက်နှုန်းကောင်းသည်။ အဆုံးတွင် စီးပွားရေးအရ အကျိုးအမြတ် ပိုရသည်။

ငှက်ပျောမှာ ပိုတက်စီယမ် ပိုကျွေးခြင်းကြောင့် ကျန်းမာကြံ့ခိုင်မှု ရရှိသည်။ လေဒဏ်၊ မိုးဒဏ်ကို ပို၍ခံနိုင်သည်။ သီးခိုင်အလေးချိန်ကြောင့် ယိုင်လဲခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်။ အချုပ်ဆိုရသော် တရုတ်ငှက်ပျောများ စိုက်ပျိုးခြင်းသည် သိပ္ပံနည်းကျသော၊ ခေတ်မီသော စိုက်ပျိုးနည်းဖြင့် စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်သည်။ ငှက်ပျောပင်များအား အစာကျွေးရာတွင်လည်းကောင်း၊ ရောဂါပိုးမွှား ထိန်းကျောင်းရာတွင်လည်းကောင်း၊ မျိုးပွားရာတွင်လည်းကောင်း၊ ခေတ်မီသိပ္ပံနည်းကို အသုံးပြုနေသည်။

မြန်မာများက တရုတ်တို့ထက် သမိုင်းကြောင်းအရ ငှက်ပျောနှင့် ထိတွေ့မှုပိုများသည်။ ရိုးရာငှက်ပျော အသိပိုများသည်။ သို့သော် မြန်မာ စိုက်ပျိုးသူများမှာ ရိုးရာအစဉ်အလာ ပုံစံအတိုင်း ငှက်ပျောကို စိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် အခက်အခဲများစွာကို မဖြေရှင်းနိုင်ဘဲ ရှိနေသည်။ တရုတ်တို့သည် မြန်မာပြည်၏ ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းမှ ကချင်ပြည်နယ်တွင်သာမက ယခုအချိန်တွင် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအထိ တိုးချဲ့ စိုက်ပျိုးလာကြသည်။ လွန်ခဲ့သောရက်အနည်းငယ်က ကချင်ပြည်နယ်တစ်ခုတည်း၌ပင် တရုတ်ငှက်ပျော စိုက်ဧကတစ်သိန်းလေးသောင်း ရှိသွားပြီဟု ဆိုသည်။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ခံပြင်းသော မြန်မာများက အမျိုးမျိုးဝေဖန်ကြသည်။ ကြေကွဲကြသည်။ သို့သော် ထိုပြဿနာ၏အဖြေကို ရှာမရဖြစ်နေဆဲဖြစ်သည်။

မြန်မာများအနေဖြင့် ငှက်ပျောနှင့် ရင်းနှီးမှုသည် ဆိုရိုးစကားများပင် အထင်အရှားရှိနေသည်။ ဆိုရိုးစကားတစ်ခုမှာ **"ငှက်ပျောတစ်နှိုက်၊ အုန်းတည်စိုက်"**ဟူသောစကားဖြစ်သည်။ ငှက်ပျောတစ်နှိုက်ဆိုရာတွင် လက်တဝါးစာအနက် ကိုးလက်မကို ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်၊ လက်တစ်ချောင်း လက်မောင်းရင်းအထိ သုံးပေခန့်လည်း ဆိုလိုခြင်းမဟုတ်၊ လက်ဖျံရင်း တစ်ဒေါင်ဆစ်အထိ တစ်နည်းအားဖြင့် တစ်ပေခွဲအထိသာ ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။ **အကယ်၍ ငှက်ပျောစိုက်မည့်တွင်း တိမ်လွန်းလျှင် အပင်ကြီးသောအခါ၊ အခိုင်ကျသောအခါ၊ လေပြင်းတိုက်သောအခါ ပြိုလဲဆုံးပါးနိုင်သည်။ မှန်ကန်သော တွင်းအနက်ကို ရှေးလူကြီးများထံမှ ရရှိသော အသိကောင်းတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။**

အပျိုကြီး၊ လူပျိုကြီးများ အိမ်ထောင်ဖက် ရှာမရလျှင် ငှက်ပျောပင်ကို ဝယ်ပြီး ထိုသူများက ငှက်ပျောတုံးဖက်အိပ်ရမည်ဟု ဆိုလိုတတ်ကြသည်။ ဤသည်မှာလည်း မြန်မာတို့၏ ငှက်ပျောနှင့်ရင်းနှီးမှုကို သာဓကပြခြင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာပြည်နေရာအနှံ့တွင် ငှက်ပျောများကို စိုက်ပျိုးနိုင်သော အနေအထားရှိသည်။ ရေမြေသာမက မှန်ကန်သင့်လျော်သော ရာသီဥတု ရှိသည်။ ငှက်ပျောနှင့်ပတ်သက်သော ရှည်လျားသည့်သမိုင်းကြောင်း ရှိသည်။ သို့တိုင်အောင် မြန်မာ့ငှက်ပျောလုပ်ငန်းများ မဖွံ့ဖြိုးသေးခြင်း မြန်မာ့ငှက်ပျောများ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်တွင် ခြေမချနိုင်သေးခြင်း **မြန်မာပြည်ထဲတွင် မြန်မာများလောက် သမိုင်းအတွေ့အကြုံမရှိသော တရုတ်တို့က ဧကသိန်းချီ၍ စိုက်ပျိုးနေခြင်းတို့ကို မှန်ကန်သော အဖြေထုတ်ရန် လိုအပ်နေပြီဖြစ်သည်။**

ငှက်ပျောနှင့်ပတ်သက်၍ သိပ္ပံအမြင် လိုအပ်နေသကဲ့သို့ ငှက်ပျောဈေးကွက် ဖန်တီးရာတွင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအသိ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ခံယူချက်မျိုးရှိရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားပေးရမည်။ **တရုတ်တို့ မြန်မာ့မြေတွင်ဝင်ရောက်၍ အကြီးအကျယ်အောင်မြင်စွာ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမှာ မြန်မာများအတွက် အရှက်ရစရာဖြစ်သည်။**

မြန်မာများအနေဖြင့် စကြဝဠာအတွင်း ဝင်ရောက်သောလုပ်ငန်းကြီးများကို မလုပ်နိုင်သည့်တိုင်အောင် စိုက်ပျိုးရန်အလွန်အမင်း ခက်ခဲမှုမရှိသော ငှက်ပျောလုပ်ငန်းကို လုပ်ပြရန် လိုအပ်နေပြီဖြစ်သည်။ ဤကမ္ဘာတွင် ငှက်ပျောသီးစစ်ပွဲများ ရှိခဲ့ပါသည်။ အချို့မှာ စီးပွားရေးစစ်ပွဲသက်သက် ဖြစ်သည်။ သေနတ်သံမြည်သော စစ်ပွဲများဖြစ်သည်။ အကယ်၍ မြန်မာများအနေဖြင့် တရုတ်မြန်မာ ငှက်ပျောသီးစစ်ပွဲ ကမ္ဘာ့အလယ်တွင် အရပ်ဆိုး၊ အကျည်းတန်အဖြစ် မကျန်ရှိစေရန်မှာ မြန်မာ့ငှက်ပျောလုပ်ငန်းကို မြန်မာတို့ကိုယ်တိုင် သိပ္ပံနည်းကျကျ လုပ်ဆောင်ရန်မှလွဲ၍ အခြားမရှိနိုင်ပါ။ ■

urÇolum;t xGEefaumif olum;aps; usqif

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင် သကြားလုပ်ငန်းသည် အရေးပါ၏။ ကမ္ဘာတွင် သကြားထုတ်လုပ်သောနိုင်ငံများထဲ၌ ထိုင်းနိုင်ငံသည် စတုတ္ထနေရာ၌ရှိပြီး ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ သကြားတင်ပို့ရောင်းချရာ၌ ထိုင်းနိုင်ငံသည် ဒုတိယအများဆုံး ဖြစ်၏။

၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံသည် သကြားတန်ချိန် ၁၄ ဒသမ ၇၁ သန်း ထုတ်လုပ်ခဲ့၏။

ထိုင်းနိုင်ငံ ကြံနှင့်သကြားဘုတ်အဖွဲ့၏ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်အရ ထိုင်းပြည်တွင်း သကြားစားသုံးမှုသည် ၂၀၁၈ ပထမရှစ်လအတွင်း၌ ၃ ရာခိုင်နှုန်း ကျဆင်းသွားကာ သကြား ၁ ဒသမ ၉ သန်းတန်ချိန်သာ အသုံးပြုသည်ဟု သိရသည်။ ထိုရှစ်လအတွင်း ပြည်ပသို့ သကြားများ တင်ပို့ရောင်းချမှုမှာ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းတိုးမြင့်သွားပြီး သကြားတန် ၇ ဒသမ ၅၄ သန်း တင်ပို့ရောင်းချခဲ့၏။

ကမ္ဘာ့သကြားအထွက်မှာ ကောင်းလာသောကြောင့် ကမ္ဘာ့သကြားဈေးသည် ကျဆင်းလာ၏။ ကမ္ဘာတွင် သကြားအများဆုံးထုတ်လုပ်သောနိုင်ငံများဖြစ်သည့် အိန္ဒိယ၊ ပါကစ္စတန်နှင့်တရုတ်တွင် ကြံအထွက်နှုန်းကောင်း၍ သကြားအထွက်လည်း ကောင်းလျက်ရှိ၏။

လာမည့်နှစ်များတွင် သကြားများ ပိုလျှံမှုများရှိလာမည်ဟုလည်း သကြားလုပ်ငန်းရှင်များက ခန့်မှန်းထားကြသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ကြံနှင့်သကြားဘုတ်အဖွဲ့သည် ကြံစိုက်ထိုင်းတောင်သူများကို ငွေကြေးအကူအညီလိုအပ်ပါက ကူညီလျှော့ရှိ၏။ ထိုင်းနိုင်ငံ ကြံစိုက်တောင်သူများသည် ကြံတစ်တန်လျှင် ဘတ်ငွေ ၈၈၀ မှ ၉၀၀ ဈေးဖြင့် ရောင်းချရ၏။

ထို့ပြင် အဆိုပါဘုတ်အဖွဲ့သည် သကြားအထွက်နှုန်းကောင်းရန် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ နည်းပညာများကိုလည်း အကူအညီပေးရာ ယခုအခါ ထိုင်းတောင်သူဦးကြီးများ၏ ကြံအထွက်နှုန်းနှင့်သကြားအထွက်နှုန်းမှ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်းမှသည် ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးလာကြောင်း သိရသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံတွင် စိုက်ပျိုးမြေများ ရှားပါးလာရာ ကြံစိုက်ရန် မြေယာသစ်များကို နောက်ထပ်တိုးချဲ့ရန် ခက်ခဲလာပြီဟု သိရသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ကြံအထွက်မှာ ၁၃၅ တန်ရှိခဲ့ပြီး သကြားအထွက်မှာ ၁၄ ဒသမ ၇ သန်းတန် ဖြစ်၏။

ပြည်တွင်းသကြား စားသုံးမှုမှာ ၂၀၁၈ တွင် (ပထမရှစ်လ၌) ၁ ဒသမ ၉ သန်းတန်ဖြစ်၏။

ပြည်ပသို့ သကြားများတင်ပို့မှုမှာ ၂၀၁၈ ပထမရှစ်လ၌ တန် ၇ ဒသမ ၅ သန်း ဖြစ်၏။

၂၀၁၈ ခုနှစ်အကုန်အထိ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းသကြားဈေးမှာ တစ်ကီလိုဂရမ်လျှင် ၂၃ ဒသမ ၅၀ ဘတ်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

(ဘန်ကောက်ပို့စ် ၂၆.၁၁.၁၈)

မြသိန်း

လူသေဆုံးမှုလျော့နည်းရန် လေထုညစ်ညမ်းမှု လျှော့ချ

ယခုအခါ ကမ္ဘာ့လေထုသည် ရှေးကထက် ပို၍ညစ်ညမ်းလာ၏။ လေထုညစ်ညမ်းရခြင်းမှာ လူတို့ပယောဂများကြောင့်ဟု သိရသည်။ လူတို့ကြောင့် ညစ်ညမ်းလာသော လေထု၏ညစ်ညမ်းမှုကို လျှော့ချရမည်မှာ လူတို့၏ တာဝန်သာ ဖြစ်၏။

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၏ အပြောအရ လေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့် လူများ သေဆုံးမှုများလာကြောင်း သိရ၏။

လေထုညစ်ညမ်းရခြင်းမှာ လေထုထဲသို့ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့များအဆမတန်ရောက်သွားခြင်းကြောင့် ကမ္ဘာကြီးပို၍ပူနွေးလာကာ လေထုညစ်ညမ်းမှုကို ဖြစ်စေ၏။ အဆိုပါ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့အများစုမှာ ရုပ်ကြွင်းလောင်စာများဖြစ်သော ရေနံ၊ ဓာတ်ငွေ့၊ ကျောက်မီးသွေးစသည်တို့မှ ထွက်လာသည့်မီးခိုးငွေ့များ ဖြစ်ကြသည်။

ပူနွေးလာသောကမ္ဘာ နောက်ထပ်မပူနွေးရန် အပူချိန်ကို ၂ ဒီဂရီဆဲလ်စီးယပ်စ်အောက်သို့ လျှော့ချရမည်ဖြစ်ရာ ဤသို့ လျှော့မချနိုင်ပါက ကမ္ဘာတွင် လေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့် လူတို့၏အသက်ဆုံးရှုံးမှုများသည် နှစ်စဉ်သန်းနှင့်ချီ၍ ရှိလာမည်ဟု သိရသည်။

လေထုညစ်ညမ်းမှုကိုလျှော့ချရန် လေထုကို ပူနွေးစေသည့် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့များ ထွက်ရှိမှုများကိုလည်း လျှော့ချရမည်ဖြစ်ရာ ဤသို့လျှော့ချရာ၌ ရုပ်ကြွင်းလောင်စာများ အသုံးပြုမှုများကို လျှော့နိုင်သမျှ လျှော့အောင် ပြုလုပ်ကြရမည်ဖြစ်၏။ ရုပ်ကြွင်းလောင်စာများကို နေစွမ်းအင်အပါအဝင် အခြားအစားထိုးလောင်စာများဖြင့် အစားထိုးရမည် ဖြစ်၏။

ရုပ်ကြွင်းလောင်စာများကိုအစားထိုးရာ၌ ငွေများစွာလိုအပ်ရာ ဆင်းရဲသောနိုင်ငံများအတွက် ငွေကြေးအခက်အခဲရှိ၏။ ချမ်းသာသောနိုင်ငံများက ကူညီရမည်ဖြစ်၏။

ပုံမှာ တရုတ်ပြည် ပေကျင်းမြို့တစ်နေရာတွင် လေထုညစ်ညမ်းမှုကြောင့် မျက်နှာတွင် နှာခေါင်းစည်းများစည်း၍ သွားလာနေကြသူအချို့၏ပုံ ဖြစ်သည်။

(စထရိတ်တိုင်းမ်စ် ၇.၁၂.၁၈)

ဗဟိုအာဖရိက (စီအေအာရ်) စားနပ်ရိက္ခာ အရေးပေါ် အကူအညီ တောင်းခံနေရ

မော် ပြထားသောပုံမှာ အစာအာဟာရချို့တဲ့နေသည့်ကလေး (မိန်းကလေး)၏ ကိုယ်အလေးချိန်ကို ချိန်တွယ်နေပုံဖြစ်သည်။ နေရာမှာ အာဖရိကတိုက်အလယ်ပိုင်းရှိ နိုင်ငံငယ်လေးဖြစ်သည့် ဗဟိုအာဖရိကသမ္မတနိုင်ငံ (စီအေအာရ်) တစ်နေရာ၌ ဖြစ်သည်။

သူမကဲ့သို့ အစာအာဟာရချို့တဲ့နေသည့်ကလေးငယ်များကို သူတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်အလေးချိန်ပုံမှန်သို့ ရောက်လာသည်အထိ ဆေးရုံတင်၍ အစာ၊ အာဟာရနှင့်ဆေးဝါးများတိုက်ကျွေးပေးနေရသည်။ သို့ရာတွင် အချို့ကလေးသူငယ်များမှာမူ အစာအာဟာရချို့တဲ့မှုနှင့် ဆိုးရွားလွန်းသော အခြားရောဂါများကို ပါ ခံစားနေကြရကြောင်း တွေ့ရ၏။

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂမှ သတင်းများအရ အဆိုပါ စီအေအာရ်သမ္မတနိုင်ငံ၏ ကလေးသေဆုံးနေမှုနှုန်းမှာ ကမ္ဘာတွင် အမြင့်ဆုံးဖြစ်နေပြီး ကလေးများ မွေးဖွားပြီး ၂၈ ရက်အတွင်း၌ ကလေး ၂၄ ဦးတွင်တစ်ဦးမှာ သေဆုံးလျက်ရှိကြောင်း သိရ၏။

၂၀၁၈ ခုနှစ် ယူနီဆက်အဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာထဲ၌ ၎င်းသမ္မတနိုင်ငံငယ်လေးတွင် ကလေးဦးရေသုံးပုံနှစ်ပုံ (၁ ဒသမ ၅ သန်းခန့်)မှာ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသော အကူအညီများ လိုနေကြောင်း ဖော်ပြထား၏။

“အဲဒီနိုင်ငံငယ်လေးမှာ လူလာဖြစ်ရတာ အခက်အခဲဆုံးပဲ”ဟု ယူနီဆက်အဖွဲ့မှ တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးက ရိုက်တာသတင်းဌာနကို ပြော၏။

နှစ်ပေါင်းများစွာ ပြည်တွင်း မငြိမ်မသက်မှုများကြောင့် လူပေါင်းများစွာသည် သူတို့၏အိုးအိမ်များနှင့် လယ်မြေများကိုစွန့်ခွာ၍ ထွက်ခွာသွားနေသောကြောင့် ၎င်းနိုင်ငံတွင် အဆိုးရွားဆုံးသော စားနပ်ရိက္ခာမလုံလောက်မှုနှင့် ကြုံတွေ့နေရသည်ဟု ကုလသမဂ္ဂက သတိပေးထား၏။ (စထရိတ်တိုင်းမ်စ် ၇.၁၂.၁၈)

မီးခိုးမြူများအောက်မှ ဆာရာဂျီဗိုမြို့

မီးခိုးမြူများကို ဆောင်းရာသီ၌ တွေ့ရ၏။ လေထဲတွင် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ငွေ့များ အဆမတန်များပြားကာ လေထုညစ်ညမ်းနေခြင်းတစ်မျိုးဖြစ်၏။

စက်မှုထွန်းကားရာမြို့များရှိ စက်ရုံအလုပ်ရုံများမှ မီးခိုးများ ကာလကြာရှည်စွာ ထုတ်လွှတ်မှုများလာသည့်အခါ အဆိုပါမြို့များပေါ်တွင် မီးခိုးမြူများ ကျရောက်လေ့ရှိ၏။

ပုံမှာ ဥရောပတိုက်အရှေ့ပိုင်း ဘော့စ်နီးယားနှင့်ဟာဇီဂိုဗီးနားနိုင်ငံငယ်လေး၏ မြို့တော်ဖြစ်သော ဆာရာဂျီဗိုမြို့ကို ၂၀၁၈ ဒီဇင်ဘာလဆန်းပိုင်း၌ မီးခိုးမြူများ ဖုံးအုပ်ထားပုံဖြစ်သည်။ မြို့အနီးရှိ တောင်ထိပ်တစ်ခုပေါ်မှ ဓာတ်ပုံရိုက်ယူထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ချုပ်၏ အဆိုအရ ၎င်းမီးခိုးမြူ၏အဆင့် ညွှန်းကိန်းမှာ ၃၈၃ ဖြစ်ပြီး အသက်ရှူမိသူ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေသည်ဟု သိရသည်။ ၎င်းမီးခိုးမြူသည် သာမန်သန့်ရှင်းမှုရှိသောလေထက် ဆယ်ဆမက လေထုညစ်ညမ်းမှုကိုဖြစ်စေသော ဓာတ်များ ပါရှိ၏။

၎င်းမီးခိုးမြူကြောင့် ဆာရာဂျီဗိုမြို့သည် ကမ္ဘာ၏လေထုအညစ်ညမ်းဆုံးသော မြို့များစာရင်းထဲသို့ ဝင်သွား၏။

ဆောင်းရာသီရောက်သောအခါ မီးခိုးမြူသည် ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်နှင့် ထူထပ်လာ၏။

ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ မော်တော်ကားများမှ ထုတ်လွှတ်သောမီးခိုးငွေ့များ၊ ဈေးချိုသောကျောက်မီးသွေးကို အပူငွေ့ရရန် အသုံးပြုမှုများခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်၏။

“ကားထဲအိမ်ထဲမှာတောင် မီးခိုးမြူအနံ့ဟာ ဆိုးဝါးလွန်းပါတယ်” ဟု ယာဉ်မောင်းတစ်ဦးက ပြောသည်ဟု ရိုက်တာသတင်းဌာနက သတင်းရေးသားထားသည်။(စထရိတ်တိုင်းမ်စ် ၇.၁၂.၁၈)

ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ၁၇ ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေး နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပ နစ်နာကြေး၊ လျော်ကြေးနှင့် လယ်ယာမြေအခြားနည်းအသုံးပြုခွင့်လုပ်ငန်းများ ဝိုင်းဝန်း ဆွေးနွေး

နေပြည်တော် ဒီဇင်ဘာ ၂၇

လယ်ယာမြေကို အခြားနည်းအသုံးပြုခြင်းကို ခွင့်ပြုသည့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့်ကိစ္စအတွက် နိုင်ငံတော်၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား တိုးတက်ရေးအထောက်အကူဖြစ်စေသော အခြေခံအဆောက်အဦများ တိုးပွားလာစေရေးနှင့် နိုင်ငံ၏စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးတို့အတွက် အဓိကလိုအပ်ချက်ဖြစ်သော လယ်ယာမြေများ မလျော့ပါးရေးဟူသော အချက်နှစ်ခုတို့ ညီညွတ်မျှတစေရေး ဆောင်ရွက်ကြရန်လိုအပ်ကြောင်း ယမန်နေ့နံနက် ၉ နာရီက စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး အစည်းအဝေးခန်းမ၌ ကျင်းပသည့် ဗဟိုလယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ ၁၇ ကြိမ်မြောက် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက ပြောကြားသည်။ (ပုံ)

အစည်းအဝေးသို့ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးလှကျော်၊ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်များ တက်ရောက်ကြသည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားရာတွင် လယ်ယာမြေအငြင်းပွားမှုအပေါ် တာဝန်ယူဖြေရှင်းပေးလျက်ရှိသည့် ခရိုင်/မြို့နယ်/ ရပ်ကျေးအဆင့် လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များအနေဖြင့်လည်း ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ညီညွတ်စွာ သတ်မှတ်ရက်အတွင်း အပြီးအပြတ်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ကြောင်း သို့မှသာ သက်ဆိုင်သူများအနေဖြင့် စိုက်ရေးပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အချိန်မီဆက်လက်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြမှာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုအခါ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်း များစီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ ၂၀၁၈ နှင့်အညီ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများလုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်များကို နိုင်ငံသားများအတွက် ဥပဒေနှင့်အညီ တရားဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးကို ဌာနအားလုံးက ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် နည်းတူ ယခင်ခွင့်ပြုပြီး မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများကို လယ်မြေ အဖြစ်သတ်မှတ်ပေးရန် တင်ပြလာခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကိုလည်း ဆောင်ရွက်သွားကြရန် လိုအပ်ကြောင်း ပြောကြားသည်။

အစည်းအဝေးတွင် ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်စာရင်းအင်းဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးသက်နိုင်ဦးက နစ်နာကြေး၊ လျော်ကြေးပေးချေရန် ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့မှ တင်ပြလာသည့် လယ်ယာမြေ နိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေပုဒ်မ ၃၉ အရ ခွင့်ပြုမိန့်အား ပယ်ဖျက်ပေးပါရန် ကိစ္စရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များမှ စိစစ်ထောက်ခံ တင်ပြပေးပို့လာသည့် လယ်ယာမြေ အခြားနည်းအသုံးပြုခွင့် လုပ်ငန်းစာတွဲ ၁၁၀ တွဲနှင့်စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ ယခင်ဗဟိုအဖွဲ့မှ ခွင့်ပြုထားသည့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းကို လယ်ယာမြေအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးရန် လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၃၄ နှင့် လယ်ယာမြေနည်းဥပဒေ ၃၅၊ ၃၆ တို့အရ လျှောက်ထားလာသည့် အမှုတွဲ နှစ်တွဲနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

ထို့နောက် တက်ရောက်လာကြသည့် ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ဝင်များက နစ်နာကြေး၊ လျော်ကြေးပေးချေရန်နှင့် လယ်ယာမြေ အခြားနည်းအသုံးပြုခွင့် လုပ်ငန်းစာတွဲများနှင့် ပတ်သက်၍ ဝိုင်းဝန်းဆွေးနွေး ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

လယ်ယာမြေကို စည်းကမ်းမဲ့စွာ အကွက်ဖော်ရောင်းစားကြခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများ အလျင်အမြန် လျော့နည်းလာခြင်းမရှိစေရန် ဥပဒေ၏ အာဏာသက်ရောက်မှုရှိစေရေးအတွက် ဥပဒေနှင့်အညီ ထိထိရောက်ရောက် အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပြီး ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ အခြားနည်းကျူးလွန်အသုံးပြုနေမှုများကို ပုဒ်မ ၁၉ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များကို ဝန်ကြီးဌာနက ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ယခုအစည်းအဝေးတွင် လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၃၄ နှင့် လယ်ယာမြေနည်းဥပဒေ ၃၅၊ ၃၆ တို့အရ ယခင်အစိုးရကာလ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့်မြေရိုင်းများစီမံခန့်ခွဲမှုဗဟိုအဖွဲ့မှ ခွင့်ပြုထားသည့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများကို လယ်ယာမြေအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးရေး လျှောက်ထားလာသည့် လုပ်ငန်းစာတွဲ နှစ်တွဲနှင့်ပတ်သက်၍ ခွင့်ပြုရန် သင့်မသင့်ကိစ္စရပ်များကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် သိမ်းယူခဲ့သည့် လယ်ယာမြေများအတွက် နစ်နာကြေး၊ လျော်ကြေးပေးချေရန် ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ နေပြည်တော်ကောင်စီ၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့များမှ တင်ပြလာသည့် လယ်ယာမြေအခြားနည်းသုံးစွဲခွင့်ပြုပါရန် တင်ပြလာသည့် လုပ်ငန်းစာတွဲများကို တည်ဆဲ ၂၀၁၂ ခုနှစ် လယ်ယာမြေဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရလည်းကောင်း၊ ဗဟိုလယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၏ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ မေ ၁၆ ရက်စွဲပါစာဖြင့် စိစစ်ရန် ထုတ်ပြန်ထားသည့် ညွှန်ကြားချက်များအရလည်းကောင်း၊ ကိုက်ညီမှန်ကန်မှုရှိ/မရှိ စိစစ်ဆောင်ရွက်ပြီးနောက် ကိုက်ညီမှန်ကန်မှုရှိပြီး ပြည့်စုံစွာတင်ပြလာသည့် လယ်ယာမြေဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ (က)အရ လယ်ယာမြေအခြားနည်းသုံးစွဲခွင့်လုပ်ငန်းစာတွဲများနှင့် ပတ်သက်၍ ခွင့်ပြုရန် သင့်/မသင့်ကိစ္စရပ်များကိုလည်းကောင်း ဆွေးနွေးကြသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

မြန်မာဆယ်မာအူးလ်အွန်ဒုန် ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်း ကျေးရွာစာရင်းကိုင်များ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးသင်တန်းဖွင့်

နေပြည်တော် ဒီဇင်ဘာ ၂၀

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော မြန်မာဆယ်မာအူးလ်အွန်ဒုန် စီမံကိန်းအရ နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေ ဇေယျာသီရိမြို့နယ် ရေဆင်းတွင်ဖွင့်လှစ်ထားသော စိုက်ပျိုးပညာပေးရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးသင်တန်းကျောင်းတွင် ယနေ့နံနက် ၈ နာရီက ကျေးရွာသစ် လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်းကျေးရွာစာရင်းကိုင်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ရေးသင်တန်း (အမှတ်စဉ် ၂/၂၀၁၈)ကို ဖွင့်လှစ်ရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးအေးကိုကို၊ သင်တန်းကျောင်းတာဝန်ခံနှင့် သင်တန်းနည်းပြများ တက်ရောက်ကြပြီး နေပြည်တော်ကောင်စီနယ်မြေ၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် မွန်ပြည်နယ်တို့မှ စီမံကိန်းဝင်ကျေးရွာပေါင်း ၅၇ ရွာမှ တစ်ရွာလျှင် သင်တန်းသားတစ်ဦးဖြင့် သင်တန်းသား စုစုပေါင်း ၅၇ ဦး တက်ရောက်ကြသည်။

သင်တန်းဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးအေးကိုကိုက အမှာစကားပြောကြားရာ မကြာခင်မှာ စီမံကိန်းအောင်မြင်စွာပြီးမြောက်သည့် အခါ ကျေးရွာများအနေဖြင့် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးပြီး ကြိုးစားဆောင်ရွက်ကြရမှာ ဖြစ်သည့်အတွက် ပိုမိုခိုင်မာသော စာရင်းဇယားများကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်တတ်စေရန် ယနေ့သင်တန်းကို နှစ်ရက်ကြာဖွင့်လှစ်ပို့ချပေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ စီမံကိန်းအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကိုလည်း မကြာခင်မှာ ဆောင်ရွက်တော့မည်ဖြစ်သည့်အတွက် ယခုစီမံကိန်းကျေးရွာများမှာ မြေပြင်ကြည့်ရှုပြီး စစ်ဆေးအမှတ်ပေးလျက်ရှိရာ ကျေးရွာသူကျေးရွာသားများအနေဖြင့် နိုးကြားတက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်နေကြသည်ဟု ကြားသိရသည့်အတွက် ဝမ်းသာမိပါကြောင်း၊ စီမံကိန်းကြီးပြီးမြောက်သွားသည့် အခါမှာလည်း ကျေးရွာများမှာ ကျန်ရှိနေမည့်ရန်ပုံငွေများကို ကောင်းမွန်စွာ ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ပြီး ကောင်းစွာစီမံခန့်ခွဲနိုင်ရေးအတွက် ငွေရေးကြေးရေး၊ စာရင်းဇယားများကို ပိုမိုတိကျခိုင်မာပြီး အရည်အသွေးမြင့်မားအောင် ကြိုးစားကြရမှာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုနှစ်မှာ အဆင့်အေရရှိသည့် ကျေးရွာများကို ကွန်ပျူတာတစ်လုံးစီပေးပြီး စာရင်းဇယားများကို ကွန်ပျူတာများဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်အောင် ကြိုးစားကြရမှာ ဖြစ်ကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှု စီမံကိန်းအောင်မြင်မှုများက ကမ္ဘာတစ်လွှားမှာ အောင်မြင်ကျော်ကြားလျက်ရှိပြီး ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များ၏ အရည်အသွေးမြင့်မားမှု၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှ ကူညီ ပံ့ပိုးပေးမှု၊ ကျေးရွာသူကျေးရွာသားများ၏ စည်းလုံးညီညွတ်ပြီး နိုးကြားတက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်မှုတို့ကြောင့် ကမ္ဘာသိ အောင်မြင်မှုများရရှိခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ဝင်ငွေတိုးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာလည်း ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသားများကို ငွေချေးသည့်အခါမှာ အတိုးရရုံသက်သက် ချေးခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ချေးယူသူမိသားစုများ၏ စီးပွားရေးတိုးတက်မှု၊ လူမှုရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၊ မိသားစုအရေးများတိုးတက်အောင်လုပ်နိုင်ဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ထားရှိရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကျေးရွာသစ်လှုပ်ရှားမှုစီမံကိန်းဆိုတာ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ကောင်းစားရေးသာမက အများသူငါကောင်းစားရေးကိုပါ လုပ်ခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် အားလုံးပူးပေါင်းပြီး နိုးနိုးကြားကြား၊ တက်တက်ကြွကြွ ဆောင်ရွက်ကြရင်း အခက်အခဲများကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖြေရှင်းကြရန်၊ လိုအပ်ချက်များရှိလာလျှင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်ပူးပေါင်းပြီး ဆောင်ရွက်ကြရန်၊ အောင်မြင်မှုများကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ကြရန် တိုက်တွန်းပြောကြားပြီး သင်တန်းကျောင်းတာဝန်ခံ ဒေါက်တာညီညီက ကြိုဆိုနှုတ်ခွန်းဆက်စကား ပြောကြားသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

၁၉ ကြိမ်မြောက် တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် အပ်နှင်းခြင်း အခမ်းအနား ကျင်းပ လက်မှတ်ရ တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန် ၂၁၈ ဦးအပါအဝင် မွေးမြူဆေးကုဆရာဝန် ၄၇၅၁ ဦး မှတ်ပုံတင် ခွင့်ပြုခဲ့

နေပြည်တော် ဒီဇင်ဘာ ၃၀

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် နိုင်ငံ၏အသားကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းသော စားနပ်ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊ ကျေးလက်ဒေသများသို့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိနေသော တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန်များက မွေးမြူရေးပညာပေးခြင်း၊ ကာကွယ်ကုသခြင်းများကို လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းဖြင့် ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်ပြီး မိသားစုဝင်ငွေတိုးတက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သကဲ့သို့ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် မွေးမြူရေးမှ စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးအထိ တိုးချဲ့မွေးမြူလုပ်ကိုင်လာနိုင်ကြမည်ဖြစ်ကြောင်း ယနေ့နံနက်ပိုင်းက နေပြည်တော် ရေဆင်းတက္ကသိုလ်များနယ်မြေရှိ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာဆေးတက္ကသိုလ် ဘွဲ့နှင်းသဘင်ခန်းမ၌ ကျင်းပသည့် ၁၉ ကြိမ်မြောက် တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ် အပ်နှင်းခြင်းအခမ်းအနားတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက ပြောကြားသည်။ (ပုံ)

မြန်မာနိုင်ငံတိရစ္ဆာန်ဆေးပညာကောင်စီက ၁၉ ကြိမ်မြောက် ကျင်းပသော တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန် မှတ်ပုံတင်လက်မှတ်အပ်နှင်းခြင်းအခမ်းအနားသို့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူ၊ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ဒေါက်တာခင်ဇော်၊ မြန်မာနိုင်ငံတိရစ္ဆာန်ဆေးပညာကောင်စီဝင်များ၊ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာဆေးတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်နှင့် ပါမောက္ခ ဌာနမှူးများ၊ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ဆေးတက္ကသိုလ်၏ ၃၂ ကြိမ်မြောက် ဘွဲ့နှင်းသဘင်အခမ်းအနားတွင် တိရစ္ဆာန်ဆေးသိပ္ပံဘွဲ့ကို ရယူခဲ့ပြီးသူများ တက်ရောက်ကြသည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားရာတွင် အစားအစာဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများတွင် နည်းပညာသွင်းအားစုတစ်ရပ်အနေဖြင့် ကောင်းမွန်သော မွေးမြူရေးကျင့်စဉ် (Good Animal Husbandry Practices - GAHP) များကို နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့်အညီ ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သလို တိရစ္ဆာန်နှင့်တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများ တင်သွင်း/တင်ပို့ခြင်းမှာ အဟန့်အတားဖြစ်စေသည့် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် တိရစ္ဆာန်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ၊ တိရစ္ဆာန်မှလူသို့ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ ကာကွယ်ထိန်းချုပ်ရေးအတွက် One Health Approach အဖြစ် ရောဂါကာကွယ်ထိန်းချုပ်နိုင်ရန်နှင့် ကင်းရှင်းပပျောက်စေရန်အတွက်လည်း နိုင်ငံတကာဥပဒေများနှင့်လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ပြီး နိုင်ငံအတွင်း ခေတ်နှင့်လျော်ညီသော ဥပဒေတစ်ရပ်ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရေးကို မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနက ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း၊

တိရစ္ဆာန်တွင်ဖြစ်ပွားသည့် ကူးစက်ရောဂါများ၏ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်သည် လူကိုကူးစက်ပြန့်ပွားစေတတ်သည်ကို တွေ့ရပါကြောင်း၊ သို့ဖြစ်ရာ တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် မွေးမြူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသူများဖြစ်သည့် တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန်များအနေဖြင့် တိရစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါများကို အချိန်မီထိန်းချုပ်ပေးနိုင်ခြင်းဖြင့်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကိုပါအထောက်အကူပေးနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းပေးကြရန် လိုအပ်ကြောင်း ပြောကြားသည်။

ယနေ့အခမ်းအနားတွင် တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန်လက်မှတ်လက်ခံယူကြသော တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဆရာဝန် ၂၁၈ ဦး အပါအဝင် မွေးမြူဆေးကုဆရာဝန် စုစုပေါင်း ၄၇၅၁ ဦးကို မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုပြီးဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံစိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံ (ဖွဲ့ကပင်)တွင် ICT MODERN CLASSROOM ဖွင့်ပွဲ အခမ်းအနား ကျင်းပ

ဘားအံ ဒီဇင်ဘာ ၂၄

စိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့ပညာပေးရေးကို ဆောင်ရွက်ပေးမည့် စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်များကို မွေးထုတ်ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံကျောင်း ၁၄ ကျောင်းအနက် စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံကျောင်းငါးကျောင်းတွင် ကနဦးအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ဘားအံ စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံ (ဖွဲ့ကပင်)မှ ICT MODERN CLASSROOM ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို ယနေ့နံနက်ပိုင်းက ကျင်းပသည်။

အခမ်းအနားကို ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့်၊ ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဦးစောမြင့်ဦးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ ဝန်ထမ်းလေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းကျောင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံဌာနခွဲ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဖဲဆောင်တို့က ဖဲကြိုးဖြတ်ဖွင့်လှစ်ပေးကြပြီး(အပေါ်ပုံ) ICT MODERN CLASSROOM ကို ကြည့်ရှုလေ့လာကြသည်။

အခမ်းအနားကို ဆက်လက်ကျင်းပရာ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က ICT MODERN CLASSROOM နှင့် ပတ်သက်၍ ယခုကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံများတွင် ICT ကို သင်ကြားခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ယခင်ထက် ပိုမိုပြီး နည်းပညာများကို အလွယ်တကူ လေ့လာခွင့်ရတော့မှာဖြစ်သည့်အတွက် အတိုင်းမသိ ဝမ်းမြောက်မိကြောင်း၊ ကရင်ပြည်နယ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ရန် လူငယ်များတွင် တာဝန်ရှိကြောင်း၊ မိမိတို့ပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် ကူညီပံ့ပိုးပေးရန်သာ တတ်နိုင်ပြီး ယနေ့လူငယ်များက ပိုမိုအားထုတ်ကြိုးစားစေလိုကြောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနည်းတူ မျက်ခြည်မပြတ်ဘဲ အစဉ်တစိုက် တိုးတက်စေရန် ကြိုးစားကြစေလိုကြောင်း ပြောကြားသည်။

ဒေါ်နန်းခင်ထွေးမြင့်
ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံသည် စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံသည့် နိုင်ငံဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ခေတ်မီနည်းပညာများဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများတွင် ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ကြရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ ဥပမာအနေဖြင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံမှ တင်သွင်းလာသည့် ဒူးရင်းသီးကဲ့သို့ အနံ့အရသာကောင်းပြီး မြန်မာဒူးရင်းသီးအရသာလည်း မပျောက်ပျက်စေဘဲ စိုက်ပျိုးရေးကို ယခင်ထက်ပိုမိုပြီး အားစိုက်လုပ်ကိုင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ပြောကြားသည်။

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် လယ်ယာကဏ္ဍများအပြင် ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံများ၊ ပန်းမန်များဖြင့် ကဏ္ဍစုံဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် လူငယ်များအနေဖြင့် မိမိကိုယ်ပိုင်မိုဘိုင်းဖုန်းများမှ အင်တာနက်ဖြင့် ချိတ်ဆက်ရှာဖွေပြီး နည်းပညာကို လေ့လာနိုင်ပြီဖြစ်သဖြင့် တိုးတက်လာသည့်

ဦးဖဲဆောင်
ညွှန်ကြားရေးမှူး

နည်းပညာနှင့်အညီ လူငယ်များအားလုံးစိတ်ပါဝင်စားစွာ ကြိုးစားလေ့လာသင်ယူကြရန် တိုက်တွန်းပြောကြားသည်။

ထို့နောက် ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဖဲဆောင်က ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံစိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံ (ဖွဲ့ကပင်)ကို ၂၀၁၄ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှ စတင်ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးခဲ့ရာ စိုက်ပျိုးရေးဒီပလိုမာလက်မှတ် ရရှိသူပေါင်း ၁၃၇ ဦးကို မွေးထုတ်ပေးခဲ့ပြီး ၂၀၁၈–၂၀၁၉ ပညာသင်နှစ်တွင် ၃၄၆ ဦး တက်ရောက် ပညာသင်ကြားလျက်ရှိကြောင်းနှင့် NICHE Project အကြောင်း ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

နာနတ်သီး၊ နာနတ်ရည် နှင့် ကျန်းမာရေး အကျိုးကျေးဇူး

ကြေးမုံယံ

နာနတ်သီးသည် လူကြိုက်များသော အပူပိုင်းဒေသထွက် သစ်သီးတစ်မျိုးအဖြစ် ကမ္ဘာပေါ်တွင် လူသိများပြီး ဗီတာမင်စီ၊ မန်ဂနိစ်၊ ကော့ပါးခေါ် ကြေးနီဓာတ်နှင့် ဖိုလိတ်ဓာတ်တို့ ကြွယ်ဝစွာပါဝင်သည့် သစ်သီးတစ်မျိုးဖြစ်၏။

နာနတ်သီးတွင် ကိုယ်ခံစွမ်းအားစနစ် ကောင်းမွန်စေခြင်း၊ အသည်းနှင့်အူလမ်းကြောင်း ကျန်းမာရေးကို ကောင်းမွန်စေခြင်း၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာများကို အမြန်ဆုံးသက်သာစေခြင်းနှင့် ကင်ဆာရောဂါဖြစ်ပွားစေမှုကို ဟန့်တားပေးနိုင်သော ဘရိုမီလီယင်ကွန်ပေါင်း ကြွယ်ဝစွာပါဝင်သည့် သစ်သီးတစ်မျိုးဖြစ်၏။

လတ်ဆတ်သည့်နာနတ်သီး ၁၀၀ ဂရမ်မှ အစာစွမ်းအင် ၅၀ ကယ်လိုရီ ရရှိ၏။ ရေဓာတ် ၈၆ ရာခိုင်နှုန်းနှင့် ကာဘိုဟိုက်ဒရိတ် ၁၃ ရာခိုင်နှုန်းပါဝင်ပြီး ပရိုတင်းနှင့် အဆီဓာတ် ပါဝင်ခြင်း လုံးဝမရှိပေ။ နာနတ်သီးနှင့် နာနတ်ရည် စားသောက်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်မည့် အကျိုးကျေးဇူးများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်၏။

ရောင်ရမ်းနာတိုက်ဖျက်

နာနတ်သီးတွင်ပါဝင်သည့် ဘရိုမီလီယင်သည် အင်ဇိုင်းတစ်မျိုးဖြစ်ပြီး ရောင်ရမ်းနာဆန့်ကျင်နိုင်သည့်ဂုဏ်သတိရှိ၏။ ဘရိုမီလီယင်သည် ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းအင်္ဂါများနှင့် တစ်သျှူးများ ရောင်ရမ်းခြင်းကို ဖြစ်စေသည့် အဆိပ်အတောက်များကို ဖယ်ရှားရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေ၏။ နာနတ်သီးကို ပုံမှန်စားသုံးပေးခြင်းဖြင့် အဆစ်အမြစ်ရောင်နာရောဂါနှင့် အားကစားလုပ်ခြင်းကြောင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာ နာကျင်ခြင်းများကို လျော့နည်းသက်သာစေနိုင်၏။

ကိုယ်အလေးချိန်ကျစေ

နာနတ်သီးတွင် အမျှင်ဓာတ်ကြွယ်ဝစွာပါဝင်သည့်အတွက် အစာခြေဖျက်ရန် အချိန်ပိုကြာကြာလိုအပ်ပြီး အဆာခံနိုင်စွမ်းကို ဖြစ်စေ၏။ နေ့စဉ်နံနက်ခင်းတိုင်းတွင် နာနတ်ရည်သောက်သုံးပေးခြင်းဖြင့် သကြားနှင့် အဆီတက်ခြင်းကို ကာကွယ်ရာရောက်၏။ ဗီတာမင်ဘီဓာတ်ကြွယ်ဝစွာပါဝင်သည့် နာနတ်သီးသည် ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းရှိ ဇီဝကမ္မဖြစ်စဉ်ကိုမြှင့်တင်ပေးပြီး ကာဘိုဟိုက်ဒရိတ်များကို စွမ်းအင်အဖြစ်ပြောင်းလဲရာတွင် အထောက်အကူကောင်းဖြစ်စေ၏။

ကပ်ပါးကောင်များကို ဖယ်ရှား

ဘရိုမီလီယင်အင်ဇိုင်းသည် ကပ်ပါးဆန့်ကျင်ဂုဏ်သတ္တိ ရှိသည့်အတွက် နာနတ်သီးကို ၃ ရက်ဆက်တိုက် စားသုံးခြင်းဖြင့် အသည်းနှင့် အူလမ်းကြောင်းတစ်လျှောက်တွင် ရှင်သန်ပေါက်ပွားနေကြသော သန်ကောင်၊ တုတ်ကောင်များကို သေစေနိုင်စွမ်းရှိ၏။

သိုင်းရွိုက်ကို ထိန်းပေး

နာနတ်သီးတွင် အိုင်အိုဒင်းနှင့် ဘရိုမီလီယင်အင်ဇိုင်းတို့ ပါဝင်သည့်အတွက် သိုင်းရွိုက်ဟော်မုန်းကြောင့် မတည်မငြိမ်ဖြစ်နေသည့် ကိုယ်ခံစွမ်းအားစနစ်များကို အလိုအလျောက် ထိန်းညှိပေးနိုင်သည့် အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။

လျှပ်လိုက်ပျော်ရည်ကို မျှခြေဖြစ်စေ

ကြွက်တက်ခြင်းနှင့် ကြွက်သားများနာကျင်ခြင်းကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သည့် ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်း လျှပ်လိုက်ပျော်ရည်မျှခြေအနေအထားရှိစေရန်အတွက် ပိုတက်စီယမ်ကြွယ်ဝစွာ ပါဝင်သည့် နာနတ်သီးကို စားသုံးပေးခြင်းဖြင့် ကိုယ်ခန္ဓာကို ကျန်းမာသန်စွမ်းစေ၏။

အစာခြေစနစ်ကို အထောက်အကူပြု

ဘရိုမီလီယင်သည် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း ပရိုတင်းဓာတ်များကို ပိုမိုထိရောက်စွာ ခြေဖျက်ရာအောင် အထောက်အကူပြုပေး၏။

သွားနှင့် သွားဖုံးကျန်းမာရေး

ဘရိုမီလီယင်အင်ဇိုင်းသည် အစွန်းအထင်းများကို ချွတ်ပေးနိုင်စွမ်းရှိသည့်အတွက် သွားများကို ဖြူဖွေးစေပြီး သွားဖုံးကို ကြံ့ခိုင်စေ၏။

အမြင်အာရုံကောင်းမွန်စေ

နာနတ်သီးတွင်ပါဝင်သည့် ဘီတာကယ်ရိုတင်းနှင့် ဗီတာမင်အေတို့သည် အမြင်အာရုံကို အားကောင်းစေရန် အထောက်အကူပြု၏။ မျက်စိအထူးကုဆရာဝန်များ၏ အကြံပြုချက်အရ အသက်အရွယ်ကြီးသူများအနေဖြင့် နေ့စဉ် နာနတ်သီးကို ၃ ကြိမ် စားသုံးပေးခြင်းဖြင့် အမြင်အာရုံပိုမိုကြည်လင်ကောင်းမွန်စေရန် အထောက်အကူဖြစ်စေသည်ဟု သိရ၏။

ကင်ဆာရောဂါ တိုက်ဖျက်

နာနတ်သီးတွင်ပါဝင်သည့် ဘရိုမီလီယင်သည် ကင်ဆာရောဂါဝေဒနာရှင်များအတွက် အသုံးပြုရသည့်ကီမိုကုထုံးနှင့် ယှဉ်လျှင် ကင်ဆာတိုက်ဖျက်နိုင်စွမ်း ပိုမိုမြင့်မားသည့်အတွက် နာနတ်သီးကို နေ့စဉ်စားသုံးသင့်၏။

> နာနတ်သီးသည် ချိုချဉ်အရသာရှိသည့် အသီးတစ်မျိုးဖြစ်သော်လည်း ယင်း၏ မျက်နှာပြင်တွင် ကျောက်ပေါက်မာဟု ခေါ်ကြသည့် အဝိုင်းငယ်ကလေးများသည် ပန်းပေါင်းများစွာ အစုအဝေးဖြစ်၏။ တစ်စုတစ်စည်းတည်း အပြင်ခွံတွင်ရှိနေကြပြီး ယင်းတို့ကို မျက်လုံးငယ်လေးများဟုလည်း တင်စားခေါ်ကြသည်။ ယင်းမျက်လုံးလေးများ နာနတ်သီး၏ အောက်ခြေပိုင်းတွင် ပိုမိုများပြားပါက နာနတ်သီးအတွင်းသား နူးညံ့ပြီး သကြားဓာတ်ပါဝင်မှုမြင့်ကာ အချိုကဲသည့်အသီးဟု မှတ်ယူ၍ ရွေးချယ်ဝယ်ယူကြ၏။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နာနတ်သီးတွင် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သည့် အာဟာရဓာတ်များကြွယ်ဝစွာ ပါဝင်သည့်အတွက် နာနတ်သီးကို နေ့စဉ်စားသုံးခြင်းအပြင် အနံ့အရသာနှင့် ပြည့်စုံလှသည့် အာဟာရတန်ဖိုး မြင့်မားလှသည့် နာနတ်သီးဖျော်ရည်ကို နေ့စဉ် သောက်သုံးခြင်းဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်အတွက် အကျိုးကျေးဇူးကောင်းများ ရရှိစေမည်ဖြစ်၏။

နာနတ်ရည် ပြုလုပ်နည်း

နာနတ်သီးကို အခွံနွှာ၊ မျက်စိများပါ ဖယ်ရှားပစ်ပြီးသန့်စင်အောင် ရေဆေးပြီး အတုံးငယ်လေးများ တုံးပေးပါ။ ဖန်ကရား တစ်ခုအတွင်း ရေအေးနှင့် ရေခဲတုံးများဖြည့်ပြီး နာနတ်သီးအတုံးငယ်လေးများ ထည့်ပါ။ ထို့နောက် ပူဒီနာအရွက် အနည်းငယ်ထည့်ပြီး ယင်းဖျော်ရည်ကို ရေခဲသေတ္တာအတွင်း အနည်းဆုံး ရှစ်နာရီအကြာထည့်ပေးခြင်းဖြင့် နာနတ်သီးနှင့် ရေတို့အချိန်ယူကာ နှပ်ပေးသကဲ့သို့ဖြစ်ပြီး အရသာကောင်းမွန်သည့်အပြင် ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်း အဆိပ်အတောက်များ ဖယ်ရှားပေးနိုင်သည့် နာနတ်ရည်ကို ရရှိစေမည်ဖြစ်၏။

နာနတ်သီးကို ဦးစွာ သန့်စင်အောင်ရေဆေးပြီးမှ အခွံနွှာပါ၊ အခွံများကို လွှင့်ပစ်ခြင်းမပြုဘဲ အိုးတစ်လုံးထဲ ရေထည့်ကာ ရေဆူလာလျှင် ယင်းနာနတ်ခွံများကိုထည့်ပြီး မိနစ် ၂၀ ကြာအောင် ပြုတ်ထားပေးပါ။ နာနတ်သီးအသားများကို အတုံးငယ်လေးများ တုံးပြီး နာနတ်ခွံများ ပြုတ်ထားသည့် အိုးထဲထည့်ပြီး ပွက်ပွက်ဆူအောင် ပြုတ်ပေးပါ။ ပွက်ပွက်ဆူလာလျှင် မီးဖိုမှ ချပေးပြီး နာနတ်ပြုတ်ရည်အိုးကို ၁၅ မိနစ်ခန့် အအေးခံပြီး ဖန်ကရားထဲသို့ နာနတ်ခွံနှင့် အသီးအဖတ်များကို ဖယ်ရှားပြီး အရည်ကို စစ်ထည့်ကာ ရေခဲသေတ္တာထဲတွင် အေးသည်အထိ နာရီအနည်းငယ်ကြာ ထည့်ထားပေးပါ။ ယင်းသို့ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်ပြီး အနံ့အရသာနှင့် ပြည့်စုံသော နာနတ်ရည်ကို ရရှိစေမည်ဖြစ်၏။ အနံ့အရသာနှင့် ပိုမိုပြည့်စုံပြီး ကျန်းမာရေးအတွက် ပိုမိုအထောက်အကူဖြစ်စေလိုပါက ယင်းနာနတ်ရည်ထဲသို့ သစ်ဂျပိုးခေါက်၊ ရို့စ်မယ်ရီအစရှိသည်တို့ ထည့်သွင်းပြီး သောက်သုံးနိုင်၏။

နာနတ်ဖျော်ရည်ကို သောက်သုံးပေးခြင်းဖြင့် ကျန်းမာရေးအကျိုးကျေးဇူးကောင်းများစွာ ရရှိနိုင်မည့်အပြင် ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းရှိ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများကိုလည်း ဖြေရှင်းပြီးသားဖြစ်စေမည်ဖြစ်၏။

ကျန်းမာရေးအတွက် အထိရောက်ဆုံးဖြစ်စေရန်အတွက် နာနတ်ဖျော်ရည် သောက်သုံးသင့်သည့်အချိန်မှာ နံနက်ပိုင်း အစာအိမ်အတွင်း မည်သည့်အစားအစာမှ မစားသောက်မီ အချိန်တွင် နေ့စဉ်အနည်းဆုံး တစ်ဖန်ခွက် သောက်သုံးပေးခြင်းဖြင့် အူမှ အာဟာရဓာတ်များကို စုပ်ယူမှု ပိုမိုအားကောင်းစေပြီး ကိုယ်ခန္ဓာကို ရှင်လန်းတက်ကြွစေ၏။

အစာစားပြီးချိန်တွင် တစ်ခွက်သောက်သုံးပေးပါက အစာခြေဖျက်ခြင်းကို အားပေးရာရောက်သည့်အပြင် အစာအဆိပ်များကို ဖယ်ရှားပေးသည့်အတွက် ကိုယ်တွင်းရောင်ရမ်းနာ ဝေဒနာများဖြစ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးပြီး ကိုယ်ခန္ဓာအတွက် အာဟာရဓာတ်များကို ပိုမိုထိရောက်ကြွယ်ဝစွာ ရရှိစေ၏။

နာနတ်သီးနှင့် နာနတ်ရည်တို့တွင် ဗီတာမင်စီကြွယ်ဝစွာပါဝင်သည့်အတွက် ခန္ဓာကိုယ်၏ ကိုယ်ခံအားစနစ်ကို ကောင်းမွန်စေပြီး အအေးမိတုပ်ကွေးရောဂါဖြစ်ပွားမှုကို ကာကွယ်ပေးခြင်း၊ ဆဲလ်များပျက်စီးမှုကို တားဆီးပေးခြင်း၊ ပန်းနာရင်ကျပ်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုကို ဟန့်တားပေးခြင်း၊ အရိုးပွရောဂါနှင့် အဆစ်အမြစ် ရောင်ရမ်းနာရောဂါဖြစ်ပွားမှုကို ဟန့်တားပေးခြင်းနှင့် ကိုယ်ခန္ဓာအတွက် စွမ်းအင်များကို ရရှိစေနိုင်၏။

နာနတ်ရည်ကို နေ့စဉ်သောက်သုံးပေးခြင်းဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်အတွက် တစ်နေ့တာ လိုအပ်သည့် စွမ်းအားများကို ဖြည့်ဆည်းပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်စေပြီး တစ်နေ့တာလုံး လန်းဆန်းတက်ကြွစေ၏။

နာနတ်သီး ရွေးချယ်နည်း

နာနတ်သီးသည် ချိုချဉ်အရသာရှိသည့် အသီးတစ်မျိုးဖြစ်သော်လည်း ယင်း၏ မျက်နှာပြင်တွင် ကျောက်ပေါက်မာဟု ခေါ်ကြသည့် အဝိုင်းငယ်ကလေးများသည် ပန်းပေါင်းများစွာ အစုအဝေးဖြစ်၏။ တစ်စုတစ်စည်းတည်း အပြင်ခွံတွင်ရှိနေကြပြီး ယင်းတို့ကို မျက်လုံးငယ်လေးများဟုလည်း တင်စားခေါ်ကြသည်။ ယင်းမျက်လုံးလေးများ နာနတ်သီး၏ အောက်ခြေပိုင်းတွင် ပိုမိုများပြားပါက နာနတ်သီးအတွင်းသားနူးညံ့ပြီး သကြားဓာတ်ပါဝင်မှုမြင့်ကာ အချိုကဲသည့် အသီးဟု မှတ်ယူ၍ ရွေးချယ်ဝယ်ယူကြ၏။

နာနတ်သီးကို ဈေးကွက်တွင် တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝယ်ယူရရှိနိုင်သည့်အတွက် မိသားစုကျန်းမာရေးအတွက် နာနတ်သီးစိပ်၊ နာနတ်သီးဖျော်ရည်တို့ကို နေ့စဉ် စားသုံးသင့်၏။ ■

weoRDla'oIu,Dq Dxkpl yf;dpmwrf;ypke onfqcmveEtH

Centre for Development and Environment (CDE) rS Dr.Lara M.Landsgaar Hansen ESifh

O;pe;ppf(Myanmar Oil Palm Look) Organizer w;l um;0bf

မြန်မာနိုင်ငံ ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကို အထောက်အကူပြုစေရန် Dr.Lara M.Landsgaar Hansenနှင့် ဦးစန်းစစ်တို့၏ စကားဝိုင်း ဆွေးနွေးချက်များကို ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ **(အယ်ဒီတာ)**

Lara။ ။ ဆီအုန်းစီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးမှုကို ရှင်းပြပေးစေချင်ပါတယ်။

USS။ ။ နိုင်ငံတကာမှာ ဆီအုန်းကို စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးနေကြပါတယ်။ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ထိုင်း၊ နိုင်ဂျီးရီးယားနှင့်ကော့စတာရီကာ နိုင်ငံတွေဟာ ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးမှုမှာ စံထားလောက်ပါတယ်။

Lara။ ။ မြန်မာပြည်မှာ ဆီအုန်းစိုက်နေကြတာ လိုအပ်တဲ့ အောင်မြင်မှု ဘာကြောင့်မရကြသေးပါသလဲ။

USS။ ။ ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးတဲ့ မြေ၊ မျိုး၊ ပိုးဆိုတဲ့ အဓိကအချက်တွေ အကန့်အသတ် ရှိနေတာ တွေ့ရပါတယ်။

၁။ ရာရာမြေကို မပြုမပြင်ဘဲ စိုက်ပျိုးရင်၊ ရာရာမျိုးကို စိုက်ပျိုးရင်၊ မိုးပြတ်တဲ့ကာလအလွန်ရှည်လျားရင် အဲဒီစိန်ခေါ်မှုတွေဟာ ဆီအုန်းအထွက်နှုန်းကို တိုက်ရိုက်အကျိုးသက်ရောက်စေပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အရှုံးပေါ်နိုင်ပါတယ်။

လက်ရှိတနင်္သာရီတိုင်းရဲ့ မြေအမျိုးအစားကို လေ့လာမယ်ဆိုရင်

- လယ်မြေက (Meadow × Meadow alluvial soil ၃၃ ရာခိုင်နှုန်း
- Gley & Gley Swampy soil က ၆ ရာခိုင်နှုန်း
- ဂဝံမြေ Lateritic soil ၂ ရာခိုင်နှုန်း
- နီညိုသစ်တောမြေ Red brown forest soil ၂ ရာခိုင်နှုန်း
- ဝါညိုသစ်တောမြေ Yellow brown forest soil ၂ ရာခိုင်နှုန်း
- Dume forest & beach sand ၂ ရာခိုင်နှုန်း
- Mangrow forest soil ၄ ရာခိုင်နှုန်း

အသီးသီး တွေ့မြင်ရပါတယ်။

ရော်ဘာ၊ ဆီအုန်းနဲ့ဥယျာဉ်ခြံသီးနှံပင်အကြီးအတွက် နီညိုသစ်တောမြေနဲ့ ဝါညို သစ်တောမြေဟာ အထူးသင့်တော်သော်လည်း မြေအချဉ်အငန်ဓာတ် PH သည် 4 to 5.5 အတွင်းသာ အရှိများလို့ အလူမီနီယမ်ဓာတ်အဆိပ်သင့်ခြင်း၊ မင်းဂနီးစ် အဆိပ်သင့်ခြင်း၊ ကယ်လ်စီယမ်ချို့တဲ့ခြင်း၊ မဂ္ဂနီစီယမ်ချို့တဲ့ခြင်း၊ မော်လီဒီနမ်ချို့တဲ့ခြင်းနဲ့ ဖော့စဖိတ်ဓာတ် Fixation ခံရကြောင်း၊ အပင်က ဖော့စဖိတ်ဓာတ် အပြည့်အဝမရှိတဲ့ ပြဿနာတွေ ကြုံတွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီပြဿနာတွေကို ကျော်လွှားဖို့အတွက် စတင်စိုက်ပျိုးတဲ့ ပထမနှစ်ကစပြီး သဘာဝမြေဩဇာကို ဓာတ်မြေဩဇာနဲ့အချိုးကျ ရောစပ်ပြီး ကျွေးသွားဖို့လိုတဲ့အပြင် ယူရီးယားအစား KNO_3 ဓာတ်မြေဩဇာအစားထိုးအသုံးပြုခြင်း၊ မြေဆီလွှာဓာတ်ခွဲရရှိတဲ့ အဖြေအရ N,P,K,Mg အချိုးတိတိကျကျသတ်မှတ်ဖြည့်တင်းပေးခြင်းစတဲ့ နည်းလမ်းတွေကို အသုံးပြုသွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြေချဉ်ကို ပြုပြင်ဖို့နဲ့မြေဆီလွှာဖွဲ့စည်းမှုပြုပြင်ဖို့အတွက် ထုံးအသုံးပြုဖို့ လက်တွေ့မှာ အဆင်မပြေတဲ့အတွက် သဘာဝမြေဩဇာကိုသာ အလေးထားအသုံးပြုသွားရပါမယ်။ သစ်ဆွေးမြေဟာ သဘာဝမြေဩဇာတစ်မျိုးဖြစ်ပေမယ့် အပင်ရဲ့အမြစ်များက တိုက်ရိုက်စုပ်ယူစားသုံးခြင်းမပြုနိုင်သေးပါဘူး။ သစ်ဆွေးမြေဟာ မြေဆီလွှာအတွင်းရှိ အဏုဇီဝတွေ ရဲ့ချေဖျက်မှုကြောင့်သာ ဆွေးမြည့်သွားရပြီး Humus အဆင့်ပြောင်းလဲသွားပါတယ်။ Humus ဟာ လျှပ်စစ်သဘာဝအရ အမဓာတ် an ion ဖြစ်လို့ မြေဆီလွှာအတွင်းရှိ ဓာတ်ဖိုများ (cat ion) ဖြစ်တဲ့ K^+,Na, Ca^{++}, Mg^{++} တို့ကို တည်းတည်းမျှ ထိန်းထားပေးပါတယ်။ အပင်ရဲ့အမြစ်များတွေက ရေကိုဖြိုခွဲတဲ့အခါ ဓာတ်မ OH^-, H^+ ဓာတ်ဖိုကွဲသွားပြီး၊ H^+ သည် Humus တွင် တည်းတည်းတွယ်ကပ်နေသော ဓာတ်ဖိုများဖြင့် တန်ဖိုးသင့်ဖလှယ်ပြီး အပင်က ရယူစားသုံးကြပါတယ်။ မြေဆီလွှာအတွင်း ဓာတ်မြေဩဇာများမှလည်းကောင်း၊ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ရောက်ရှိလာတဲ့ ဓာတ်ဖိုများကို Humus များက ထိန်းထားပေးခြင်းကြောင့်သာ အပင်တွေဟာ အချိန် ကြာမြင့်စွာ အစာရယူနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အကယ်၍ မြေဆီလွှာအတွင်း Humus မရှိရင် ဓာတ်မြေဩဇာများဟာ သဲထဲရေသွန်သလို စိမ့်ယိုပျောက်ဆုံးကုန်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် CEC အတွက် အဓိကအရေးပါတဲ့ မြေဩဇာကို မပျက်မကွက် နှစ်စဉ်အသုံးပြုသွားကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဓာတ်မြေဩဇာအသုံးပြုမှုကို သုံးနှစ်တစ်ကြိမ် မြေဆီလွှာနဲ့အရွက် ဓာတ်ခွဲခန်းတွေက ရရှိတဲ့အဖြေပေါ်မှာ Fertilizer Combination ratio ကို ဆုံးဖြတ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မျိုးအနေဖြင့်လည်း Certified and Recommended Seed ဖြစ်ဖို့ လိုပါတယ်။ အောင်မြင်နေတဲ့မျိုးစေ့ကုမ္ပဏီရဲ့ Company Profile, Breeding & Hybridizing Profile တို့ကို လက်လှမ်းမီအောင် ရယူလေ့လာပြီးမှ ဝယ်ယူအသုံးပြုဖို့ ဆုံးဖြတ်ရပါမယ်။ လက်တွေ့မှာ အဆင့်မီအထွက်ကောင်းစပ်မျိုးတစ်မျိုး ရရှိလာဖို့ ၃၂ နှစ်မှ ၄၀ နှစ်ခန့် အချိန်ယူရပါတယ်။ ယခုအခါ အပင်တစ်သျှူးမျိုးပွားနည်း Tissue culture ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြုနေလို့ ယခင်ကထက် စပ်မျိုးရဖို့ အချိန်တိုလာပါတယ်။ ပေါချောင်တာလိုက်မိပါကလည်းကောင်း၊ အရောင်းသမား၏ ကြွားလုံး/ညာလုံးကို ယုံကြည်မိ၍လည်းကောင်း ဝယ်မိရင် တစ်သက်လုံး စိတ်ဆင်းရဲနေရပါမယ်။

မိုးအနေနှင့် မိုးရွာရက် ပိုများသည့်ဒေသကို ဦးစားပေးသင့်ပါတယ်။ တနင်္သာရီတိုင်းရဲ့ တောင်ပိုင်းဟာ မြောက်ပိုင်းထက် တစ်နှစ်ကို မိုးရွာရက် ရက် ၃၀ ခန့် ပိုပါတယ်။ ဆီအုန်းအတွက် Uniform Reainfall distribution သည် အကောင်းဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။

ချုပ်ပြောရရင် မိမိလုပ်ကိုင်ခွင့်ရတဲ့ မြေရဲ့ Topography, Soil texture, PH ကို ကြိုတင်မှတ်တမ်းယူပြီး ဘယ်လိုပြုပြင်သွားမလဲဆိုတာကို ကြိုတင်စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာပြည် ဆီအုန်းကုမ္ပဏီတွေက မြေကိုအချောင်ရဖို့ ဘယ်လောက်ပဲ စိတ်ကူးရှိပြီး မြေကိုသေသေချာချာ Analyse ဆန်းစစ်ပြီးမှ ရွေးချယ်ကြတာ မဟုတ်ပါ။ တွေ့ကရာမြေကို စိုက်ကြတယ်။ ခြံတည်ထောင်တာ Estate Design လုံးဝမရှိပါ။ စနစ်လည်းမရှိဘူး ဖြစ်နေတယ်။ စနစ်မရှိတော့ ပေါင်းပင်နဲ့ နပန်းသတ်နေရပြီး အလေအလွင့်တွေ ဖြစ်နေရတယ်။ ဒါမဆန်းပါဟု ပြောလိုပါတယ်။ လက်ရှိအနေအထားတွင် ဤအလေ့အကျင့်မရှိကြခြင်းကြောင့် ထုတ်လုပ်မှုကျဆင်းပြီး စီးပွားရေးတွက်ခြေမကိုက် ဖြစ်ကြပါတယ်။

နောက်တစ်ချက်က Processing အတွင်း Finished Products များ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုမရှိတဲ့အတွက် Valuable by product များ များစွာလွှင့်ပစ်နေကြရပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ ဆီအုန်းစက်ရုံတွေမှာ စားဆီသန့်၊ ဆပ်ပြာမွှေး၊ ဖယောင်းတိုင်နှင့် စွန့်ပစ်ကန်များမှ ဓာတ်မြေဩဇာများပြုလုပ်ခြင်းအစရှိတဲ့ ပစ္စည်းအမယ်စုံ ၄၀ ခန့်အထိ ထုတ်လုပ်နေကြပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမှာတော့ ဆီကြမ်းကို မတက်သေးဘဲ စွန့်ပစ်မှုကသာများနေဆဲဖြစ်ခြင်းကြောင့် စီးပွားမဖြစ်ကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

သုံးသပ်ရမယ့် နောက်တစ်ချက်မှာ အသီးသီးပင်အားလုံး တစ်ပင်မကျန်ကုန်အောင် မခူးနိုင်ခြင်း၊ အသီးကြွေကုန်အောင် မကောက်နိုင် ခြင်း၊ ခူးပြီးအခိုင်များ စက်ရုံကိုကုန်အောင်မပို့နိုင်ခြင်း ပြဿနာတွေကလည်း စီးပွားပျက်ရတဲ့အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်နေပါတယ်။

Lara။ ။ ဘာကြောင့်ကုန်အောင်မခူးနိုင်တာပါလဲ။

USS။ ။ ဆီအုန်းစတင်စိုက်ပျိုးစဉ်ကတည်းက Estate Design ကို ကြိုတင်ရေးဆွဲ ရပါတယ်။ ဆီအုန်းစိုက်ကွက်အတွက် ပန္နက်ရိုက်သည့် အချိန်ကတည်းက ပန္နက် ရစ်လိုင်းမှာတစ်လိုင်းဖြုတ်ပြီး အဲဒီနေရာမှာ ဆီသီးခိုင်သယ်စုလမ်းအဖြစ် တည်ဆောက်ပါတယ်။ ၈ လိုင်း ၁ လိုင်း Road Design လုပ်ပေးခြင်းဖြင့် ဆီသီးခူးလုပ်သားက လမ်းဝဲမှ ၄ လိုင်း၊ လမ်းယာမှ ၄ လိုင်းသယ်ပုံနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆီသီးခိုင် သယ်/စုလမ်းဟာ မိုးရာသီမှာ အသုံးပြုနိုင်ဖို့ လိုပါတယ်။ သယ်/စုလမ်းဟာ ဆီအုန်းလိုင်းအဆုံးအထိ ဖောက်ထားရင် ကုန်စင်အောင် သယ်နိုင်ပါမယ်။ ခြံအတွင်း ပေါင်းပင်ရှင်းလင်းမှုကြောင့် တစ်ပင်မကျန်ခူးနိုင်ပါမယ်။ အပင်တိုင်း ဆီလက်ကြိုတင်ရှင်းထားတဲ့အတွက် အလွယ်တကူခူးနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအတိုင်းမလုပ်နိုင်ရင် ကုန်အောင်မခူးနိုင်ပါဘူး။

Lara။ ။ ထိုင်းနိုင်ငံက ဆီအုန်းခြံတွေအကြောင်း ရှင်းပြပေးစေချင်ပါတယ်။

USS။ ။ ထိုင်းနိုင်ငံတောင်ပိုင်း မလေးရှားနဲ့နယ်စပ်ဝန်းကျင်မှာ အစိုက်များကြပါတယ်။ Delix Yamgabi မျိုးကို အသုံးပြုကြပါတယ်။ အဲဒီမျိုးက အပင်ပု၊ အပင်တို အထွက်ကောင်းမျိုးဖြစ်ပြီး ပြုစုမှုအဆင့်မီရင် တစ်ဧကရှစ်တန်မှ ၁၀ တန်အထိ ထွက်ပါတယ်။ တစ်ဧကနှစ်စဉ် ခြံထိန်းသိမ်းစရိတ်ဘတ် ၂၀၀၀ မှ ၂၅၀၀ ကုန်ကျပြီး ဆီသီးခိုင် ရောင်းရငွေက တစ်နှစ်ကို ဘတ် ၁၅၀၀၀ အထိ ရရှိနေကြပါတယ်။ အဓိကအချက်က မျိုးမှန်၊ မြေမှန်ပြီး တစ်ပင်မကျန်ကုန်အောင် ခူးနိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဖြစ်တယ်လို့ သုံးသပ်ရပါတယ်။

ခြံမတည်ထောင်မီတစ်နှစ်ကြိုတင်ပြီး ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးမြေဧရိယာအားလုံးကို မြေဆီထိန်းပဲနဲ့ တစ်ကွင်းလုံးလွှမ်းအောင် စိုက်ပျိုးထားနိုင်မယ်ဆိုရင် နှစ်စဉ်ပေါင်းရှင်း စရိတ်သီးခြား မကုန်ကျဘဲ အကျိုးအမြတ်အတွက် တိုက်ရိုက်အထောက် အကူဖြစ်စေတယ်။ ဒ့ါအပြင် Processing အပိုင်းကိုလည်း ပစ်စရာမရှိအောင် တီထွင်အသုံးချနိုင်တဲ့အတွက် နှစ်စဉ်အမြတ် ဖြစ်ပေါ်နေရပါတယ်။

Lara။ ။ မြန်မာပြည်ရဲ့လက်ရှိဆီအုန်းခြံများအနေနဲ့ အမြတ်အစွန်းရရှိလာအောင် ဘယ်လိုလုပ်သွားသင့်ပါသလဲ။

USS။ ။ လက်ရှိမြေချဉ်လွန်းနေတာကို အမြန်ပြင်ဖို့လိုပါတယ်။ ပြင်တဲ့နေရာမှာ သဘာဝမြေဩဇာကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်သုံးသွားဖို့ လိုပါတယ်။ နှစ်နှစ်ဆက်တိုက် သဘာဝမြေဩဇာကျွေးပြီး နောက်တစ်နှစ်မှာ ဓာတ်မြေဩဇာကျွေးတဲ့ Pattern ပုံစံနဲ့ဖြစ်စေ၊ နှစ်စဉ် ဓာတ်မြေဩဇာတစ်ချိုး၊ သဘာဝမြေဩဇာ နှစ်ချိုးနှုန်းနဲ့ဖြစ်စေ ကြိုက်နှစ်သက်ရာပုံစံ Pattern ကို ရွေးသင့်ပါတယ်။ သုံးနှစ်တစ်ကြိမ် မြေဆီလွှာနဲ့ အရွက်နံပါတ် ၁၇ ဓာတ်ခွဲကြည့်ပြီး အာဟာရဓာတ်လိုအပ်ချက်ကို ပြန်လည်စိစစ်သင့်ပါတယ်။ တစ်ပင်မကျန်ကိုခူးနိုင်ဖို့ လိုင်းတစ်ဆုံးခူးလမ်း/သယ်လမ်းနဲ့တံတားတွေ အဆင်ပြေနေဖို့ လိုပါတယ်။ လအလိုက်၊ အများဆုံးခူးနိုင်တဲ့ Harvestor ကို Bonus ပေးခြင်း တာဝန်ကျဧရိယာမှာ အလေအလွင့်ရှိရင် Fine ချခြင်း ဆောင်ရွက်ရပါမယ်။ အဓိကအချက်ကတော့ A to Z ဆောင်ရွက်ရမယ့် သဘောဖြစ်လို့ အားလျော်စွာ Processing အပိုင်း Z ကို ယခုအနေ အထားထက် သုံးဆလောက် တက်လာအောင် လုပ်ဖို့လိုပါတယ်။ အထူးသဖြင့် အခွံဆီ (Extraction Rate) ကို လက်ရှိ ၁၈ ရာခိုင်နှုန်း ကနေ ၂၂ ရာခိုင်နှုန်းအထိရအောင်၊ အဆန်ဆီထုတ်လုပ်မှုကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထုတ်လုပ်နိုင်အောင် ရရှိလာတဲ့ အဆန်ဆီကို Luxury Soap ထုတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားသွားမည်ဆိုရင် သေချာပေါက်မြတ်လာပါလိမ့်မယ်။ တစ်ဖက်မှာလည်း Palm Oil Mill Effluent စွန့်ပစ်နယ်ကန်မှ အနည်အနှစ်များကို သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်ပြီး ကွင်းထဲမှာ အကျိုးရှိရှိ အသုံးချသွားနိုင်မယ်ဆိုရင် သေချာပေါက်အမြတ်အစွန်းများ ရလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လုပ်ကြဖို့ပဲ လိုပါတယ်။ (ခက်ခဲတဲ့ကိစ္စတွေ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ သဘောပေါက်ထားကြဖို့ လိုပါတယ်။)

နောက်တစ်ချက်အနေနဲ့ ထပ်မှာချင်တာကတော့ မြေလွတ်မြေလပ်ရှိသေးရင် ဈေးကွက်သေချာတဲ့ မြေမျိုးနဲ့ကိုက်ညီတဲ့ သီးနှံတစ်ခုကိုပါ Second Cropping အနေနဲ့ ဆောင်ရွက်သွားကြဖို့ လိုပါမယ်။ ဒါဆိုရင် သေချာပေါက် မြတ်လာပါလိမ့်မယ်ဆိုတာ အာမခံပါတယ်။ ■

စိုက်ပျိုးရေးပြဿနာ အလျင်အမြန် အဖြေရှာကာကွယ်သွားနိုင်ရန်နှင့် ခေတ်မီတိုးတက်သော နည်းပညာသစ်များ
အသုံးပြုဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ Call Center သို့ ဆက်သွယ်ပါ။
Facebook, Messenger, Viber-09764000841,
Website - www.doa.gov.mm

စာ - ၆ အချိန်မီကာကွယ်နှိမ်နင်း မှ

စိုက်ပျိုးခြင်း၊ မျိုးစေ့ကို မှိုသတ်ဆေးတစ်မျိုးမျိုးနှင့်လူးနယ်ပြီးမှ စိုက်ပျိုးခြင်း ရောဂါလက္ခဏာစတွေ့ပါက ဖီးဂး၁၀၀ အချိုး ဘော်ဒိုဆေးရည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (သို့မဟုတ်) ဘီနိုမိုင်း၊ တော့ပဆင်စသည့် မှိုသတ်ဆေးတစ်မျိုးမျိုးဖြင့်လည်းကောင်း ကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်းတို့ ပြုလုပ်နိုင်သည်။

ပဲမျိုးစုံသီးနှံကို ဖျက်ဆီးနေသော နောက်ရောဂါဆိုးတစ်မျိုးမှာ ဖားဥမှိုရောဂါ (Powdry Mildew) ဖြစ်သည်။ အေး၍ ခြောက်သွေ့သော ရာသီဥတုက ဤရောဂါဖြစ်စေရန် အားပေးဖန်တီးသည်။ ရောဂါ၏ မှိုစပိုးများသည် လေဖြင့်ပျံ့လွင့်သယ်ဆောင်၍ ကူးစက်သည်။ အပင်ကြီးထွားမှုအဆင့်ဆင့်တိုင်းတွင် ရောဂါဖြစ်နိုင်သည်။ ရောဂါမှိုစပိုးများသည် အစေ့၊ အပင်အကြွင်းအကျန်၊ မြေကြီးစသည်တို့တွင် ခိုအောင်းနေ၍ လေနှင့် မိုးရေ၊ အင်းဆက်များမှတစ်ဆင့်လည်း ကူးစက်ပျံ့နှံ့စေသည်။

ဤမှိုရောဂါသည် အပင်၏မြေပေါ်အစိတ်အပိုင်းအားလုံးကို ကျရောက်ဖျက်ဆီးနိုင်သည်။ ရှေးဦးစွာ အရွက်ရင့်များ၏ မျက်နှာပြင်ပေါ်တွင် အရောင်မညီကွက်ပြောက်ငယ်များ စ၍ဖြစ်ပေါ်သည်။ နောက် သေးငယ်သော အဖြူရောင်အကွက်များ ဖြစ်လာသည်။ အဖြူရောင်အကွက်များ ပေါင်းစပ်သွားပြီး အရွက်မျက်နှာပြင်တစ်ခုလုံး ပေါင်ဒါမှုန့်များ ပက်ဖြူးထားသကဲ့သို့ဖြစ်သွားသည်။ အရွက်များကုတ်၍ ဝါခြောက်သွားသည်။ သီးတောင့်များပုံပျက်လာပြီး တွန့်လိမ် ခြောက်သွေ့သွားသည်။

ဤမှိုရောဂါကို ကာကွယ်နှိမ်နင်းမည်ဆိုပါက ရောဂါခံနိုင်ရည်ရှိသောမျိုးကို ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ပဲမျိုးနွယ်ဝင်မဟုတ်သော သီးနှံပင်များနှင့် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်သီးလှည့်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ မှိုသတ်ဆေးတစ်မျိုးမျိုး (ဘီနိုမိုင်း)ဖြင့် ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်းတို့ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

ပဲမျိုးစုံသီးနှံတွင် ကျရောက်ဖျက်ဆီးသော ပိုးမွှားများနှင့်ရောဂါများစွာ ရှိပါသည်။ ယခုအဓိကကျသည့် ပိုးမွှားရောဂါများကိုသာ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်သည်။

မောင်ငြိမ်းအောင် (တန့်ဆည်)

ရှမ်းပြည်နယ် သမဝါယမဦးစီးဌာန လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ကျင်းပ

တောင်ကြီး ဇန်နဝါရီ ၇

ရှမ်း ပြည်နယ်အတွင်းရှိ သမဝါယမအသင်းစုချုပ်များ၊ မြို့နယ်သမဝါယမဦးစီးဌာနများ၊ မြို့နယ်သမဝါယမအသင်းစုများနှင့် လုပ်ငန်းညှိနှိုင်း အစည်းအဝေးကို ရှမ်းပြည်နယ် သမဝါယမဦးစီးဌာန အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ယနေ့နံနက် ၁၀ နာရီက ကျင်းပရာ ရှမ်းပြည်နယ် သမဝါယမဦးစီးဌာန ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါ်ယုယုအေးက အမှာစကား ပြောကြားသည်။

အဆိုပါအခမ်းအနားတွင် ရှမ်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်း၊ အရှေ့ပိုင်း၊ မြောက်ပိုင်း သမဝါယမအသင်းစုချုပ်နှင့် ဥက္ကဋ္ဌတို့က လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေများကို ဆွေးနွေးကြသည်။

ဆက်လက်ပြီး China Exim Bank ချေးငွေအား ပြန်လည်ထုတ်ချေးပေးရာတွင် သတ်မှတ်ထားသော ညွှန်ကြားချက်များနှင့်အညီ ပြန်လည်ထုတ်ချေးပေးရန်နှင့် Daedong ထွန်စက်များ အရစ်ကျရောင်းချပေးမှုနှင့် ပြန်လည်ကောက်ခံရရှိမှုတို့ကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးကြသည်။

သမဝါယမဦးစီးဌာန

စာ ၄ - နွေစပါးအထွက်တိုး မှ

သည်။ အဆိုပါအက်စစ်များ၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် အပူငွေ့ထွက်စေသည်။ ၎င်းဓာတ်ငွေ့များနှင့် အပူငွေ့က စပါးပင်အမြစ်ကို လောင်စေသည်။ ထိုသို့လောင်မြိုက်ခံရလျှင် စပါးပင်မကြီးထွားတော့ဘဲ အရွက်ဖျားများ သေးသေးမျှင်မျှင်ဖြစ်နေပြီး ဝါနေတတ်သည်။ တောင်သူလယ်သမားကြီးများက ယင်းကို တမန်းပူမိသည်ဟု ဆိုကြသည်။

စပါးပင်ကို နုတ်ကြည့်ပါက အမြစ်ညိုမည်းရောင် ဖြစ်နေသည်။ ပုပ်အီအီအနံ့ ရရှိသည်။ မြေယာပြုပြင် ရေသွင်းထားပါက တစ်ပတ်ခန့်ကြာလျှင် အော်ဂဲနစ် အက်စစ်ပမာဏ ၁၀ မှ ၄၀ မီလီမိုး၊ လီတာပြင်းအားအထိ တက်လာသည်။ အက်စစ်တစ်အက်စစ် ပြင်းအား ၁၅ မီလီမိုး/လီတာအထိရှိလာလျှင် စပါးပင် အဆိပ်အတောက်သင့်မှုခံရသည်။ ရာသီဥတုအေးပါက အဆိပ်သင့်ခံရမှု ပို၍ဖြစ်စေသည်။ တစ်ပတ်ခန့်ကြာလျှင် မြေတစ်ဧကမှ ကာဗွန်ဒိုင် အောက်ဆိုဒ်တစ်တန်ခန့် ထွက်သည်။ ပြင်းအား မြင့်တက်လာပြီးလျှင် ပြန်ကျသွားလေ့ရှိသည်။ မြေစေးတွင် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ထွက်မှု နှေးကွေး၍ သဲဆန်သောမြေတွင် ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ဓာတ်ထွက်မှု ပိုမြန်၍များသဖြင့် အပင်လောင်ကျွမ်းမှု ပိုခံရပါသည်။ (Takijma et.at. 1960)

သို့ပါ၍ နွေစပါးကို ရေတင်မြေပြင် တမန်းပြင်ပြီး ချက်ချင်းတမန်းပူတွင် မစိုက်ပျိုးကြဘဲ တမန်းအေးအောင်စောင့်ပြီးမှ စိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်သည်။ အကယ်၍ တမန်းပူမိခဲ့ပါက စပါးခင်းကိုရေလျှော့ပြီး စက်ဖွဲပြာ ၂၀ အိတ်၊ ဂျစ်ပဆန်ကျောက်မှုန့် ပေါင် ၁၀၀ ရောပြီး စပါးခင်းထဲသို့ကြဲပက်ပေးရမည်။ အမြစ်ဖုန်ရောက်စေရန် ခြေဖြင့်လိုက်နင်းပေးခြင်းဖြင့် ကုစားနိုင်သည်။

နွေစပါးအထွက်နှုန်းကျဆင်းနေခြင်းကို ပြန်၍ မြှင့်တင်နိုင်ရန်မှာ စပါးမျိုးရွေးချယ်ခြင်းဖြစ်သည်။ မြေပြင်လက်တွေ့တွင် နွေစပါးခင်းများကို ကြည့်လျှင် စပါးပင်များနှစ်ထပ်ဖြစ်နေခြင်း၊ အနိမ့်အမြင့်မညီခြင်း၊ ပေါင်းမြက်ထူပြောခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။

စပါးမျိုးအရည်အသွေးများ ကျဆင်းပြီး မူလဗီဇကိုမီအောင် စပါးမထွက်တော့ပေ။ ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေထားသော မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရယူ၍ မဖြစ်မနေ သွေးသစ်လောင်းရမည် ဖြစ်သည်။

တောင်သူလယ်သမားကြီးများအနေဖြင့် မိမိလက်ဝယ်ရှိပြီးသားမျိုးကိုသာ တစ်ယူသန်စွဲ၍ မစိုက်ပျိုးသင့်ကြတော့ပေ။ စပါးမျိုးကောင်းမျိုးသန့်ကို စိုက်ပျိုးပါက အခြေခံပန်းတိုင်အထွက်နှုန်းတင်း ၁၀၀ အထက် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပိုမိုထွက်ရှိကြောင်း စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ သုတေသနပြုထားပြီးဖြစ်သည်။ နွေစပါးအတွက် အထွက်နှုန်းတင်းရာကျော်ထွက်သည့် ရက် ၉၀၊ ရတနာတိုး၊ သီးထပ်ရင်၊ ရေဆင်းလုံးသွယ်၊ ရတနာအောင်၊ ဆင်းနွယ်ရင်၊ သုခရင်၊ ရွှေသွယ်ရင်၊ ပြည်တော်ရင် စသည့်မျိုးများကို အသုံးပြုသင့်သည်။

နောက်တစ်ချက်မှာ နွေစပါးအထွက်နှုန်း ကျဆင်းနေခြင်းကို ပြန်လည်မြှင့်တင်ရန်မှာ တောင်သူလယ်သမားကြီးများ၏ မှားယွင်းသော ဓာတ်မြေဩဇာသုံးစွဲမှုကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပမာဏနည်းခြင်း၊ ယူရီးယားဓာတ်မြေဩဇာတစ်မျိုးတည်းကိုသာ သုံးခြင်း၊ ယူရီးယားဓာတ်မြေဩဇာကို မြေဆွေးသုံးအိတ်နှင့် တစ်ညသိပ်ရောနှပ်၍ မကျွေးခြင်း၊ မြေချဉ်ငန်ကိန်းကိုကြည့်၍ ချို့တဲ့နေသောအနည်းလို အာဟာရဓာတ်များဖြင့် ဖြည့်စွက်ကျွေးရန် သတိမမူခြင်းစသည့်အချက်များကို ပြုပြင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

ယူရီးယားဓာတ်မြေဩဇာကို မြေဆွေးသုံးအိတ်နှင့်သမအောင် ရောနှော၍ တစ်ညသိပ်နှပ်ထားပြီးမှကျွေးလျှင် စပါးအထွက် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပိုမိုထွက်ရှိကြောင်း ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာနက ဆိုထားသည်။

ဤသို့အသုံးပြုရန်နည်းပညာဆိုထားချက်မှာ ယူရီးယားဓာတ်မြေဩဇာလေလွင့်ဆုံးရှုံးမှု သက်သာစေပြီး အပင်ကများများစားသုံးကာ လယ်မြေအတွင်း နွားချေးမြေဆွေးလည်း ထည့်ပြီးသားဖြစ်အောင် တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ်ပေးထားသော နည်းပညာ ဖြစ်သည်။ ယူရီးယားမြေဩဇာကို မြေခံတွင် တစ်ကြိမ်ထည့်ပေးခြင်းထက် ငါးကြိမ် အလီလီ ခွဲထည့်ပေးခြင်းက စပါးပိုမိုထွက်သည်ဟုလည်း ဆိုပါသည်။ ပိုတက်ရှ်မြေဩဇာကိုလည်း မြေခံတွင်တစ်ကြိမ် ထည့်ပေးခြင်းထက် ပင်ပွားချိန်၊ မို့ကပ်ချိန်၊ အနံ့စုံချိန်တို့တွင် သုံးကြိမ် အညီအမျှခွဲထည့်ပေးခြင်းသည် စပါးအထွက် ၈ ရာခိုင်နှုန်း ပိုမိုထွက်သည့်အပြင် အစာချက်အားကောင်း၊ အစာပို့မှုသွက်လက်၊ အပင်တောင့်တင်းခိုင်မာကာ အောင်စေ့များစေပြီး စပါးစေ့အရောင်လည်း တောက်ပစေသည်ဟု ဆိုသည်။

မြေချဉ်ငန်ကိန်းမြင့်သော မန္တလေး၊ မကွေး၊ နေပြည်တော် စသည့်ဒေသများရှိ လယ်မြေများသည် ဇင့်ဓာတ်ချို့တဲ့တတ်သဖြင့် ဇီဖာမြေဩဇာ တစ်ဧကေသုံးပေါင်နှုန်းထည့်သွင်းပါက စပါး အထွက် ၅ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ အထွက်ပိုမိုသည်။ မြေချဉ်ငန်ကိန်းနိမ့်သော ဧရာဝတီ၊ ပဲခူး၊ ရန်ကုန်၊ မွန်၊ ကရင်၊ တနင်္သာရီဒေသများရှိ လယ်မြေများသည် စပါးမစိုက်ပျိုးမီ နှစ်ပတ်အလိုတွင် မဖောက်ထုံး တစ်ဧကေပေါင် ၂၀၀ ထည့်ပေးပါက စပါးအထွက် ၈ ရာခိုင်နှုန်းပိုမိုထွက်ရှိသည်။

နွေစပါးစိုက်ပျိုးချိန်တွင် သတိပြုရမည့်အချက်မှာ ကြဲခင်း ကြဲပြီးရေလွှတ်ပြီးစအချိန်တွင် ခင်းလုံးကျွတ်အောင် ဖျက်ဆီးတတ်သော စနိုက်၊ ချိုး (ဂျိုး)၊ စာကလေး၊ ရေဘဲ၊ ရွှေခရု၊ ကြွက်တို့ကို အချိန်မီခြောက်လှန့်ကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးရန် လိုအပ်သည်။ နောက်တစ်ချက်မှာ နွေစပါးသည် ခြောက်သွေ့သောရာသီတွင် ရေတင်စိုက်ပျိုးရသည့်သီးနှံဖြစ်သဖြင့် စပါးပင်သက်တမ်းတစ်လျှောက် ရှိနေရမည့်ရေပမာဏကို ဂရုတစိုက်ထိန်းသိမ်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ စပါးပင်ကြီးထွားမှု ကာလတွင် ရေပြတ်ပါက အပင်ကြီးထွားမှုညံ့စေပြီး ပင်ပွားလည်း နည်းသွားစေသည်။ အနံ့သန္ဓေကြီးထွားမှုကာလနှင့် ပန်းပွင့် နို့ရည်တည်သော ကာလများတွင် ရေပြတ်ပါကလည်း အဖျင်းများစေပါသည်။ အောင်စေ့ဖြစ်ပေါ်မှု ကျဆင်းစေပါသည်။ မြေပပ်ကြားအက်သည်အထိ ရေပြတ်ပါက ဆန်သားဗိုက်ဖြူ ဖြစ်စေပါသည်။ ဆန်သားအက်ကြောင်းထစေပြီး ဆန်ကြိတ်ခွဲပါက ဆန်အကျိုးအကြေများစေသည်။ ဆန်အရည်အသွေးလည်း ကျဆင်းစေသည်။ သို့အတွက် ပင်ပွားချိန်တွင် လယ်ကွက်အတွင်း ရေတစ်လက်မမှ တစ်လက်မခွဲရှိနေစေရန် ဂရုတစိုက်ထိန်းသိမ်းထားရန် လိုပါသည်။ အနံ့သန္ဓေကြီးထွားမှုကာလနှင့် ပန်းပွင့်ပြီး နို့ရည်တည်သော ကာလများတွင် လယ်ကွက်အတွင်း ရေ လေးလက်မ၊ ငါးလက်မရှိအောင် ထိန်းသိမ်းထားရန် လိုသည်။

သို့ပါ၍ တောင်သူလယ်သမားကြီးများသည် နွေစပါး အထွက်နှုန်းတိုးစေရေးအတွက် အထက်ပါသတိပြုလိုက်နာရမည့်အချက်များကို အလေးအနက်ထား လိုက်နာဆောင်ရွက်ကြစေရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်ရပါသည်။

အောင်ဆန်း (စိုက်ပျိုးရေး)

အိတ်ဖွင့်တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း

၁။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန စက်မှုလယ်ယာဦးစီးဌာနမှ (၂၀၁၈-၂၀၁၉) ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် အလုပ်ရုံသုံးစက်ကိရိယာများနှင့် လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာနှစ်မျိုးအား မြန်မာကျပ်ငွေဖြင့် ဝယ်ယူလိုပါသည်။

၂။ တင်ဒါပုံစံရောင်းချမည့်ရက်
(၁၆. ၁. ၂၀၁၉) ရက်မှ (၁၄. ၂. ၂၀၁၉)
(၁၂ း ၀၀) နာရီထိ၊

၃။ တင်ဒါပိတ်ရက်
(၁၄. ၂. ၂၀၁၉) ရက်၊
နေ့လယ် ၁၂ း ၀၀ နာရီ၊

၄။ အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို သိရှိလိုပါက -
စက်မှုလယ်ယာဦးစီးဌာန၊ ရုံးအမှတ် (၅၀)၊
နေပြည်တော်၊
ဖုန်း ၀၆၇-၃၄၃၁၂၄၂/ ၃၄၃၁၂၄၃ သို့
ဆက်သွယ်မေးမြန်း စုံစမ်းနိုင်ပါသည်။

တင်ဒါလက်ခံရေးနှင့်စိစစ်ရေးကော်မတီ
စက်မှုလယ်ယာဦးစီးဌာန

ပြည်တွင်းသီးနှံစျေးကွက်အခြေအနေ (လက်ကားစျေးနှုန်းများ) (ကျပ်)

ရန်ကုန်-မန္တလေးစျေးကွက်

(ဘုရင့်နောင်ကုန်စည်ဒိုင်မှ စျေးနှုန်းများသည် တစ်ပိဿာပေါ်အခြေခံ၍ပြန်လည်တွက်ချက်ထားပါသည်။)

ဆန်(အလတ်စ)	ရေတွက်ပုံ	ရန်ကုန်(ဘုရင့်နောင်ဆန်ပွဲရုံများ) ယခုအပတ် ၉-၁-၁၉	ယခင်အပတ် ၂-၁-၁၉	တက်/ကျ	မန္တလေး(ကိုင်းတန်းစျေး) ယခုအပတ် ၉-၁-၁၉	ယခင်အပတ် ၂-၁-၁၉	တက်/ကျ
ဆန် (ရွှေဘိုပေါ်ဆန်း)	တစ်တင်းခွဲ	၆၃၀၀၀	၆၃၀၀၀	တူ	၄၅၀၀၀	၄၆၀၀၀	ကျ
ဆန် (ဖျာပုံပေါ်ဆန်း) (အလတ်စ)	တစ်တင်းခွဲ	၃၇၀၀၀	၃၇၀၀၀	တူ	၄၂၀၀၀	၄၁၀၀၀	တက်
ဆန် (မနောသုခ) (အလတ်စ)	တစ်တင်းခွဲ	၂၅၀၀၀	၂၅၀၀၀	တူ	၂၂၀၀၀	၂၂၀၀၀	တူ
ဆန် (ဧယာ) (အလတ်စ)	တစ်တင်းခွဲ	၂၁၂၀၀	၂၁၂၀၀	တူ	၂၂၀၀၀	၂၁၅၀၀	တက်
ဆန် (ဧည့်မထ) (အလတ်စ)	တစ်တင်းခွဲ	၂၁၂၀၀	၂၁၂၀၀	တူ	–	–	–
ဆန် (ငစိန်) (အလတ်စ)	တစ်တင်းခွဲ	၁၉၅၀၀	၁၉၅၀၀	တူ	၂၂၀၀၀	၂၁၀၀၀	တက်
ဂျုံမှုန့်	၂၅ ပိဿာ	၂၉၀၀၀	၃၀၀၀၀	ကျ	–		

စားဖိုဆောင်သီးနှံများ		ရန်ကုန်(ဘုရင့်နောင်ကုန်စည်ဒိုင်)			မန္တလေး(ကိုင်းတန်းစျေး)		
ကြက်သွန်ဖြူ (ရှည်)	ပိဿာ	၄၁၇၅	၄၁၇၅	တူ	၄၆၀၀	၄၆၀၀	တူ
ငရုတ်ခြောက် (ရှည်)	ပိဿာ	၄၁၇၅	၄၁၇၅	တူ	၄၆၀၀	၄၆၀၀	တူ
ငရုတ်ခြောက် (လတ်)	ပိဿာ	၃၉၅၀	၄၂၇၅	ကျ	၅၁၀၀	၅၆၀၀	ကျ
ငရုတ်ခြောက် (အပွ)	ပိဿာ	၇၅၀၀	၈၅၀၀	ကျ	၁၃၃၃၃	၁၃၃၃၃	တူ
ကြက်သွန်နီ (အထူး ၄စမ)	ပိဿာ	၁၁၀၀	၁၀၀၀	တက်	၁၃၀၀	၁၂၀၀	တက်
ကြက်သွန်နီ(အလတ်၃-၄စမ)	ပိဿာ	၁၀၀၀	၉၂၅	တက်	၉၀၀	၁၀၅၀	ကျ
ကြက်သွန်နီ(အသေး ၂စမ)	ပိဿာ	၈၈၈	၈၀၀	တက်	၈၀၀	၇၀၀	တက်
ကြက်သွန်ဖြူ (ရှမ်း)	ပိဿာ	၉၂၅	၈၅၀	တက်	၆၃၃	၆၀၀	တက်
ကြက်သွန်ဖြူ(ကြူကုတ်)	ပိဿာ	၁၁၆၃	၁၂၁၃	ကျ	၁၁၅၀	၁၀၅၀	တက်
ကြက်သွန်ဖြူ(မြေပြန့်)	ပိဿာ				၁၁၀၀	၈၆၇	တက်
အာလူး (အိုကေ)	ပိဿာ	၇၇၀	၇၀၀	တက်	၇၅၀	၈၀၀	ကျ
အာလူး (အေဝမ်း)	ပိဿာ	၆၇၀	၆၅၀	တက်	၆၂၀	၇၀၀	ကျ
ချင်း	ပိဿာ	၁၅၀၀	၁၅၀၀	တူ	၁၂၀၀	၁၂၀၀	တူ

ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ		ရန်ကုန်(သီရိမင်္ဂလာစျေး)			မန္တလေး(ကိုင်းတန်းစျေး)		
ခရမ်းချဉ် (မြေပြန့်)	ပိဿာ	၅၀၀	၅၀၀	တူ	၄၀၀	၃၀၀	တက်
ဂေါ်ဖီထုပ် (ရှမ်း)	ထုပ်	၃၀၀	၄၅၀	ကျ	၃၅၀	၄၀၀	ကျ
ပန်းမုန်လာ (ရှမ်း)	ထုပ်	၃၀၀	၄၅၀	ကျ	၄၀၀	၃၅၀	တက်
ပန်းမုန်လာ (မြေပြန့်)	ထုပ်	၃၀၀	၃၅၀	ကျ	၃၀၀	၃၀၀	တူ
မုန်လာဥနီ (ရှမ်း)	ပိဿာ	၁၂၀၀	၁၂၀၀	တူ	၁၁၀၀	၁၂၀၀	ကျ
သခွားသီး (အလတ်)	၁၀၀ လုံး	၁၀၀၀၀	၁၅၀၀၀	ကျ	၁၀၀၀၀	၉၀၀၀	တက်
ဘိုစားပဲ	ပိဿာ				၉၀၀	၈၀၀	တက်
မုန်လာဥဖြူ	၁၀ လုံးစည်း				၃၅၀	၃၀၀	တက်
မုန်လာဥဖြူ	ပိဿာ	၉၀၀	၉၀၀	တူ			
ငရုတ်စို (မိုးထောင်)	ပိဿာ	၉၀၀	၉၀၀	တူ			
ငရုတ်စို (ပီနန်)	ပိဿာ	၅၀၀၀	၅၀၀၀	တူ			
ငရုတ်စို (အရှည်)	ပိဿာ				၁၃၀၀	၁၂၀၀	တက်
ငရုတ်စို (လုံး)	ပိဿာ				၁၂၀၀	၁၂၀၀	တူ
စားပြောင်း	၁၀၀ ဖူး	၁၃၀၀၀	၁၂၀၀၀	တက်	၁၅၀၀၀	၁၀၀၀၀	တက်
ဘူးသီး	လုံး	၉၀၀	၁၀၀၀	ကျ			
ကြက်ဟင်းခါးသီး	၁၀၀ လုံး	၁၅၀၀၀	၁၀၀၀၀	တက်			
ဂေါ်ရခါး	၁၀လုံး				၈၀၀	၄၀၀	တက်
ရွှေဖရုံသီး	လုံး	၁၅၀၀	၁၅၀၀	တူ	၈၀၀	၇၀၀	တက်

သစ်သီးဝလံများ		ရန်ကုန်(သီရိမင်္ဂလာစျေး)			မန္တလေး(ကိုင်းတန်းစျေး)		
ငှက်ပျော (သီးမွှေး)	ဖီး	၁၈၀၀	၁၈၀၀	တူ	၄၀၀	၄၀၀	တူ
ငှက်ပျော (ဖီးကြမ်း)	ဖီး	၁၇၀၀	၁၇၀၀	တူ	၅၀၀	၅၀၀	တူ
ဒူးရင်း (နိုင်ငံခြားမျိုး)	လုံး	၂၅၀၀၀	၂၅၀၀၀	တူ			
နာနတ်သီး	တစ်လုံး	၇၀၀	၇၀၀	တူ	၄၀၀	၃၅၀	တက်
စတော်ဘယ်ရီ	ခြင်း	၁၀၀၀	၁၂၀၀	ကျ			
လိမ္မော်သီး	၁၀ လုံး	၁၂၀၀	၁၂၀၀	တူ	၁၃၀၀	၉၀၀	တက်
ရှောက်ချိုသီး	၁၀၀၀ လုံး	၁၅၀၀၀					
ထောပတ်သီး	၁၀ လုံး	၇၀၀၀	၇၀၀၀	တူ	၂၀၀၀	၂၂၅၀	ကျ
ကျွဲကောသီး (ပန်းရောင်)	တစ်လုံး	၂၅၀၀	၂၅၀၀	တူ			
စပျစ်သီး (နီညို)	တစ်ပိဿာ	၁၂၅၀	၁၂၅၀	တူ	၁၅၀၀	၁၅၀၀	တူ

စားသုံးဆီ		ရန်ကုန်(ညောင်ပင်လေးစျေး)	
စားအုန်းဆီ (ကုမ္ပဏီ)	ပိဿာ	၁၅၅၀	တက်
စားအုန်းဆီ (လက်ကား)	ပိဿာ	၁၆၂၀	တက်
မြေပဲဆီ (ရန်ကုန်-ရှယ်)	ပိဿာ	၆၃၀၀	တူ
မြေပဲဆီ (နယ်မှလာသောဆီ)	ပိဿာ	၅၈၀၀	တူ
မြေပဲဆီ (ရိုးရိုး)	ပိဿာ	၃၅၀၀	တူ
နှမ်း (အကြော်ခံ)	ပိဿာ	၆၇၀၀	တူ
နှမ်း (ရိုးရိုး)	ပိဿာ	၅၀၀၀	တူ

မန္တလေး(ကုန်စည်ဒိုင်)				
နံနံစေ့	ပိဿာ	၁၁၇၅၀	၁၂၀၀၀	ကျ
စမုန်နက်	ပိဿာ	၃၀၀၀	၃၀၀၀	တူ
ပဲဖတ်	ပိဿာ	၁၁၅၅	၁၁၅၅	တူ
နှမ်းဖတ်	ပိဿာ	၁၂၂၅	၁၂၂၅	တူ
အခြားကုန်စည်စျေးနှုန်းများ				
မြေပဲဆီ	ပိဿာ	၅၇၅၀	၆၀၀၀	ကျ
နှမ်းဆီ	ပိဿာ	၇၂၅၀	၇၂၅၀	တူ
စားအုန်းဆီ	ပိဿာ	၁၆၂၀	၁၅၉၅	တက်

ပဲ မျိုး စုံ (၃ တင်းအိတ်)		ယခုအပတ် ၉-၁-၁၉	ယခင်အပတ် ၂-၁-၁၉	တက်/ကျ
ရန်ကုန်(ဘုရင့်နောင်ကုန်စည်ဒိုင်)				
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	၅၄ ပိဿာ	၂၇၅၄၀	၂၆၄၆၀	တက်
မတ်ပဲ (သင်္ဘောတင်)	မ တန်	၇၅၂၀၀၀	၇၄၄၀၀၀	တက်
ပဲတီရွှေဝါ	၆၀ ပိဿာ	၁၀၅၀၀၀	၉၉၉၀၀	တက်
ပဲလွမ်းဖြူ	၆၀ ပိဿာ	၆၄၅၀၀	၆၇၀၅၀	ကျ
ကုလားပဲ (လုံး/ဝါ/ကြီး)	ပိဿာ	၁၃၃၅	၁၃၃၅	
ပဲစင်းငုံ (သင်္ဘောတင်)	မ တန်	၇၄၉၀၀၀	၇၃၆၀၀၀	တက်
ဘိုကိတ်	၆၀ ပိဿာ	၅၅၉၅၀	၅၇၆၀၀	ကျ
ပဲပုပ် (မြန်မာ)	၆၀ ပိဿာ	၅၇၄၅၀	၆၁၀၅၀	ကျ
ထောပတ်ပဲ	၆၀ ပိဿာ	၁၄၃၅၅၀	၁၆၆၉၅၀	ကျ
မန္တလေး(ကုန်စည်ဒိုင်)				
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	၅၄ ပိဿာ	၂၃၁၆၇	၂၂၅၀၀	တက်
ဂျုံ (မုံရွာ)	၆၀ ပိဿာ	၅၉၅၀၀	၅၉၅၀၀	တူ
ဂျုံ (ရှမ်း)	၆၀ ပိဿာ	၆၀၅၀၀	၆၀၅၀၀	တူ
မတ်ပဲ (ပြည်တွင်း)	၆၀ ပိဿာ	၇၁၅၀၀	၇၁၀၀၀	တက်
ပဲတီစိမ်း (အညာ)	၅၆ .၂၅ပိဿာ	၉၇၆၆၇	၉၆၅၀၀	တက်
ပဲပုပ် (မြန်မာ)	၆၀ ပိဿာ	၅၈၀၀၀	၆၁၅၀၀	ကျ
ပဲပုပ် (ရှမ်း)	၆၀ ပိဿာ	၅၄၀၀၀	၅၆၅၀၀	ကျ
ပဲစင်းငုံ(နီ)	၆၀ ပိဿာ	၆၈၀၀၀	၇၅၀၀၀	ကျ
ပဲလွမ်းဖြူ	၆၀ ပိဿာ	၇၅၀၀၀	၇၅၀၀၀	တူ
ကုလားပဲ (လုံးဝါကြီး)	၃တင်း (၅၆.၂၅ ပိဿာ)	၇၂၀၀၀	၇၃၅၀၀	ကျ
ကုလားပဲ (လုံးဖြူကြီး)	၃တင်း (၅၆.၂၅ ပိဿာ)	၇၃၀၀၀	၇၂၅၀၀	တက်
စားတော်ပဲ (ကျွန်း)	၅၉ .၂၅ ပိဿာ	၈၇၅၀၀	၈၇၅၀၀	တူ
ပဲလွမ်းပြာ	၃ တင်း (၅၄ ပိဿာ)	၅၄၀၀၀	၅၆၅၀၀	ကျ
ပဲကြီး (လုံးကြီး)	၅၅ .၂၅ ပိဿာ	၁၁၀၀၀၀	၁၂၀၀၀၀	ကျ
ပဲယင်း	၆၀ ပိဿာ	၇၃၅၀၀	၈၀၀၀၀	ကျ
ထောပတ်ပဲ(လုံးကြီး)	၅၆ .၂၅ ပိဿာ	၁၃၁၅၀၀	၁၃၁၅၀၀	တူ
မြေပဲဆန် (လုံးဆန်)	၁၀၀ ပိဿာ	၃၀၇၅၀၀	၂၈၂၅၀၀	တက်
မြေပဲဆန် (ဆီဆန်)	၁၀၀ ပိဿာ	၂၄၁၂၅၀	၂၄၁၂၅၀	တူ
ပန်းနှမ်း	၄၅ ပိဿာ	၅၆၅၀၀	၅၅၀၀၀	တက်
နေကြာ	၂၇ ပိဿာ	၄၁၅၀၀	၄၃၅၀၀	ကျ
နှမ်းနက်	၄၅ ပိဿာ	၂၀၇၅၀၀	၁၇၂၅၀၀	တက်

ပခုက္ကူစျေးကွက်

သီးနှံ	ရေတွက်ပုံ	၉-၁-၁၉	တက်/ကျ
ဆန် (အလတ်စ)			
မနောသုခ	တစ်တင်းခွဲ	၂၄၀၀၀	
ဧယာ	တစ်တင်းခွဲ	၂၃၀၀၀	
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	ပိဿာ	၄၄၂	တက်
ပဲမျိုးစုံ			
ပဲတီစိမ်း (လုံးသေး)	ပိဿာ	၁၅၇၄	တက်
ပဲစင်းငုံ (အနီ)	ပိဿာ	၁၃၁၈	တက်
ကုလားပဲ (လုံးဝါကြီး)	ပိဿာ	၁၂၆၃	တက်
ကုလားပဲ (လုံးဖြူကြီး)	ပိဿာ	၁၂၂၄	တက်
ဆီထွက်သီးနှံ			
မြေပဲဆန် (လုံးဆန်)	ပိဿာ	၂၆၈၈	
မြေပဲဆန် (ဆီဆန်)	ပိဿာ	၂၃၀၀	
စားဖိုဆောင်သီးနှံ			
ကြက်သွန်နီ (ကြီး)	ပိဿာ	၉၇၅	
ကြက်သွန်နီ (လတ်)	ပိဿာ	၈၇၅	
ကြက်သွန်နီ (သေး)	ပိဿာ	၂၅၀	
စားသုံးဆီ			
မြေပဲဆီ (ရှယ်)	ပိဿာ	၅၅၀၀	
နှမ်းဆီ (ရှယ်)	ပိဿာ	၆၇၀၀	
စားအုန်းဆီ (ရိုးရိုး)	ပိဿာ	၁၆၅၀	

မြင်းခြံစျေးကွက်

အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၉-၁-၁၉	တက်/ကျ
ဆန်နှင့် အစေ့ထုတ်ပြောင်း			
ပေါ်ဆန်း	တစ်တင်းခွဲ	၄၉၀၀၀	–
မနောသုခ	တစ်တင်းခွဲ	၂၈၇၅၀	–
ပြောင်း (စီပီ)	ပိဿာ	၄၂၃	ကျ
ပဲမျိုးစုံ			
ပဲတီစိမ်း (လုံးသေး)	ပိဿာ	၁၃၀၀	ကျ
ပဲပုပ်	ပိဿာ	၁၁၀၀	ကျ
ပဲစင်းငုံ (အနီ)	ပိဿာ	၁၃၀၀	
ကုလားပဲလုံးဝါ (ကြီး)	ပိဿာ	၁၂၂၅	ကျ
ကုလားပဲလုံးဖြူ (ကြီး)	ပိဿာ	၁၁၇၅	–
ဆီထွက်သီးနှံ			
မြေပဲ (လုံးဆန်)	ပိဿာ	၂၈၇၅	–
မြေပဲ (ဆီဆန်)	ပိဿာ	၂၆၅၀	တက်
နှမ်းညို	ပိဿာ	၃၄၀၀	တက်
စားဖိုဆောင်သီးနှံ			
ငရုတ်ခြောက် (လတ်)	ပိဿာ	၄၉၅၀	တက်
ကြက်သွန်နီ (လတ်)	ပိဿာ	၇၅၀	တက်
ကြက်သွန်နီ (သေး)	ပိဿာ	၅၃၈	တက်
ကြက်သွန်ဖြူ (ကြူကုတ်)	ပိဿာ	၁၃၂၅	ကျ
ကြက်သွန်ဖြူ (ရှမ်း)	ပိဿာ	၈၀၀	ကျ
စားသုံးဆီ			
မြေပဲဆီ	ပိဿာ	၅၆၅၀	–
စားအုန်းဆီ	ပိဿာ	၁၆၈၀	တက်

မော်လမြိုင်စျေးကွက်

အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၉-၁-၂၀၁၉	တက်/ကျ
ရာဘာ	၁ပေါင်	၇၀၅	ကျ
ဆန်			
ပေါ်ဆန်း (ရွှေဘို)	တစ်တင်းခွဲ	၆၆၅၀၀	
ပေါ်ဆန်း (ဒေသ)	တစ်တင်းခွဲ	၃၆၀၀၀	
ဧည့်မထ	တစ်တင်းခွဲ	၁၉၅၀၀	ကျ
ကောက်ကြီး (အလတ်စ)	တစ်တင်းခွဲ	၃၁၀၀၀	
ပဲမျိုးစုံ			
မတ်ပဲ	ပိဿာ	၁၁၀၀	
ပဲတီစိမ်း	ပိဿာ	၁၂၀၀	
စားသုံးဆီ			
မြေပဲဆီ (ရှယ်)	ပိဿာ	၆၀၀၀	
စားအုန်းဆီ (ရိုးရိုး)	ပိဿာ	၁၇၂၀	တက်
ပုဇွန်ကြောင်ပုံး	၁၀ ပိဿာ	၂၃၅၀၀	
အခြားတံဆိပ်ပုံးများ	၁၀ ပိဿာ	၁၇၅၀၀	ကျ
စားဖိုဆောင်သီးနှံ			
ငရုတ်ခြောက် (လတ်)	ပိဿာ	၄၁၀၀	တက်
ကြက်သွန်နီ (အလတ်)	ပိဿာ	၅၀၀	ကျ
ကြက်သွန်ဖြူ (ရှမ်း)	ပိဿာ	၁၁၅၀	တက်
ကြက်သွန်ဖြူ (ကြူကုတ်)	ပိဿာ	၁၂၅၀	
အာလူး (အိုကေ)	ပိဿာ	၆၃၀	တက်
အာလူး (အေဝမ်း)	ပိဿာ	၆၀၀	တက်
ဟင်းသီးဟင်းရွက်			
ခရမ်းချဉ် (ဒေသ)	ပိဿာ	၅၇၅	ကျ
ပန်းဂေါ်ဖီ (မြေပြန့်)	ပွင့်	၃၅၀	ကျ
ဂေါ်ဖီထုပ် (ရှမ်း)	၁ ပိဿာ	၅၀၀	
မုန်လာဥနီ (အောင်ပန်း)	ပိဿာ	၁၂၀၀	
ချင်း	ပိဿာ	၁၁၀၀	တက်
သစ်သီးဝလံ			
ကျွဲကောသီး(ပန်းရောင်)	၁၀ လုံး	၁၈၀၀၀	
ကျွဲကောသီး(အဖြူ)	၁၀ လုံး	၈၀၀၀	

မုံရွာမြို့ ကုန်စည်ဒိုင်

သီးနှံ	ရေတွက်ပုံ	၉-၁-၂၀၁၉	တက်/ကျ
ဆန် (အလတ်စ)			
မနောသုခ	တစ်တင်းခွဲ	၂၃၀၀၀	တက်
ရောမင်း	တစ်တင်းခွဲ	၂၉၅၀၀	တက်
အိုင်အာ – ၇၄၇	တစ်တင်းခွဲ	၂၂၀၀၀	တက်
ဟင်းသီးဟင်းရွက်			
ခရမ်းချဉ် (ဒေသ)	၂၀ ပိဿာ	၇၅၀၀	ကျ
စားသုံးဆီ			
မြေပဲဆီ	ပိဿာ	၅၆၀၀	
နှမ်းဆီ	ပိဿာ	၆၆၀၀	
စားအုန်းဆီ	ပိဿာ	၁၆၅၅	တက်
ဆီထွက်သီးနှံ			
မြေပဲဆန် (လုံးဆံ)	ပိဿာ	၂၈၂၅	
မြေပဲဆန် (ဆီဆံ)	ပိဿာ	၂၅၈၈	ကျ
နှမ်းဝါ	၁၅ ပိဿာ	၅၁၀၀၀	
နှမ်းနီ	၁၅ ပိဿာ	၅၂၀၀၀	
နှမ်းနက်	၁၅ ပိဿာ	၇၂၀၀၀	တက်
ပန်းနှမ်း	၁၅ ပိဿာ	၁၇၀၀၀	ကျ
မုန်ညင်းစေ့	၁၆ ပိဿာ		
နှံစားသီးနှံ			
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	၁၈ ပိဿာ	၈၀၀၀	
ဂျုံဖြူသန့်	၂၀ ပိဿာ	၁၉၅၀၀	ကျ
ဂျုံထွက်တိုး	၂၀ ပိဿာ	၁၉၀၀၀	
ပဲမျိုးစုံ			
မတ်ပဲ	၂၀ ပိဿာ	၂၄၀၀၀	တက်
ပဲတီစိမ်း (ကြီး)	၁၉ ပိဿာ	၃၀၇၅၀	တက်
ပဲပုပ်	၂၀ ပိဿာ	၂၀၇၀၀	
ပဲစင်းငုံ (နီ)	၂၀ ပိဿာ	၂၅၇၀၀	တက်
ကုလားပဲလုံးဝါကြီး	၁၉ ပိဿာ	၂၂၅၀၀	ကျ
ကုလားပဲလုံးဖြူကြီး	၁၉ ပိဿာ	၂၄၂၀၀	တက်
စားတော်ပဲ	၂၀ ပိဿာ	၂၈၀၀၀	ကျ
ပဲလွမ်းပြာ	၁၈ ပိဿာ	၁၈၂၀၀	တက်
ပဲကြီး	၁၈ ပိဿာ	၃၄၅၀၀	
နံနံစေ့	၁၈ ပိဿာ	၁၁၅၀၀	

သကြားစျေးနှုန်း	ရန်ကုန် ၉-၁-၁၉	ရန်ကုန် ၂-၁-၁၉	မန္တလေး ၉-၁-၁၉	မန္တလေး ၂-၁-၁၉
သကြား(အထက်စ) ပိဿာ	၁၂၀၀	၁၂၀၀	၁၀၈၀	၁၀၈၀
သကြား(အလတ်စ) ပိဿာ	၁၁၅၀	၁၁၅၀	–	–
သကြား(အောက်စ) ပိဿာ	၁၁၀၀	၁၀၀၀	၁၀၆၀	၁၀၆၀

ပုသိမ်စျေးကွက်

ဆန်စက်ပိုင်များ၏ စပါးဝယ်စျေးနှင့် ဆန်ကုန်သည်များ၏ ဆန်လက်ကားရောင်းစျေး   စပါးတစ်တင်း= ၄၆ပေါင်

အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၉-၁-၁၉	တက်/ကျ
စပါး (ပထမတန်းစား)			
ရေဝတီပေါ်ဆန်း	၁၀၀ တင်း	၁၀၀၇၆၁၉	တက်
ပေါ်ဆန်းရင်	၁၀၀ တင်း	၉၂၀၀၀၀	တက်
ကောက်ညှင်းဖြူ	၁၀၀ တင်း	၁၁၃၉၀၄၇	
ဖျာပုံပေါ်ဆန်း	၁၀၀ တင်း	၈၇၆၁၉၀	
စပါး (ဒုတိယတန်းစား)			
ရွှေသွယ်လေး	၁၀၀ တင်း	၆၇၁၆၀၀	
ရောမင်း	၁၀၀ တင်း	၆၇၁၆၀၀	
မနောသုခ	၁၀၀ တင်း	၅၇၀၄၀၀	
မီးကောက်	၁၀၀ တင်း	၅၇၀၄၀၀	
သီးထပ်ရင်	၁၀၀ တင်း	၅၇၉၆၀၀	

ရေတွက်ပုံ	၉-၁-၁၉	၂-၁-၁၉
ဆန် (ထိပ်စ)		
တစ်တင်းခွဲ	၃၇၅၀၀	၃၇၅၀၀
တစ်တင်းခွဲ	၃၆၅၀၀	၃၆၅၀၀
တစ်တင်းခွဲ	၄၅၀၀၀	၄၅၀၀၀
တစ်တင်းခွဲ	၃၅၀၀၀	၃၅၀၀၀
ဆန် (အလတ်စ)		
တစ်တင်းခွဲ	၂၆၅၀၀	၂၆၅၀၀
တစ်တင်းခွဲ	၂၆၅၀၀	၂၆၅၀၀
တစ်တင်းခွဲ	၂၁၀၀၀	၂၁၀၀၀
တစ်တင်းခွဲ	၂၁၅၀၀	၂၁၅၀၀
တစ်တင်းခွဲ	၂၁၅၀၀	၂၁၅၀၀

စျေးကွက်အတွင်း သီးနှံအလိုက် သုံးသပ်ချက်များ

ရန်ကုန် အစေ့ထုတ်ပြောင်းစျေးကွက်

အစေ့ထုတ်ပြောင်း စိုက်ပျိုးရိုန်အတွင်း မြှောင်တောင်ပိုး ကျရောက်ခြင်းကြောင့် အစေ့ထုတ်ပြောင်း ထွက်ရှိမှု လျော့နည်းမည်ဟု ခန့်မှန်းခြင်း၊ တရုတ်ဝယ်လက်မှ အဆွဲရှိသောကာလဖြစ်ခြင်း၊ ပြည်တွင်း အစာစပ်လုပ်ငန်းများမှလည်း အဆွဲရှိခြင်းတို့ကြောင့် အစေ့ထုတ်ပြောင်းစျေးနှုန်းမှာ စျေးမြင့်ခဲ့သည်။ အစေ့ထုတ်ပြောင်း ၅၄ ပိဿာလျှင် ယခင်အပတ်စျေးနှုန်း ၂၆၄၆၀ ကျပ်ဖြစ်ပြီး ယခုအပတ်စျေးနှုန်းမှာ ၂၇၅၄၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အစေ့ထုတ်ပြောင်းကို ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ ပဲခူးတိုင်း၊ ရောဝတီတိုင်း၊ မန္တလေးတိုင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအချို့နေရာများတွင် အဓိက စိုက်ပျိုးသည်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မြင်းခြံ၊ နတ်ဝန်းကျေးရွာ၊ ဒါးကျွန်းကျေးရွာ၊ တန်ဆောင်းကျေးရွာ၊ ညောင်ပင်ကုန်းကျေးရွာ များမှ အစေ့ထုတ်ပြောင်းစိုက်ခင်းများတွင် လည်းကောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်း ကချင်ပြည်နယ်၊ ရောဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကယားပြည်နယ်များမှ စိုက်ခင်းအချို့တွင် လည်းကောင်း၊ မြှောင်တောင်ပိုးကျရောက်မှုများ ရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း မူဆယ်တွင်လည်း မြှောင်တောင်ပိုး ကျရောက်မှုများရှိခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

မန္တလေးစျေးကွက်ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုအခြေအနေ

ယခုအပတ်အတွင်း ပဲစင်းငုံနီများ ကျောက်ဆည်ဘက်မှ ဝင်ရောက်မှုရှိခြင်း၊ ရန်ကုန်ဝယ်လက် မရှိခြင်းကြောင့် ၆၀ ပိဿာလျှင် ၇၅၀၀၀ မှ ၆၈၀၀၀ သို့ စျေးနိမ့်သွားခဲ့သည်။ ပဲတီစိမ်းသီးနှံအနေဖြင့် တရုတ်ဝယ်လက်မှ အရည်အသွေးပေါ်မူတည်၍လည်းကောင်း၊ နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်မတိုင်မီ စျေးထိန်းဝယ်ယူမှုရှိသော်လည်း စျေးအနည်းငယ်မြင့်ခဲ့သည်။ ပဲယင်းမှာ အသစ်မဝင်သေးခြင်း၊ ပစ္စည်းရှားခြင်းတို့ကြောင့် ယခင်အပတ်ထက် စျေးမြင့်ခဲ့သည်။ ပဲပုပ် (ရှမ်း/မြန်မာ)မှာ အသစ်များ ဝင်ရောက်မှုရှိခြင်း၊ မြို့တွင်းလုပ်ငန်းရှင်များ ဝယ်ယူမှုသာရှိခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ မြေထောက်ပဲ၊ ပဲကြီး၊ ကုလားပဲ (လုံးဖြူကြီး)တို့မှာမူ ပြည်ပဝယ်လက်နည်းခြင်း၊ စျေးကွက်မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် စျေးထိန်းရောင်းချရာမှ အသစ်ဝင်ရောက်ချိန်နီး၍ လှောင်လက် ထုတ်ရောင်းမှုရှိခြင်းတို့ကြောင့် စျေးနိမ့်ခဲ့သည်။

ဆီထွက်သီးနှံများအနက် ဆောင်းမြေပဲအသစ်များ ဝင်ရောက်မှုရှိသော်လည်း ထွက်ရှိရာဒေသများတွင် ရန်ကုန်ဝယ်လက်များက ယိုးဒယားတင်ပို့ရန် ဝယ်ယူမှုရှိခြင်း၊ ပင်ရင်းစျေးမြင့်ခြင်းကြောင့် ယခင်အပတ်ထက် စျေးမြင့်ခဲ့သည်။ နှမ်းမျိုးစုံအနက် နှမ်းဖြူနှင့် နှမ်းညိုမှာ ဆောင်းနှမ်းများ ဝင်ရောက်မှုရှိခြင်း၊ တရုတ်ဝယ်လက်နည်းခြင်းကြောင့် စျေးနိမ့်နေပြီး၊ နှမ်းနက်မှာ တရုတ်ဝယ်လက် ပုံမှန်ရှိခြင်းကြောင့် စျေးမြင့်ခဲ့ပါသည်။

စားဖိုဆောင်သီးနှံများအနေဖြင့် ကြက်သွန်နီ(ကြီး/ငယ်)မှာ မြစ်သား၊ နွားထိုး၊ မြင်းခြံတို့မှ ဝင်ရောက်သော်လည်း ယခုအပတ် မိုးရွာသွန်းမှုရှိပြီး အစိုဓာတ်ပါဝင်မှုရှိသဖြင့် တောင်သူများ တူးဖော်မှုနည်းကာ စျေးမြင့်သွားကြောင်း သိရပါသည်။ ပြည်တွင်းငရုတ်ခြောက်စိုက်ခင်းများ ပျက်စီးမှုများသဖြင့် ဝင်ရောက်မှုနည်းသော်လည်း အိန္ဒိယနှင့် ဗီယက်နမ်မှ ငရုတ်ခြောက်များ ဝင်ရောင်မှုရှိသောကြောင့် စျေးနိမ့်ခဲ့သည်။

ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပသီးနှံဈေးကွက်အခြေအနေ

နေပြည်တော်ဈေးကွက်လယ်ယာထွက်ကုန်ဈေးနှုန်းများ

တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း ကောက်ယူသည်

	အမျိုးအမည်	ပျဉ်းမနား ၆-၁-၁၉	တက်/ကျ	တပ်ကုန်း ၆-၁-၁၉	တက်/ကျ	လယ်ဝေး ၆-၁-၁၉	တက်/ကျ
ဆန် (အလတ်စ) (တစ်တင်းခွဲပိဿာ၃၀)	ပေါ်ဆန်း	၄၅၀၀၀	ကျ	၄၀၀၀၀	ကျ	၄၈၀၀၀	ကျ
	မနောသုခ (ရန်ကုန်)	၂၄၀၀၀		၂၄၀၀၀	တက်	၂၄၀၀၀	
	မနောသုခ (ဒေသ)	၂၂၀၀၀		၂၂၀၀၀	တက်	၂၁၀၀၀	
	သုခထွန်း (ဒေသ)	၂၀၀၀၀		၂၁၀၀၀	တက်	၂၀၀၀၀	
	ဧယာ	၂၄၀၀၀		၂၅၀၀၀	တက်	၂၄၀၀၀	
စားဖိုဆောင်သီးနှံ (ပိဿာ)	ရှောက်ခြောက် (ရှည်)	၆၀၀၀		၅၀၀၀		၅၅၀၀	တူ
	ရှောက်ခြောက် (မိုးထောင်)	၆၅၀၀		၄၇၀၀	ကျ	၆၀၀၀	
	ရှောက်ခြောက် (ပွ)	၁၂၀၀၀		၁၀၀၀၀		၁၂၀၀	
	ကြက်သွန်ဖြူ (ရှမ်း-လတ်)	၁၅၀၀		၁၅၀၀		၁၅၀၀	
	ကြက်သွန်ဖြူ (ကြူကုတ်)	၁၃၀၀	ကျ	၁၃၀၀		၁၃၀၀	
	ကြက်သွန်နီ (ကြီး)	၁၂၀၀	တက်	၁၂၀၀		၁၂၀၀	
	ကြက်သွန်နီ (လတ်)	၁၀၀၀		၁၀၀၀		၁၀၀၀	
	ကြက်သွန်နီ (သေး)	၈၀၀		၈၀၀		၈၀၀	
	အာလူး (ကြီး)	၁၃၀၀	တက်	၁၂၀၀		၁၄၀၀	
	အာလူး (လတ်)	၁၂၀၀	တက်	၁၀၀၀		၁၂၀၀	
	အာလူး (သေး)	၁၀၀၀	တက်	၉၀၀	တက်	၁၀၀၀	
စားသုံးဆီ (ပိဿာ)	မြေပဲဆီ (ရှယ်)	၅၅၀၀	ကျ	၆၅၀၀	တက်	၆၀၀၀	တူ
	မြေပဲဆီ (ရိုးရိုး)	၃၅၀၀	တက်	၅၅၀၀	တက်	၃၂၀၀	
	နှမ်းဆီ (ရှယ်)	၅၀၀၀		၆၀၀၀		၅၀၀၀	
	စားအုန်းဆီ (ကန်ဆီ)	၁၈၀၀	တက်	၁၈၀၀	တက်	၁၈၀၀	
ဟင်းသီးဟင်းရွက်	ခရမ်းချဉ် (ပိဿာ)	၄၀၀		၃၀၀		၃၀၀	ကျ
	ရွှေပဲသီး (ပိဿာ)	၂၀၀၀	ကျ	၁၈၀၀	ကျ	၂၅၀၀	ကျ
	ဂေါ်ဖီထုပ် (ထုပ်)	၁၅၀	ကျ	၁၀၀		၂၀၀	
	ပန်းမုန်လာ (ပွင့်)	၁၅၀		၂၀၀		၁၅၀	ကျ
	ဂျူးမြစ် (ပိဿာ)	၁၈၀၀	တက်	၁၉၀၀	တက်	၂၀၀၀	တက်
	ဂေါ်ရခါးသီး (လုံး)	၅၀		၅၀		၆၀	
	မုန်လာဥနီ (ရှမ်း) (ပိဿာ)	၁၂၀၀		၁၀၀၀		၁၅၀၀	
	ဘိုစားပဲ (ပိဿာ)	၁၀၀၀	ကျ	၁၂၀၀		၁၅၀၀	
	ချင်း (ပိဿာ)	၁၀၀၀	ကျ	၉၀၀	ကျ	၁၀၀၀	ကျ

စစ်တွေဈေးကွက်

အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၇-၁-၂၀၁၉	တက်/ကျ
လယ်ယာထွက်ကုန်			
ပေါ်ဆန်းမွှေးအသစ်(ရှယ်)	၁ အိတ်	၅၈၀၀၀	–
ပေါ်ဆန်းမွှေးအသစ်(ရိုးရိုး)	၅၀ ကီလို	၅၆၀၀၀	–
မီးဒုံး (အသစ်)	၅၀ ကီလို	၂၄၀၀၀	တက်
ဧည့်မထ	၅၀ ကီလို	၂၇၀၀၀	တက်
ငစိန်	၅၀ ကီလို	၂၃၀၀၀	တက်
ကောက်ညှင်းဆန်	၅၀ ကီလို	၃၆၀၀၀	–
ကုလားပဲ	၁ပိဿာ	၃၃၀၀	–
ပဲနီလေး	၁ပိဿာ	၃၆၀၀	–
မြေပဲဆန်	၁ပိဿာ	၃၀၀၀	–
ပဲဆီ	၁ပိဿာ	၄၈၀၀	–
စားအုန်းဆီ	၁ပိဿာ	၂၇၀၀	–
ကြက်သွန်နီ (လတ်)	၁ပိဿာ	၁၄၅၀	–
ကြက်သွန်ဖြူ	၁ပိဿာ	၂၈၀၀	–
ငရုပ်သီး	၁ပိဿာ	၁၅၀၀	တက်
ဂျင်း	၁ပိဿာ	၁၇၀၀	–
ခရမ်းသီး	၁ပိဿာ	၆၀၀	တက်
ခရမ်းချဉ်သီး	၁ပိဿာ	၂၀၀၀	–
အာလူး	၁ပိဿာ	၁၇၀၀	–
သကြား (ဖြူ)	၁ပိဿာ	၁၅၀၀	–
အသား/ဥအမျိုးမျိုး			
ဝက်သား	၁ပိဿာ	၁၂၀၀၀	–
အမဲသား	၁ပိဿာ	၁၂၀၀၀	–
ဆိတ်သား	၁ပိဿာ	၁၃၀၀၀	–
ကြက်သား(အိမ်ကြက်)	၁ပိဿာ	၁၀၀၀၀	–
ကြက်သား(ဥစားကြက်)	၁ ကီလို	၈၀၀၀	–
ရေထွက်ကုန်			
ပုစွန်ခြောက်(အသေး)	၁ပိဿာ	၂၃၀၀၀	–
ငါးနီတူခြောက်(ရှယ်)	၁ပိဿာ	၇၀၀၀	တက်
ငါးနီတူခြောက်	၁ပိဿာ	၆၀၀၀	–
ငါးဂျင်လိပ်ခြောက်	၁ပိဿာ	၈၀၀၀	–
ငါးပိ	၁ပိဿာ	၃၅၀၀	–

မြိတ်မြို့ရေထွက်ကုန် ဈေးကွက်အခြေအနေ

အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၇-၁-၂၀၁၉	တက်/ကျ
ရေချိုငါး			
ကုလားကုတ်	၁ ကီလို	၅၈၀၀	တက်
ငါးကွမ်းရှပ် (ကြီး)	၁ ကီလို	၆၆၀၀	တက်
ငါးကွမ်းရှပ် (သေး)	၁ ကီလို	၄၃၀၀	ကျ
ငါးပါးနီ	၁ ကီလို	၆၅၀၀	တက်
ကျောက်ငါး	၁ ကီလို	၄၂၀၀	ကျ
ကုလားငှ	၁ ကီလို	၄၈၀၀	တက်
ဓားဗျက်	၁ ကီလို	၂၅၀၀	တက်
ဇလုံး	၁ ကီလို	၆၅၀၀	တက်
ကြိမ်မွေ့တောင်း	၁ ကီလို	၄၈၀၀	တက်
ငါးရောင် (ကြီး)	၁ ကီလို	၂၈၀၀	ကျ
ငါးရောင် (သေး)	၁ ကီလို	၁၅၀၀	ကျ
ငါးသဲတိုး	၁ ကီလို	၂၅၀၀	ကျ
ကဏ္ဍူရံ	၁ ကီလို	၁၃၀၀၀	တက်
ကကတစ်	၁ ကီလို	၆၀၀၀	ကျ
ငါးလိပ်ကျောက်	၁ ကီလို	၄၂၀၀	တက်
ငါးမုတ်မဲ	၁ ကီလို	၅၀၀၀	ကျ
ငါးမုတ်ဖြူ	၁ ကီလို	၈၅၀၀	ကျ
သဲကဏန်း	၁ ကီလို	၁၁၀၀၀	တက်
ကင်းမွန် (ကြီး)	၁ ကီလို	၇၀၀၀	ကျ
ကင်းမွန်(သေး)	၁ ကီလို	၄၂၀၀	ကျ
ရေငန်ပုစွန်			
ရေငန်ပုစွန်ကျား (Tiger)	၁ ကီလို	၁၈၀၀၀	တက်
ရေငန်ပုစွန် (Pink)	၁ ကီလို	၈၅၀၀	ကျ
ရေငန်ပုစွန်မီးနီ (White)	၁ ကီလို	၁၂၀၀၀	တက်
မျှင်ငါးပိ	၁ ကီလို	၂၅၀၀	–
ပုစွန်ခြောက် (ကြီး)	၁ ကီလို	၂၈၀၀၀	တက်
ပုစွန်ခြောက် (လတ်)	၁ ကီလို	၂၃၀၀၀	–
ပုစွန်ခြောက် (သေး)	၁ ကီလို	၂၁၀၀၀	–

တောင်သူထံမှဝယ်ယူသောလယ်ယာထွက်ကုန်ဈေးနှုန်းများ

အမျိုးအမည်	၆-၁-၁၉	တက်/ကျ
ပျဉ်းမနား		
ပဲမျိုးစုံ (သုံးတင်းအိတ်)		
မတ်ပဲ (၆၀ ပိဿာ)	၇၀၀၀၀	တူ
ပဲတီစိမ်း (၆၀ ပိဿာ)	၉၆၀၀၀	တူ
ဆီထွက်သီးနှံ		
နှမ်းနက် (၄၅ ပိဿာ)	–	–
နှမ်းနီ (၄၅ ပိဿာ)	–	–
နေကြာ (ပိဿာ)	၁၃၀၀	ကျ
မြေပဲ (ဆီဆန်) (ပိဿာ)	၂၂၀၀	ကျ
တပ်ကုန်း		
ပဲမျိုးစုံ(တစ်တင်း)		
မတ်ပဲ (၂၀ ပိဿာ)	၂၁၀၀၀	ကျ
ပဲတီစိမ်း (၂၀ ပိဿာ)	၃၀၀၀၀	တူ
ဆီထွက်သီးနှံ		
နှမ်းနီ (၁၅ ပိဿာ)	၅၀၀၀၀	တူ
နှမ်းနက် (၁၅ ပိဿာ)	၆၀၀၀၀	တူ
မြေပဲ (လုံးဆန်) (ပိဿာ)	၂၈၀၀	တူ
မြေပဲ (ဆီဆန်) (ပိဿာ)	၂၄၀၀	တူ
မြေပဲ (အတောင့်) (ပိဿာ)	၂၄၀၀	တူ
နေကြာ (ပိဿာ)	၁၃၀၀	တူ
လယ်ဝေး		
ပဲမျိုးစုံ		
မတ်ပဲ (၂၀ပိဿာ)	၂၂၅၀၀	တူ
ဆီထွက်သီးနှံ		
နှမ်းနက် (၁၅ ပိဿာ)	၆၅၀၀၀	တူ
မြေပဲ (လုံးဆန်) (ပိဿာ)	၂၄၀၀	ကျ
မြေပဲ (ဆီဆန်) (ပိဿာ)	၂၂၀၀	ကျ
မြေပဲ (အတောင့်) (ပိဿာ)	၁၀၀၀	ကျ

ပြည်မြို့မဈေးကြီး

အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၉-၁-၁၉	တက်/ကျ
ဆန် (အလတ်စ)			
မနောသုခ	တစ်တင်းခွဲ	၁၉၅၀၀	
အင်းမရဲဘော်	တစ်တင်းခွဲ	၂၄၀၀၀	
ရွှေဝါထွန်း	တစ်တင်းခွဲ	၁၉၁၆၇	တက်
ပဲမျိုးစုံ			
ဘိုကိတ်	၂၀ ပိဿာ	၁၈၀၀၀	ကျ
မတ်ပဲ	၂၀ ပိဿာ	၂၃၅၀၀	ကျ
ပဲပုပ် (မြန်မာ)	၂၀ ပိဿာ	၁၉၀၀၀	
ပဲစင်းငုံ (အနီ)	၂၀ ပိဿာ	၂၆၀၀၀	တက်
ကုလားပဲ (လုံးဝါကြီး)	၂၀ ပိဿာ	၂၅၀၀၀	ကျ
ကုလားပဲ (လုံးဖြူကြီး)	၂၀ ပိဿာ	၂၄၀၀၀	
ပဲကြီး (ကြီး)	၂၀ ပိဿာ	၃၇၀၀၀	
ဆီထွက်သီးနှံ			
မြေပဲ (လုံးဆန်)	ပိဿာ	၂၇၈၃	တက်
မြေပဲ (ဆီဆန်)	ပိဿာ	၂၅၅၀	တက်
နှမ်းနက်	၄၅ ပိဿာ	၁၉၀၀၀၀	
နှမ်းနီ	၄၅ ပိဿာ	၁၅၅၀၀၀	
စားဖိုဆောင်သီးနှံ			
ရှောက်ခြောက် (ရှည်)	ပိဿာ	၄၂၀၀	ကျ
ရှောက်ခြောက် (လတ်)	ပိဿာ	၄၄၆၇	တက်
ကြက်သွန်နီ (ကြီး)	ပိဿာ	၁၀၀၀	တက်
ကြက်သွန်နီ (လတ်)	ပိဿာ	၉၀၀	တက်
ကြက်သွန်နီ (သေး)	ပိဿာ	၆၅၀	တက်
အာလူး (အိုကေ)	ပိဿာ	၈၅၀	
အာလူး (အေဝမ်း)	ပိဿာ	၇၁၇	ကျ
အာလူး (ဆွဲသီး)	ပိဿာ	၆၃၃	ကျ
ကြက်သွန်ဖြူ (ရှမ်း)	ပိဿာ	၈၀၀	တက်
ကြက်သွန်ဖြူ (ကြူကုတ်)	ပိဿာ	၁၂၃၃	ကျ
ချင်း	ပိဿာ	၁၂၀၀	ကျ
စားသုံးဆီ			
မြေပဲဆီ (ရှယ်)	ပိဿာ	၆၀၀၀	
မြေပဲဆီ (ရိုးရိုး)	ပိဿာ	၅၅၀၀	
နှမ်းဆီ (ရှယ်)	ပိဿာ	၇၃၀၀	
နှမ်းဆီ (ရိုးရိုး)	ပိဿာ	၇၀၀၀	
စားအုန်းဆီ	ပိဿာ	၁၆၁၀	တက်

တောင်ကြီး

အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၉-၁-၂၀၁၉	တက်/ကျ
ဆန် (အလတ်စ)			
ရောဝတီပေါ်ဆန်း	တစ်တင်းခွဲ	၄၃၀၀၀	တက်
ဖျာပုံပေါ်ဆန်း	တစ်တင်းခွဲ	၃၉၇၀၀	ကျ
ပေါ်ကျွဲ	တစ်တင်းခွဲ	၃၂၁၆၆	ကျ
ဧယာ	တစ်တင်းခွဲ	၂၅၅၀၀	
မနောသုခ	တစ်တင်းခွဲ	၂၈၁၆၆	
အင်းမရဲဘော်	တစ်တင်းခွဲ	၂၃၅၀၀	တက်
ခေါက်နှမ်းခမ်းဆန်	နှစ်တင်း	၆၄၁၆၆	ကျ
နှံစားသီးနှံ			
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	ပိဿာ	၄၄၃	ကျ
ပဲမျိုးစုံ			
ပဲပုပ်	ပိဿာ	၁၃၅၀	ကျ
ပဲစင်းငုံ (အနီ)	ပိဿာ	၁၁၅၀	တက်
စားဖိုဆောင်သီးနှံ			
ကြက်သွန်ဖြူ (ဥလတ်)	ပိဿာ	၂၅၀	တက်
ကြက်သွန်ဖြူ (ရှယ်)	ပိဿာ	၃၅၀	
စားသုံးဆီ			
မြေပဲဆီ (ရှယ်)	ပိဿာ	၃၈၅၀	
နှမ်းဆီ (ရိုးရိုး)	ပိဿာ	၄၄၆၇	တက်
စားအုန်းဆီ (ရိုးရိုး)	ပိဿာ	၂၀၀၀	ကျ
ဆီထွက်သီးနှံ			
ပန်းနှမ်း	ပိဿာ	၁၂၁၇	ကျ

ငါးရက်တစ်ဈေး အောင်ပန်းဈေးကွက်

အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၆-၁-၁၉	တက်/ကျ
နှံစားသီးနှံ			
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	ပိဿာ	၆၀၀	ကျ
ဂျုံစေ့ (ရှမ်း)	ပိဿာ	၆၅၀	တက်
ဆီထွက်သီးနှံ			
ပန်းနှမ်း	ပိဿာ	၁၂၀၀	တက်
နေကြာ	ပိဿာ	၈၅၀	
စားဖိုဆောင်သီးနှံ			
အာလူး (အိုကေ)	ပိဿာ	၈၀၀	ကျ
အာလူး (အေဝမ်း)	ပိဿာ	၆၀၀	ကျ
ချင်း (အစို)	ပိဿာ	၁၀၀၀	တက်
ကြက်သွန်ဖြူ (အလတ်)	ပိဿာ	၁၁၀၀	ကျ
ပဲမျိုးစုံ			
ပဲပုပ်	ပိဿာ	၁၁၀၀	
ဟင်းသီးဟင်းရွက်			
ခရမ်းချဉ် (ရှမ်း)	ပိဿာ	၃၀၀	
ဂေါ်ဖီထုပ်	ထုပ်	၂၂၀	တက်
ပန်းမုန်လာ (ရှမ်း)	ပွင့်	၇၀	ကျ
မုန်လာဥနီ	ပိဿာ	၄၀၀	တက်
ဂေါ်ရခါးသီး	လုံး	၇၀	တက်
ဂျူး	ပိဿာ	၁၀၅၀	ကျ
ရွှေပဲသီး	ပိဿာ	၁၇၀၀	ကျ
ဘိုစားပဲ	ပိဿာ	၁၀၀၀	တက်
သစ်သီးဝလံ			
လိမ္မော်သီး	ပိဿာ	၁၅၀၀	ကျ
ထောပတ်သီး	လုံး	၃၂၀	တက်

ဝက်ပုတ်ဈေးကွက်

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊ သဲကုန်းမြို့နယ်

အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၉-၁-၁၉	တက်/ကျ
ဟင်းသီးဟင်းရွက်			
သခွားသီး	၁၀၀ လုံး	၁၁၀၀၀	ကျ
ခရမ်းသီး (လတ်)	၁၀၀ လုံး	၅၃၃၃	တက်
ငရုတ်သီးစိမ်း (ရှည်)	ပိဿာ	၆၀၀	တက်
ရုံးပတီသီး	၁၀၀ တောင့်	၅၀၀	
ကြက်ဟင်းခါးသီး	၁၀၀ တောင့်	၅၀၀၀	တက်
ရွှေဖရုံသီး	လုံး	၅၀၀	
မုန်လာဥဖြူ	၁၀၀ လုံး	၂၅၀၀	
ပဲတောင့်ရှည် (တိုင်ပေ)	စည်း	၆၅၀	တက်
မုန်ညင်းဖြူ	ထုပ်	၅၀	
ကျောက်ဖရုံ	လုံး	၄၆၇	ကျ

မူဆယ် ၁၀၅ မိုင် ကုန်သွယ်ရေးဇုန်မှ ရရှိသောဈေးနှုန်းများ

အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၆-၁-၂၀၁၉	တက်/ကျ
လယ်ယာထွက်ကုန်			
ဧည့်မထ (၂၅ %)	တန်	၂၀၅၀ ယွမ်	ကျ
ပဲတီစိမ်း	တန်	၄၉၄၀ ယွမ်	ကျ
ပဲပုပ်	တန်	၃၄၄၀ ယွမ်	ကျ
ထောပတ်ပဲ	တန်	၃၃၄၀ ယွမ်	ကျ
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	တန်	၁၄၄၀ ယွမ်	ကျ
မြေပဲဆန်	ပိဿာ	၇၉၄၀ ယွမ်	ကျ
နှမ်း	တန်	၉၄၄၀ ယွမ်	ကျ
ကြက်သွန်နီ(လတ်)	ပိဿာ	၂၆၀၀ ယွမ်	တူ
ကြက်သွန်ဖြူ(ရှမ်း)	ပိဿာ	၁၉၀၀ ကျပ်	ကျ
ဖရဲသီး	တန်	၁၅၀၀ ယွမ်	တူ
သကြားဖြူ	တန်	၃၀၆၀ ယွမ်	တူ
RSS 3 (ရော်ဘာ)	တန်	၇၈၄၀ ယွမ်	ကျ
ရေထွက်ကုန်			
ဂဏန်း (အမာ)	တန်	၂၆၅၀ ဒေါ်လာ	တူ
ငါးရှဉ့်	တန်	၄၃၀၀ ယွမ်	တက်
နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်နှုန်း			
အမေရိကန်ဒေါ်လာ	၁ဒေါ်လာ	၁၅၄၂ ကျပ်	တက်
ယွမ်	၁ ယွမ်	၂၃၅ ကျပ်	တူ

အိန္ဒိယနိုင်ငံ မွန်ဘိုင်းဈေးကွက်၏ ပဲမျိုးစုံ ဈေးနှုန်းများ

US$/MT FAQ =Fair Average Quality

နေ့စွဲ	ပဲစင်းငုံ(အကျား) Tur (Pigeon Pea) FAQ/SQ	မတ်ပဲ Urad(Black Mape) FAQ
၁၀.၁၂.၂၀၁၈	၆၂၈	၆၂၁
၂၄.၁၂.၂၀၁၈	၆၃၀	၆၄၂

ပြည်တွင်းဓာတ်မြေဩဇာဈေးနှုန်းများ

၅၀ ကီလိုအိတ်

အမျိုးအမည်	၉-၁-၂၀၁၉ ရန်ကုန်	မန္တလေး
ယူရီးယား		
ယူရီးယား(တရုတ်)	၂၈၈၅၀	၂၇၄၀၀
ကွန်ပေါင်း		
အာမို(၁၆း၁၆း၈း၁၃S)(၄-ရောင်ခြယ်)	၃၇၅၀၀	၄၀၀၀၀
အာမို(၁၅း၁၅း၁၅း၇S)	၄၀၅၀၀	၄၃၀၀၀
ရွှေခြသေ့(၁၅း၇း၈)		၂၃၀၀၀
ရွှေခြသေ့(၁၀း၁၀း၅)		၁၇၅၀၀
တိုးပွားမန်း(လှည်းယာဉ်)(၁၀း၁၀း၅း၅)	၁၈၇၀၀	၁၆၆၀၀
တိုးပွားမန်း(လှည်းယာဉ်)(၁၅း၁၅း၁၅း၁၀)	၃၉၅၀၀	၃၅၅၀၀
တီဆူပါ		
GTSP 46%	၂၄၂၀၀	၂၁၆၀၀
GSSP 20%	၁၃၂၀၀	
GSSP 16%		
တိုးပွားမန်း(လှဉ်းယဉ်) $N+P_2O_5>50\%$	၂၄၈၀၀	
ပိုတက်ရှ်		
ပိုတက်ရှ် (အိန္ဒိယအနီ)	၂၈၅၀၀	၂၇၈၀၀
မြန်မာ့သြဘာဓာတ်မြေဩဇာဈေးများ		
Gပုလဲအလုံးကြီး (၄၆ %)	၃၀၅၀၀	၃၂၃၀၀
ရွှေကောမက် (၂၀း၁၂း၁၂)	၃၉၃၀၀	၄၁၁၀၀
ကောမက်သီးစုံ (၁၀း၁၀း၅)	၃၀၁၀၀	၃၁၉၀၀
Premo	၄၃၉၀၀	၄၇၆၅၀

စက်မှုကုန်ကြမ်းဈေးနှုန်းများ

US$/MT

သကြား	၁. ၁. ၂၀၁၉	၂၄. ၁၂. ၂၀၁၈
Refined sugar	၃၃၆	၃၃၆
Raw	၂၆၁	၂၇၄
ကော်ဖီ	၃. ၁. ၂၀၁၉	၂၄. ၁၂. ၂၀၁၈
Columbia Mild	၂၈၁၄	၂၈၀၂
Brazilian Natural	၂၂၅၄	၂၂၅၂
Robustas	၁၇၃၅	၁၇၀၄
ရာဘာ	၄. ၁. ၂၀၁၉	၂၆. ၁၂. ၂၀၁၈
RSS - 1	၁၅၈၀	၁၄၈၄
RSS - 2	၁၅၆၂	၁၄၆၆
RSS - 3	၁၅၄၅	၁၄၄၉
RSS - 4	၁၅၃၆	၁၄၄၀
RSS - 5	၁၅၂၁	၁၄၂၆
စားအုန်းဆီ	၃. ၁. ၂၀၁၉	၂၄. ၁၂. ၂၀၁၈
RBD P. OLEIN	၅၀၈	၄၇၉

Source: LIFFE, CSCE, ICO, International Rubber Prices (Bangkok), www.cbot.com, Myanmar Kuok Oil & Grains Ltd.

လားရှိုးဈေးကွက်

အမျိုးအမည်	ရေတွက်ပုံ	၉-၁-၂၀၁၉	တက်/ကျ
ဆန်			
ဇောတိကပေါ်ဆန်း	တစ်တင်းခွဲ	၄၂၅၀၀	ကျ
ရွှေဘိုပေါ်ဆန်း	တစ်တင်းခွဲ	၆၂၅၀၀	
လုံးသွယ်မွှေး	တစ်တင်းခွဲ	၃၆၅၀၀	
ဧည့်မထ	တစ်တင်းခွဲ	၂၇၅၀၀	
စားသုံးဆီ			
မြေပဲဆီ	ပိဿာ	၂၉၀၀	တက်
စားအုန်းဆီ (ပုလွန်နှစ်ကောင်)	ပိဿာ	၂၀၀၀	
စားဖိုဆောင်သီးနှံ			
ကြက်သွန်နီ (ကြီး)	ပိဿာ	၁၂၀၀	
ကြက်သွန်နီ (လတ်)	ပိဿာ	၁၁၀၀	
ကြက်သွန်နီ (သေး)	ပိဿာ	၁၀၀၀	
ကြက်သွန်ဖြူ (ရှမ်း)	ပိဿာ	၁၀၅၀	ကျ
ကြက်သွန်ဖြူ (တရုတ်)	ပိဿာ	၁၅၀၀	တက်
အာလူး (အိုကေ)	ပိဿာ	၇၅၀	
ကုန်စည်ဒိုင်			
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	ပိဿာ	၄၁၅	
မူဆယ် (Export)			
အစေ့ထုတ်ပြောင်း	ပိဿာ	၅၂၇	ကျ

တရုတ်ငွေကြေး (၁)ယွမ်နှင့်ညီမျှသော မြန်မာငွေကျပ် ယခုတစ်ပတ်ဈေး = ၂၂၀.၂၃

အမေရိကန် ၁ ဒေါ်လာနှင့်ညီမျှသောငွေကြေးတန်ဖိုး

Source : exchangerate.com

		၃-၁-၂၀၁၉	၂၄-၁၂-၂၀၁၈
ဥရောပ	(ယူရို)	၀. ၈၇၆၈၆၁	၀. ၈၇၆၆၁၇
ဗြိတိန်	(ပေါင်စတာလင်)	၀. ၇၈၉၇၈	၀. ၇၈၈၈၇၉
သြစတြေးလျ	(ဒေါ်လာ)	၁. ၄၁၉၁၉၉	၁. ၄၁၅၇၃၁
ဂျပန်	(ယန်း)	၁၀၈. ၀၃၆၇	၁၁၀. ၈၉၀၃
တောင်ကိုရီးယား(ဝမ်)		၁၁၂၃. ၅၆၅	၁၁၂၅. ၁၃၉
တရုတ်	(ယွမ်)	၆. ၈၆၆၅၄	၆. ၉၀၁၉၅၉
အိန္ဒိယ	(ရူပီး)	၆၉. ၇၅၉၆	၇၀. ၁၄၂၀၇
ဟောင်ကောင်	(ဒေါ်လာ)	၇. ၈၃၃၆၆၁	၇. ၈၃၃၂၈၁
ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်	(တာကာ)	၈၃. ၈၅၇၃၂	၈၃. ၈၇၃၂၆
တိုင်ဝမ်	(ဒေါ်လာ)	၃၀. ၈၄၇၉၈	၃၀. ၈၃၃၈၃
စင်္ကာပူဒေါ်လာ	(ဒေါ်လာ)	၁. ၃၆၁၆၇၄	၁. ၃၇၂၂၇၈
အင်ဒိုနီးရှား	(ရူပီးယား)	၁၄၂၈၃. ၈၇	၁၄၅၉၆. ၈၉
ဖိလစ်ပိုင်	(ပက်ဆို)	၅၂. ၄၆၈၁၄	၅၂. ၉၈၀၄
ထိုင်း	(ဘတ်)	၃၂. ၀၉၅၇၂	၃၂. ၅၇၅၉၅
ဗီယက်နမ်	(ဒေါင်)	၂၃၁၉၁. ၇၅	၂၃၃၆၉. ၈၆
မလေးရှား	(ရင်းဂစ်)	၄. ၁၃၅၇၅၈	၄. ၁၈၀၂၂၈
ကမ္ဘောဒီးယား	(ရိုင်ရယ်)	၄၀၃၀. ၂၅၉	၄၀၃၅. ၁၉၉
ဘရူနိုင်းဒါရုစလမ်(ဒေါ်လာ)		၁. ၃၆၁၆၇၄	၁. ၃၇၂၂၇၈
လာအို	(ကစ်ပ်)	၈၅၄၀. ၄၉၉	၈၅၅၀. ၅၃၅

ပြည်ပဆန်ဈေးနှုန်း

(US$/MT) Source: riceonline.com

	အမျိုးအစား	၂၆-၁၂-၁၈	၂၄-၁၂-၁၈
ထိုင်း	100%B	၄၂၄	၄၂၆
	5%	၄၀၃	၄၀၄
	25%	၃၉၅	၃၉၅
	Parboiled	၄၀၆	၄၀၄
ဗီယက်နမ်	5%	၃၈၀	၃၈၃
	25%	၃၇၀	၃၇၀
အိန္ဒိယ	5%	၃၇၀	၃၇၀
	25%	၃၃၀	၃၃၀
	Parboiled	၃၈၀	၃၇၄
ပါကစ္စတန်	5%	၃၅၀	၃၅၀
	25%	၃၂၃	၃၃၂
	Parboiled	၄၁၀	၄၁၀

စားသုံးသူအခြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေးအဖွဲ့ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ကျင်းပ

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး စားသုံးသူအငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေးအဖွဲ့ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး (၃/၂၀၁၈-၂၀၁၉) ကို တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ထားဝယ်မြို့ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန စားသုံးသူရေးရာဦးစီးဌာန အစည်းအဝေးခန်းမတွင်ကျင်းပရာ ဝန်ကြီးဌာနများမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ လုပ်ငန်းကော်မတီဝင်များ တက်ရောက်ကြသည်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းညှိနှိုင်းအစည်းအဝေးတွင် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေး ဗဟိုကော်မတီနှင့်စားသုံးသူရေးရာ ဗဟိုကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ၊ တိုင်းဒေသကြီးစီမံရေးနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး ဦးဖြိုးဝင်းထွန်းက အမှာစကားပြောကြားပြီး ကော်မတီအတွင်းရေးမှူး ဦးဝင်းထွန်းက ဆုံးဖြတ်ချက်များအပေါ် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ထားရှိမှုအခြေအနေ၊ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းအစီအမံများကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးသည်။

ထို့နောက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန တိုင်းဒေသကြီး သီးနှံကာကွယ်ရေးတာဝန်ခံ ဒေါ်ကြွယ်စန္ဒာက တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း စားသုံးသူများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာ စားသုံးနိုင်ရေးအတွက် နယ်စပ်ဂိတ်များဖြစ်သော ကော့သောင်း၊ ထီးခီး၊ မောတောင်ဂိတ်များတွင် အပင်နှင့်အပင်ထွက်ပစ္စည်းများကို စစ်ဆေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါကြောင်း၊ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် အပင်နှင့်အပင်ထွက်ပစ္စည်း ၁၆၉ မျိုးကို သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံများ၏ Data information (PRA) Pest Risk Analysis (ပိုးသတ်ဆေးအန္တရာယ်ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း အချက်အလက်ကိန်းဂဏန်း)များ ဖော်ပြလျှောက်ထားရန် မလိုအပ်ဘဲ တင်သွင်းနိုင်ပြီဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းညှိနှိုင်းဆွေးနွေးသည်။

စားသုံးသူများ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းလုံခြုံစိတ်ချရေးအတွက် လူနေရပ်ကွက်များ၊ ဈေးများ၊ ကျောင်းများ၊ အသင်းအဖွဲ့လုပ်ငန်းဌာနများ၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံများ၊ ပုဂ္ဂလိက၊ ပိုးသတ်ဆေးနှင့် ဓာတ်မြေဩဇာအရောင်းဆိုင်များတွင် သက်ဆိုင်သူများနှင့်တွေ့ဆုံ၍ ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာများ သီးနှံစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ဓာတ်ကြွင်းအာနိသင်မရှိအောင် လိုက်နာရန် ပညာပေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါကြောင်း၊ ဓာတုကင်းလွတ်သီးနှံစိုက်ခင်းများ၊ Organic Farm များ တည်ထောင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်းများ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စရပ်များကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကြသည်။ ■

ကိုကိုးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေး နည်းပညာသင်တန်း ထားဝယ်တွင် ဖွင့်လှစ်

နှစ်ရှည်၊ နှစ်လတ်သီးပင်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကိုကိုးသီးနှံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေးနည်းပညာပေးသင်တန်းကို ဒီဇင်ဘာ ၂၉ ရက်နံနက်ပိုင်းက တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ထားဝယ်မြို့ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန တိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူးရုံး အစည်းအဝေးခန်းမတွင်ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဝန်ထမ်းများ၊ ဥယျာဉ်ခြံရှင်များ၊ ဥယျာဉ်ခြံလုပ်သားများ တက်ရောက်ကြသည်။

အဆိုပါသင်တန်းတွင် တိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး ဦးနိုင်ဦးက အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားပြီး ဒုတိယတိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူး ဦးသန်းထိုက်က ကိုကိုးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်း၏ ရှေ့အလားအလာ၊ နှစ်စဉ်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နေသည့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို ပါဝင်ဆွေးနွေးသည်။

ထို့နောက် ကိုကိုးသီးနှံ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် ဦးစိုးကြည်က ကိုကိုးစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်းနည်းပညာများကို အသေးစိတ် ပို့ချဆွေးနွေးသည်။ ■

နွေစပါးအထွက်တိုးရေး ကွမ်းခြံကုန်းနှင့် တွံတေးမြို့နယ်များတွင် ဆွေးနွေး

နွေစပါးအထွက်နှုန်းတိုးတက်ရေးအတွက် ကွင်းဆင်းဆွေးနွေးမှာကြားခြင်းလုပ်ငန်းကို ဇန်နဝါရီ ၃ ရက်နံနက်ပိုင်းက ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကွမ်းခြံကုန်းမြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဝန်ထမ်းများ၊ နွေစပါးစိုက်တောင်သူများ တက်ရောက်ကြသည်။

အဆိုပါ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဒုတိယတိုင်းဒေသကြီး ဦးစီးမှူး ဦးဇော်လင်းက နွေစပါးအထွက်တိုးရေး စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့်နည်းပညာများ၊ စိုက်စနစ်လေးမျိုးကို လက်တွေ့စမ်းသပ်လေ့လာပြီး တောင်သူများနှင့်သင့်တင့်သော စိုက်စနစ်များကို ရွေးချယ်အသုံးပြုခြင်းများ၊ သီးနှံအလိုက် ရာသီအလိုက် စံပြကွက်၊ စမ်းသပ်ကွက်များကို တောင်သူများအား လက်တွေ့ရှင်းလင်းပြသခြင်းများ၊ မြေဆီလွှာတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ၊ နွေစပါးစိုက်ခင်းများတွင် စနစ်တကျရေသွင်း၊ ရေထုတ်ခြင်း၊ ပေါင်းမြက်ကင်းစင်အောင် ပေါင်းကင်းစင်ကာလအလိုက် အချိန်မီဆောင်ရွက်ခြင်းများကို ဆွေးနွေးသည်။

ဆက်လက်၍ နွေစပါး SRI စနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးနေသော ဘက်စုံအဆင့်မြင့်နည်းပညာသုံး စံပြကျေးရွာ တော်ခရမ်းလေးကျေးရွာ တောင်သူ ဦးတောက်ထွန်း၏ နွေစပါးစိုက်ခင်းကို ကြည့်ရှုအားပေးပြီး မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဒေါ်သန်းသန်းဆင့်က နွေစပါးစိုက်ပျိုးပြီးစီးမှု၊ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

အလားတူ ညနေပိုင်းတွင် ဒုတိယတိုင်းဒေသကြီးဦးစီးမှူးသည် တွံတေးမြို့နယ် တစ်မြို့နယ်တစ်ရွာ SRI စံပြစိုက်ခင်းဆောင်ရွက်ထားသော တောင်သူ ဦးအောင်မြင့်၏ နွေစပါးစိုက်ခင်းသို့ ရောက်ရှိပြီး မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးမောင်မောင်ဦးက နွေစပါး SRI စနစ်စိုက်ပျိုးထားရှိမှု၊ စံပြကွက်၊ စမ်းသပ်ကွက်များ ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု၊ နွေစပါးအထွက်တိုးရေးအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေမှုများကို တင်ပြဆွေးနွေးသည်။ ■

ရော်ဘာအစေးလှီးသင်တန်း ဖွင့်လှစ်

ရော်ဘာအစေးလှီးသင်တန်းဖွင့်ပွဲကို ဒီဇင်ဘာ ၂၇ ရက်နံနက်ပိုင်းက ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကွမ်းခြံကုန်းမြို့နယ် ကမာကျေးရွာ ရော်ဘာခြံရှင် ဦးမြင့်၏ခြံတွင် ကျင်းပရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဝန်ထမ်းများ၊ ရော်ဘာခြံရှင်များ၊ လုပ်သားများ တက်ရောက်ကြသည်။ (ပုံ)

အဆိုပါသင်တန်းတွင် ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဒေါ်အေးမိမိစိုး၊ မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဒေါ်သန်းသန်းဆင့်တို့က ရော်ဘာအထွက်တိုးရေး စနစ်တကျအစေးလှီးစနစ်များ၊ အစေးထွက်လှုံ့ဆော်ဆေး (အီသရယ်)အသုံးပြုခြင်းနည်းလမ်းများ၊ ရောဂါပိုးမွှားကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း၊ ခြံများစနစ်တကျထိန်းသိမ်းခြင်း၊ အရည်အသွေးမီရော်ဘာများ စနစ်တကျထုတ်လုပ်ခြင်းစနစ်များကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေး ပညာပေးကြသည်။

အလားတူ ဒီဇင်ဘာ ၁၈ ရက်က အင်္ဂလုံးကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ဒီဇင်ဘာ ၁၉ ရက်က သပြုစမ်းကျေးရွာများတွင် ရော်ဘာအစေးလှီးသင်တန်းများကို စာတွေ့လက်တွေ့ ပို့ချကြသည်။ ■

သိန်းဖေ
စုစည်းတင်ပြသည်။

ဖာပွန်တွင် ကြံ စံကွက် ရိတ်သိမ်း

ကြံသီးနှံ တစ်ဧကအထွက်နှုန်းတိုးတက်မြင့်မားရေးအတွက် ကြံစံကွက်ရိတ်သိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းကို ကရင်ပြည်နယ် ဖာပွန်မြို့ အနောက်ဘက်ကမ်းကျေးရွာ တောင်သူ ဦးစောကျော်အုန်း၏ ကြံစိုက်ခင်းတွင် ဆောင်ရွက်ရာ ခရိုင်မြေအသုံးချရေးတာဝန်ခံ၊ မျိုးစေ့တာဝန်ခံ၊ သီးနှံကာကွယ်ရေးတာဝန်ခံများ၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ဝန်ထမ်းများ၊ ကြံတောင်သူများ တက်ရောက်ကြသည်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းခွင်တွင် ခရိုင်ဦးစီးမှူး ဦးသက်ဆွေက ဒေသအတွက် စားသုံးမှုဖူလုံရေး၊ ကြံသကာလိုအပ်ချက်ကို တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေး၊ ကြံခင်းသစ်များကို အချိန်မီတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရေး၊ လမိုင်းခံမည့်ဧရိယာများကို စနစ်တကျလမိုင်းမွေးမြူစိုက်ပျိုးရေး၊ ခင်းသစ်၊ လမိုင်းခင်းများကို စနစ်တကျစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရေး၊ ကြံမျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးရေးတို့ကို ရှင်းလင်းဆွေးနွေးပြီး စံကွက်ရိတ်သိမ်းရာ co-775 ကြံမျိုးတစ်ဧက ၃၂ တန်နှုန်းထွက်ရှိပြီး ကြံအထွက်နှုန်းမိတ်ဖက်များ၏ အားနည်းချက်၊ အားသာချက်များကို လက်တွေ့ပြသရှင်းလင်းသည်။

အလားတူ တောင်သူ ဦးပန်းစိန်၏ ကြံစိုက်ခင်းကို စံကွက်ရိတ်သိမ်းရာ co-775 ကြံမျိုး တစ်ဧကလျှင် ၃၈ တန်နှုန်း ထွက်ရှိကြောင်း သိရသည်။ ■

သင့်အတွက်ကံကြမ္မာ

စိုးဝင်းထက်

ဆ/၃၀၊ မယ်စီကုန်းလမ်း၊
၇-ရပ်ကွက်၊ လှိုင်မြို့နယ်၊
ဖုန်း-၀၉-၄၄၈၀၁၆၄၉၅

(၁၆-၁-၂၀၁၉) မှ (၂၉-၁-၂၀၁၉) ထိ

တနင်္ဂနွေ

အလုပ်များမနိုင်မနင်းလုပ်ကိုင်နေရမည်။ ဖြစ်ချင်ခဲ့သော အလုပ်တစ်ခုထူထောင် ဖြစ်မည်။ နိုင်ငံခြား၊ ရပ်ဝေးများနှင့်အကျိုးမပေးသေးပါ။ တွင်းထွက်ပစ္စည်း၊ ကျောက်မျက်ရတနာရောင်းဝယ်သူများ အဆင်ပြေမည်။ ငွေရရန်ကိစ္စများ အဆင်ပြေမည်။ စိတ်ကြောင့်သာ ကျန်းမာရေးညံ့တတ်သည်။

ယတြာ။ ။ စာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ ဒါနပြုလိုက်ပါ။

တနင်္လာ

တစ်ပိုင်းတစ်စအလုပ်များ လစသတ်ပေးရမည်။ အရာရာတည်ငြိမ်မှု မရရှိနိုင်သေးပါ။ ကြီးကျယ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အဆင်မပြေပါ။ ကြမ်းတမ်းသောခရီးများ သွားရမည်။ စားသောက်ကုန်လုပ်ငန်းရောင်းဝယ်မှုများမှ ငွေများရမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး အလွန်အဆင်ပြေမည်။ အူရောင်ငန်းဖျားရောဂါများ ဖြစ်တတ်သည်။

ယတြာ။ ။ ခွေး၊ ကြောင်များကို အစာကျွေးလိုက်ပါ။

အင်္ဂါ

မီး၊ အပူပေး၍ပြုရသော လုပ်ငန်းမှန်သမျှ အဆင်ပြေမည်။ စုပေါင်းကိစ္စမှန်သမျှ အဆင်ပြေမည်။ ခရီးကောင်းများသွားရမည်။ စိတ်ထဲရှိသမျှ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဖြစ်မည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေးသာယာနေသည်။ ငွေရလွယ်နေမည်။ ကျန်းမာရေး အလွန်ညံ့နေသည်။

ယတြာ။ ။ အာလူးဟင်း ဒါနပြုလိုက်ပါ။

ဗုဒ္ဓဟူး

ဆွေမျိုးသားချင်းညီအစ်ကိုမောင်နှမများကြောင့် ငွေရသလို ၎င်းတို့ကိုသာ ပြန်ကူညီနေရမည်။ စိတ်ချမ်းသာစွာ ဘုရားဖူးခရီးများ သွားရမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး သာယာနေသည်။ အမှုအခင်းပြဿနာများရှင်းသွားမည်။ သွေးနှင့်ပတ်သက်သည့် ဝေဒနာ ခံစားရတတ်သည်။

ယတြာ။ ။ ပဲပုပ်ကြော် ဒါနပြုလိုက်ပါ။

ကြာသပတေး

အလုပ်ဟောင်း၊ ကိစ္စဟောင်းများ ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ပေးရမည်။ လူဟောင်းများက ဒုက္ခပေးတတ်သည်။ မြစ်ချောင်း၊ ပင်လယ်ရှိရာ အရပ်သို့ ခရီးသွားရမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး သာယာနေသည်။ နိုင်ငံခြား၊ ရပ်ဝေးဒေသများနှင့်ပတ်သက်သမျှကိစ္စ အဆင်ပြေမည်။ အရိုးနှင့်အာရုံကြောရောဂါ ဖြစ်တတ်သည်။

ယတြာ။ ။ ငါးကြော် ဒါနပြုလိုက်ပါ။

သောကြာ

ပြောစကားမှန်သမျှ အောင်မည်။ ပွဲစား၊ ကြားဝင်ပေးသူအဖြစ် အဆင်ပြေမည်။ ဂမ္ဘီရပညာရပ်များနှင့်ပတ်သက်ရမှုရှိမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး အလွန်ကောင်းလွန်းနေမည်။ ပြည်တွင်းပြည်ပ ခရီးသွားရမည်။ ငွေများများကြီးဝင်လာမည်။ ကျန်းမာရေးသင့်သည်။

ယတြာ။ ။ ကြက်၊ ငှက်များကို အစာကျွေးပါ။

စနေ

စုပေါင်းလုပ်ဆောင်မှု၊ အသင်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပတ်သက်ပြီး သဘောထားကွဲလွဲမှုများ ဖြစ်တတ်သည်။ ယခင်ကထက် ဝင်ငွေပိုကောင်းလာမည်။ အစ်ကိုကြီး၊ အစ်မကြီးကဲ့သို့သူများက ကူညီမည်။ အချစ်ရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး ရန်ဖြစ်ရကိန်းရှိသည်။ မူလအလုပ်နေရာများ၌သာ အကျိုးပေးနေမည်။ ကျန်းမာရေး ညံ့နေသည်။

ယတြာ။ ။ ပဲထမင်း လှူပေးပါ။

အတွေးနှင့် ရသ

ကိုယ်တိုင်ရေးပန်းချီ

မောင်မြင့်အောင်

သူသည် ပုဂ္ဂလိက စက်ရုံတစ်ခုတွင် အလုပ်လုပ်ရင်း လူဦးရေ ငါးဦးရှိသောမိသားစုယာဉ်ကို မောင်းနှင်နေသူ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စနစ်တကျသုံးစွဲရသည်။ သို့သော် မည်မျှပင် လိမ္မာစွာသုံးစေကာမူ သူ့ဝင်ငွေက အထွေထွေစရိတ်ကို အမြဲရှုံးနိမ့်နေရဆဲဖြစ်၏။

သူက မဂ္ဂဇင်း၊ ဂျာနယ်တချို့တွင် ဝတ္ထုနှင့်ဆောင်းပါးလေးများ ရေးသည်။ ဟိုသတင်း ဒီသတင်းရေးသူမဟုတ်ဘဲ ရင်ကိုလာမှန်လျှင် ရသဝတ္ထုလေးများ ရေးဖြစ်သည်။ ယတြာ၊ ဂါထာ၊ ဘုရားသမိုင်း၊ မော်ဒယ်အင်တာဗျူးရေးသူတွေလို ဝင်ငွေမကောင်းပေ။

× × ×

သူနှင့်အရင်းနှီးသူငယ်ချင်းမှာ ကိုလွင် ဖြစ်သည်။ ကိုလွင်သည် စာမရေးသော်လည်း သူရေးသည့်စာတွေကို ဖတ်သည်။ မကြာခဏဆုံရင်း လက်ဖက်ရည်သောက်ကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဘီယာသောက်ကြသည်။ သူက အရက်မသောက်ပေ။ သို့သော် မည်မျှပင်ခင်မင်စေကာမူ ကိုလွင်ထံက ငွေမချေးဖူးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ကိုလွင်ကပြေလည်သည်။ ကိုယ်ပိုင်ကားနှစ်စီးနှင့် ဝယ်ရောင်းလုပ်နေသဖြင့် ကောင်းကောင်းနေနိုင်စားနိုင်သည်။

သည်လိုနှင့်တစ်ရက် သူနှင့်ကိုလွင် မြို့ထဲတွင်ဆုံပြီး အတူလျှောက်လာစဉ် နံပါတ်အနက် ဒိုင်နာတစ်စီးကို လူတွေဝိုင်းအုံနေသည်ကို တွေ့လိုက်ရ၏။ ကားဘေးနှစ်ဘက်တွင် အကာများချထားသဖြင့် ဘာကြောင့်လူအုံနေသည်ကို သူစိတ်ဝင်စားမိသည်။ ကားထဲက လူနှစ်ယောက်က ဖော့ဘူးအထုပ်လေးများကို ဝေငှပေးနေသောမြင်ကွင်း ဖြစ်၏။

တချို့က အတင်းတိုးဝှေ့ပြီးတောင်းသလို တချို့ကဘေးက လိုက်ကာကိုမ၍ တောင်းကြသည်။ 'ထမနဲ'ဘူးဟု သိရသဖြင့် သူစိတ်ဝင်စားသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထမနဲသည် သူအကြိုက်ဆုံးအစားအစာဖြစ်သောကြောင့်ပင်။ သူကိုယ်တိုင် ဝင်ရောက်တိုးဝှေ့ပြီး ယူချင်သည်။ အိမ်ကကလေးတွေကို ကျွေးချင်သည်။

ထို့ကြောင့် ထိုဒိုင်နာကားနားသို့အသွားတွင် သူငယ်ချင်းကိုလွင်က သူ့လက်ကို လှမ်းဆွဲရင်း ပြောလိုက်၏။

"စာရေးဆရာ- ဘာလုပ်မလို့လဲ၊ လာပါ ဆိုင်မှာ ကျွန်တော်ကောင်းကောင်းကျွေးပါ့မယ်"

ထို့နောက် သူခေါ်ရာသို့ လိုက်ပါခဲ့၏။

"လူတွေကလည်း မစားဖူးတာကျနေတာပဲ၊ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက်နဲ့"

သူငယ်ချင်းက မှတ်ချက်ချသည်။ သူက မည်သို့မျှ မတုံ့ပြန်ခဲ့ပေ။ ထို့နောက် သူ့ကိုအကြံတစ်ခုပေးသည်။

"ကဲ-စာရေးဆရာ စည်းကမ်းမဲ့ပြီး တိုးဝှေ့နေတဲ့ အဲဒီမြင်ကွင်းကိုကြည့်ပြီး စည်းကမ်းရှိဖို့ သိက္ခာထိန်းဖို့ ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ရေးဗျာ"

သူက သူငယ်ချင်းကို တစ်စုံတစ်ရာဘာမျှ ပြန်မပြောဖြစ်ပေ။ သူ့ရင်ထဲမှာ ဝေဒနာတစ်ခုကိုသာ ခံစားနေမိသည်။

"ဘယ်လိုလဲ-စာရေးဆရာ ရေးမှာလား"

သူအသံတိတ်နေလိုက်သည်။ သူသည် ပြုပြင်ရေးဆောင်းပါးတချို့ရေးဖြစ်သော်လည်း ယခုတစ်ကြိမ်တော့ မရေးဖြစ်မှာ သေချာသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သဘာဝ၏ အပူဒဏ်ကို သူငယ်ချင်း ကိုလွင်က လေအေးစက်နှင့် ကာကွယ်ပြီး သူက နာရေးယပ်တောင်လေးများ၏ အကူအညီကို ယူနေရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ■

လက်လုပ်လက်စားသူတို့စကား

ဘဝအရည်အသွေး

အိမ်ခေတ်မှူး (ရွှေ)

ကျွန်မက "စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့နေတဲ့စိတ်က ချမ်းသာတဲ့စိတ်မဟုတ်ဘူး၊ စိတ်ချမ်းသာချင်တယ်ဆိုရင် စိတ်မှာစည်းကမ်းရှိရမယ်"ဆိုသည့်စာစုကို လက်ခံသူဖြစ်သည်။

တောင်ကြီးမြို့တွင် အလည်အပတ်ရောက်နေစဉ် တစ်နိုင်မွေးမြူရေးဖြင့် မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် ရေရှည်စီမံကိန်းဆွဲကာ ကြိုးစားလုပ်ကိုင်နေသည့် အသက် ၃၆ နှစ်အရွယ် မစိုးစိုးကို မေးမြန်းမိသည်။

"ကျွန်မတို့ဆွေမျိုးအားလုံး အညာဒေသကနေ ဒီမှာခြံလုပ်သားလာလုပ်ရင်း အခြေချဖြစ်သွားတယ်။ အမျိုးသားက သနပ်ဖက်ထည့်တဲ့ခြင်းရက်တယ်။ မိသားစု စားဖို့အဆင်ပြေတဲ့ငွေရပေမယ့် သနပ်ဖက်ပြတ်သွားတဲ့အချိန်ကျရင် နှစ်ယောက်စလုံး အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ကြတာ နှစ်တိုင်းကြုံရတယ်။ ကလေးနှစ်ယောက်ရှိတယ်။ အကြီးက ဒီနှစ်ဆယ်တန်းရောက်ပြီ။ အငယ်က ကျန်းမာရေးမကောင်းလို့ မူလတန်းနဲ့ထွက်ပေမယ့် သူ့ကျန်းမာရေးစရိတ်က နေ့စဉ်ရှိမှရတယ်။ မိဘနှစ်ပါးကလည်း အသက်ကြီးတော့ အလုပ်မလုပ်နိုင်တော့ဘူး။ သားကကျောင်းထွက်ပြီး အလုပ်လုပ်မယ်ပြောလာတယ်။ မိဘက ပညာရေးချို့တဲ့ပေမယ့်သားကိုတော့ ဆယ်တန်းသိပ်အောင်စေချင်တယ်။ ဝက်မွေးဖို့တိုင်ပင်တယ်။ ဘယ်သူမှမမွေးချင်ကြဘူး။ ညစ်ပတ်တယ်ဆိုပြီး ငြင်းကြတယ်။ မိသားစုတစ်စုမှာ ငွေမရှိရင် စိတ်မချမ်းသာနိုင်ဘူး။ စိတ်ညစ်လာရင် ငွေရဖို့ ဘယ်အလုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ် လုပ်ချင်တဲ့အတွေးတွေဝင်လာရင် ဘဝကပျက်စီးသွားလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို မဖြစ်ဖို့ ရိုးရိုးသားသားနဲ့တစ်နိုင်မွေးမြူရေးလုပ်တာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအသေးစားလေးလို့ သတ်မှတ်ရမယ်။ ဘယ်သူမဆို အမြင့်ကိုရောက်ဖို့ဆိုတာ အောက်ခြေကစရတာပဲ။ ကိုယ့်စိတ်ကိုကောင်းတဲ့သဘောထားနဲ့ကောင်းတဲ့အတွေးဘက်ပြောင်းလိုက်ရင် ဘဝမှာ စိတ်ချမ်းသာလာနိုင်တယ်။ ဘယ်သူလုပ်လုပ် မလုပ်လုပ် ငါကတော့လုပ်မယ်ဆိုပြီး စုထားတဲ့ငွေလေးနဲ့သားခွဲဝက်တစ်စုံဝယ်မွေးတယ်။ ရပ်ကွက်ထဲက ခင်တဲ့အိမ် ငါးအိမ်ကို ကော်ပုံးလေးတွေ လိုက်ပေးတယ်။ လွှင့်ပစ်မယ့်ထမင်းဟင်းကျန်တွေ ထည့်ထားပါ။ ညနေတိုင်းလာယူပါ့မယ့်။ ဝက်မွေးထားလို့ပါလို့ပြောတော့ ဝမ်းသာအားရအားပေးကြတယ်။ ကိုယ်မွေးထားတဲ့ဝက်တွေသားပေါက်ပြီး သားခွဲရောင်းတော့မှ လက်ခံလာပြီး ဝိုင်းလုပ်ကြတာ။ မွေးတာ ၆ နှစ်ရှိပြီ။ မြေကွက်လေးဝယ်ထားနိုင်တယ်။ မိသားစုတွေ စိတ်ချမ်းသာနေပြီ။ ခုဆို အိမ်နီးချင်းတွေလည်း ကျွန်မကို နမူနာယူပြီး ဝက်မွေးနေကြပြီ။ ကိုယ်တန်ဖိုးထားဆုံးဟာ ကိုယ့်စိတ်ပဲ။ ကိုယ့်စိတ်ကို ယုတ်နိမ့်သွားစေမယ့်အတွေးတွေ သဘောထားတွေသိပြီး ပယ်နိုင်တဲ့သူတိုင်းဟာ တစ်နေ့တခြားစိတ်ထားမြင့်မြတ်တဲ့သူဖြစ်လာမယ်။ ဘဝရဲ့အရည်အသွေးဟာ စိတ်ရဲ့အရည်အသွေးပေါ်မှာ မူတည်တယ်ဆိုတာ ကျွန်မရဲ့ ကိုယ်တွေ့ပါပဲ အစ်မရယ်"

သူ၏စကားသံများက စိတ်ခွန်အားကို တိုးပွားစေသည်ဟု ထင်မိသည်။ ■

jynfxmifpkESifh'l;uf'mat tmifblynfwdk;ar&Ga&;vkyfief; &if;ESD;jrK§yfESHrIESifh aoiG;ap;uGufzGifqdkif&m aqG;aEG;

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၂

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူသည် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများနှင့်အတူ YS Golden Butterfly Co.,Ltd မှ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးယောဆက်နှင့်မိတ်ဖက်ကုမ္ပဏီဖြစ်သော တရုတ်နိုင်ငံ Dalian The Mountain and The Sea Fishery Co.,Ltd မှ တာဝန်ရှိသူများအား ယနေ့ ညနေ ၃ နာရီက ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ရုံးခန်းမဆောင်၌ တွေ့ဆုံသည်။

တွေ့ဆုံစဉ် ပြည်တွင်းငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်ရေးနှင့် ခိုင်မာသောငါးဈေးကွက်ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကိုလည်းကောင်း၊ ငါးသုတေသနဖွံ့ဖြိုးရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကိစ္စရပ်များကိုလည်းကောင်း၊ ခေတ်မီတိရစ္ဆာန်ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် ခေတ်မီမွေးမြူရေးခြံအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရောင်းချနိုင်ရေး အလားအလာများကိုလည်းကောင်း၊ အရည်အသွေးကောင်းမွန်ပြည့်ဝသော ငါး/ပုစွန်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ငါး/ပုစွန်သားပေါက်များထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန်ကိစ္စရပ်များကိုလည်းကောင်း ဆွေးနွေးကြသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

FAO အထောက်အပံ့ဖြင့် အထက်တန်းကျောင်း ၁၀ ကျောင်းတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဥယျာဉ်များ စတင်တည်ထောင်

ဘားအံ ဇန်နဝါရီ ၉

အခြေခံပညာအထက်တန်းကျောင်းများတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဥယျာဉ်များ တည်ထောင်ပေးခြင်းဖြင့် ဒေသတွင်းသန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သည့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို ကိုယ်တိုင်စိုက်ပျိုးစားသောက်သည့် အလေ့အထပွားများလာစေရေးနှင့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများမှတစ်ဆင့် ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်သော ပတ်ဝန်းကျင်များ၊ မိသားစုဝင်များ စိုက်ပျိုးရေးကို စိတ်ပါဝင်စားလာစေရန် ကုလသမဂ္ဂ စားနပ်ရိက္ခာ (FAO) အဖွဲ့၏ အကူအညီဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့် အခြေခံပညာရေးဦးစီးဌာနတို့ပူးပေါင်း၍ ဘားအံမြို့နယ် အထမ ၂ မကျီးကျွန်း၊ ဝဲကြီး၊ မုတ္တဒိ၊ ထုံးအိုင်၊ ကော့လိုက်၊ သံလှယ်၊ ခရားတွင်း၊ မိသရောင် (အမက)၊ မှိုင်းကံကျေးရွာများရှိ အထက်တန်းကျောင်း ၁၀ ကျောင်းတွင် ကျောင်းဥယျာဉ်များ စတင်တည်ထောင်လျက်ရှိသည်။

ဒီဇင်ဘာ ၁၈ ရက်နှင့် ၁၉ ရက်များတွင် ဘားအံခရိုင် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ မျိုးစေ့တာဝန်ခံ ဒေါ်စန်းစန်းမြိုင်နှင့် ဘားအံမြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးဆဲင်ဇခုပ်၊ FAO အဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များက အဆိုပါကျောင်းများ၌ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများနှင့် ဆရာ၊ ဆရာမများ စိတ်ပါဝင်စားစွာ ပျိုးထောင်စိုက်ပျိုးနေမှု အခြေအနေများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေး၍ လိုအပ်သည်များ အကြံပြုဆွေးနွေးကြသည်။

အဆိုပါ ကျောင်းဥယျာဉ်များ တည်ထောင်နိုင်ရန်အတွက် ကျောင်းဆရာ/ဆရာမများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ စိုက်ကွင်းတာဝန်ခံများအား ဒီဇင်ဘာ ၆ ရက်မှ ၇ ရက်အထိ ကျောင်းဥယျာဉ်တည်ထောင်ခြင်း ဆရာဖြစ်သင်တန်းဖွင့်လှစ်ကာ သင်ကြားပို့ချခြင်းဖြစ်ပြီး သင်ကြားပို့ချပေးထားသော ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဒိုချက်ကင်သဘာဝမြေဩဇာနှင့် အီးအမ်ဘိုကာရှီမြေဆွေးပုံပြုလုပ်နည်းများကို ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ အားလုံးပြုလုပ်တတ်စေရန် ဆင့်ပွားနည်းပညာပေးကာ လက်တွေ့သင်ကြားပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သတင်းရရှိသည်။

မြတ်သဥ္ဇာလှိုင်

ကျောဖုံး–ကျိုင်းတုံမြို့နယ် ကော်ဖီ မှ

တောင်သူများနှင့် သတင်းမီဒီယာများ တက်ရောက်ကြသည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်ဆွေက မြန်မာ့ကော်ဖီ ကမ္ဘာ့အဆင့်အတန်း ထုတ်လုပ်တင်ပို့နိုင်မှုနှင့် ကော်ဖီဈေးကွက် အခြေအနေများ၊ အရည်အသွေးမြင့် ကော်ဖီကို စိုက်ပျိုးသည်မှ ဆွတ်ခူးသိုလှောင်လုပ်ငန်းစဉ်တစ်လျှောက် လိုက်နာရမည့် နည်းပညာများ၊ အသီးခူးပြီး ကော်ဖီပင်များ အထွက်နှုန်းမထိခိုက်စေရန် နှစ်စဉ် ကိုင်းဖြတ်ပြုပြင်ခြင်း၊ ပုံသွင်းခြင်း၊ အပင်အိုတက်သစ်မွေးခြင်းနည်းပညာများကို ဆွေးနွေးပြောကြားသည်။

သင်တန်းတွင် ကော်ဖီစိုက်ပျိုးဧကအများဆုံးဖြစ်သည့် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ ကော်ဖီစိုက်တောင်သူ ၅၈ ဦးတို့အား ဇန်နဝါရီ ၇ ရက်မှ ၉ ရက်အထိ စိုက်ပျိုးသည်မှ ဆွတ်ခူးသိုလှောင်နည်း၊ အပင်ပြုစုထိန်းသိမ်းနည်း၊ သဘာဝမြေဩဇာနှင့်ဓာတ်မြေဩဇာအသုံးပြုနည်း၊ ပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်းများကို သင်ကြားပေးသည်။ သင်တန်းဆင်းပြီးသူများသည် ထပ်မံသိရှိလိုသည်များ ရှိပါက ပြည်နယ်/ခရိုင်/မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးမှူးရုံးများတွင်လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ၏ (Call Center) သို့လည်းကောင်း၊ ကော်ဖီ–ရာသီသီးနှံဌာနခွဲသို့လည်းကောင်း တိုက်ရိုက် ဆက်သွယ်မေးမြန်းအကူအညီတောင်းခံနိုင်ကြကြောင်း သတင်းရရှိသည်။

အောင်မိုး (စိုက်ပျိုးရေး)

ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ် Plant Pathology ဌာနမှ ဆရာ၊ ဆရာမ၊ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ ဘားအံသို့ လာရောက်လေ့လာ

ဘားအံ ဇန်နဝါရီ ၉

ရေဆင်းစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ် Plant Pathology ဌာနမှ ဆရာ/ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသားကျောင်းသူများသည် ဇန်နဝါရီ ၆ ရက်က ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံမြို့နယ်သို့ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍလေ့လာရေး လာရောက်ကြရာ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ ဘားအံမြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးဆဲင်ဇခုပ်နှင့် စိုက်ပညာရှင်များက ဘားအံမြို့နယ် ဝါးဆူးကျေးရွာ တောင်သူဦးမဲတူး၏ GAP နည်းဖြင့် စိုက်ပျိုးထားသော ဆောင်းမြေပဲ ၁၀ ဧက စိုက်ခင်း၌ ဓာတုပိုးသတ်ဆေးများ လျှော့ချသုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် yellow stiker များ ချိတ်ဆွဲအသုံးပြုပုံ၊ GAP နည်းဖြင့် သီးနှံများ စိုက်ပျိုးထားရှိမှု၊ ပိုးမွှားရောဂါကျရောက်မှုမှ ကာကွယ်နှိမ်နင်းထားရှိမှုများကို လိုက်လံရှင်းလင်းပြသသည်။

ဆက်လက်၍ ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများအား ဘားအံ–ကမော့ကပိုမျိုးသန့်ခြံတွင် JICA အစီအစဉ်ဖြင့် "ပိုးချည်ငင် လက်ရက်ကန်းထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် အရည်အသွေးမြင့် ပိုးချည်မျှင်ထုတ်လုပ်သည့် ဂျပန်နည်းပညာများကို ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများအတွက် မိတ်ဆက်ဖြန့်ဖြူးပေးမှု လေ့လာရေးစီမံကိန်း"၏ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေမှုများနှင့် ပိုးစာပင်သုံးဧကစိုက်ပျိုးထားရှိမှုများအား လိုက်လံရှင်းလင်းပြသပြီး ကျောင်းသားကျောင်းသူများ၏ မေးမြန်းချက်များကို ကမော့ကပိုမျိုးသန့်ခြံတာဝန်ခံ ဦးဇော်မြင့်နိုင်က ပြန်လည်ရှင်းလင်းဖြေကြားသည်။

မြတ်သဥ္ဇာလှိုင်

ကရင်ပြည်နယ်ရှိ စာကြည့်တိုက်များသို့ သုတရသစာအုပ်များ ပေးအပ်လှူဒါန်း

ဘားအံ ဇန်နဝါရီ ၉

ဘားအံခရိုင် စာကြည့်တိုက် စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံ (ဖွဲ့ကပင်) စာကြည့်တိုက်နှင့် ဘားအံတက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်များသို့ စာရေးဆရာ ဝင်းလှိုင်ဦးနှင့် ဆရာအောင်သျှံဝိုင်းတို့ ရေးသားသည့် သုတရသစာအုပ်များနှင့် လယ်ယာစီးပွားသတင်းဂျာနယ်များအား လှူဒါန်းရာ စာရေးဆရာများ ကိုယ်စား ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဝင်းဇော်က ပြန်ဆက်ဦးစီးဌာန ဘားအံခရိုင်ဦးစီးမှူး ဒေါ်စိုးစိုးအေး၊ စိုက်ပျိုးရေးသိပ္ပံ ဖွဲ့ကပင် ဥယျာဉ်အုပ် ဦးခိုင်ဇော်ဦးနှင့် ဘားအံတက္ကသိုလ်စာကြည့်တိုက်မှူး ဒေါ်လေးလေးနွယ်တို့ထံ ယနေ့ ပေးအပ်လှူဒါန်းရာ ဂုဏ်ပြုမှတ်တမ်းလွှာများ ပြန်လည်ပေးအပ်သည်။

အလားတူပင် ကရင်ပြည်နယ်ရှိ မြို့နယ်နှင့်ကျေးရွာစာကြည့်တိုက်များနှင့် Knowledge Center များသို့လည်း လယ်ယာစီးပွားသတင်းဂျာနယ်များ၊ စိုက်ပျိုးရေးပညာပေးစာစောင်များ အပါအဝင် စာနယ်ဇင်းအစုံစာအုပ်၊ စာစောင်များ ပေးအပ်လှူဒါန်းသည်။

မြတ်သဥ္ဇာလှိုင်

လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူများ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား မြှင့်တင်ပေးရန် နှမ်းကုန်ချောထုတ်စက်ရုံ မကွေးတွင် ဖွင့်လှစ်

နေပြည်တော် ဒီဇင်ဘာ ၂၃

ကျေး လက်နေပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝများ သိသာစွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရာတွင် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်ရေးအပြင် တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန်များဖြစ်စေရန် ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်များပါဝင်သည့် စိုက်ပျိုးစီးပွားရေးလုပ်ငန်း (Agribusiness) ကိုပါ ဖွံ့ဖြိုးလာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနနှင့် PC Myanmar တို့ ပူးပေါင်းအကောင်အထည်ဖော်သည့် ကျေးလက်နေပြည်သူများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်းမှ ယခုကဲ့သို့ နှမ်းကုန်ချောထုတ်စက်ရုံဖွင့်လှစ်ပေးနိုင်ခြင်းသည် လုပ်ကွက်ငယ် တောင်သူများ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းက မြှင့်တင်ပေးရာရောက်ပြီး ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် အသေးစားထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရေးကို အဓိကအထောက်အကူပြုနိုင်မှာဖြစ်ကြောင်း ယနေ့နံနက်ပိုင်းက မကွေးမြို့နယ် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် PC Myanmar တို့ ပူးပေါင်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့် နှမ်းကုန်ချောထုတ်လုပ်စက်ရုံဖွင့်ပွဲအခမ်းအနား၌ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက ပြောကြားသည်။

အဆိုပါ နှမ်းကုန်ချောထုတ်စက်ရုံဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားသို့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ဝင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ နှမ်းစိုက်တောင်သူများအသင်းမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တောင်သူများ တက်ရောက်ကြသည်။

ရှေးဦးစွာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာအောင်သူက အဖွင့်အမှာစကား ပြောကြားပြီး မကွေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ဝင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး ဦးဝင်းမော်ဌေးက အမှာစကားပြောကြားသည်။

ထို့နောက် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးခန့်ဇော်က နှမ်းကုန်ချောထုတ်လုပ်စက်ရုံလည်ပတ်မှုအခြေအနေများကို လည်းကောင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဒေါက်တာရဲတင့်ထွန်းက စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာဆိုင်ရာများကိုလည်းကောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြကြပြီး ဒေသခံတောင်သူတစ်ဦးက ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားသည်။

လုပ်ကွက်ငယ်နှမ်းတောင်သူများ စုစည်း၍ အစုအဖွဲ့ပုံစံဖြင့် အများပိုင်စက်ပစ္စည်းနှင့်ငွေကြေးများကို စနစ်တကျ စီမံအုပ်ချုပ်နိုင်စေပြီး ကုန်ထုတ်စွမ်းအား မြှင့်တင်နိုင်ရန်၊ အစိုးရ-ပြည်သူ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော နှမ်းစိုက်ပျိုးစီးပွားလုပ်ငန်းဖြစ်ထွန်းစေရန် ရည်ရွယ်၍ ယခုဖွင့်လှစ်သည့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ပိုင်ဆိုင်သော နှမ်းကုန်ချောထုတ်စက်ရုံကို နှမ်းစိုက်တောင်သူများအသင်းသို့ နှစ် ၃၀ အခမဲ့ငှားရမ်းပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

နှမ်းစိုက်တောင်သူများအသင်းကို မကွေးမြို့နယ်မှ ကျေးရွာ ၁၇ ရွာ၊ မင်းဘူးမြို့နယ်မှ ကျေးရွာ ၁၃ ရွာဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စုများဖြင့် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ကျေးလက်နေပြည်သူများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစီမံကိန်းကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အထိ စီမံကိန်းကာလ သုံးနှစ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး ယနေ့အထိ ရေရရှိရေး ၁၂ ခု၊ နှမ်းကုန်ချောထုတ်လုပ်စက်ရုံတစ်ရုံ၊ စက်ကိရိယာနှင့်သွင်းအားစု ပံ့ပိုးခြင်း ၃၄ ကြိမ်၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်း ၁၅၀ ကြိမ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးသင်တန်း ၄၀ ကြိမ် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

MOALI ပြန်ကြားရေး

ကျိုင်းတုံမြို့နယ် ကော်ဖီစိုက်တောင်သူများ အရည်အသွေးမြင့် အထူးတန်းဝင် နည်းပညာသင်တန်း ဖွင့်လှစ် ပို့ချ

နေပြည်တော် ဇန်နဝါရီ ၇

မြန်မာ့ ကော်ဖီသည် ကမ္ဘာ့ကုန်စည်ဈေးကွက်တွင် အထူးတန်းဝင် ကော်ဖီ (Speciality Coffee) အဖြစ် ခိုင်ခိုင်မာမာနေရာရရှိထားပြီဖြစ်သဖြင့် အရည်အသွေးကောင်းကုန်းမြင့်ကော်ဖီ အာရေးဗီးကား (Arabica) အမျိုးအစား စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုဖွံ့ဖြိုးလာရေး၊ ပမာဏပိုမိုတိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်နိုင်စေရေးနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစေရေးတို့ကို ရည်ရွယ်လျက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက သုတေသနတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မျိုးသန့်ပွားများ ဖြန့်ဖြူးပေးခြင်း၊ နည်းပညာပေးသင်တန်းများ စီစဉ်ပေးခြင်းတို့ကို အားသွန်ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ နှစ်စဉ်ကော်ဖီအသီးခူးရာသီဖြစ်သော ဒီဇင်ဘာမှ မတ်လအထိကာလများတွင် ဒေသအရောက် နည်းပညာပြန့်ပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိသည်။

အထူးတန်းဝင်ကော်ဖီထုတ်လုပ်နည်းပညာ သင်တန်းဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို ယနေ့နံနက်ပိုင်းက ကျိုင်းတုံမြို့နယ်၊ တိုင်းလျှံခန်းမ၌ကျင်းပရာ ရှမ်းပြည်နယ်ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးစတီဗင်၊ ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာဝဏ္ဏစိုး၊ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန ကော်ဖီ-ရာသီ သီးနှံဌာနခွဲ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်ဆွေနှင့် ပြည်နယ်/ခရိုင်/မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ ကော်ဖီစိုက်

စာ - ၁၉ သို့